

EMPERYALİZM KÖLELİĞİ DAYATIYOR, DİRENİŞİ KUŞATIYOR!

Hem Filistin hem de Kürt ulusal kurtuluşu bugün, kapsamlı bir emperyalist ve bölgesel gerici kuşatması altındadır. ABD ve İngiliz emperyalizminin öncülüğünde bölge bütünüyle yeni bir savaş dizaynına göre şekillendirilmekte; bu çıkarlar doğrultusunda ittifaklar kurulmakta ve mevcut olanlar pekiştirilmektedir

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

22 EKİM-5 KASIM • SAYI: 196 • FİYAT: 20 TL • ISSN: 2630-5526

ZAMAN KAVGA ZAMANIDIR

MEŞA AZADİ 8

BİR ALİ CENGİZ OYUNU:
"ÇÖZÜM KOMİSYONU"

Komision faaliyeti dışında da bir araya gelen taraflar evlere şenlik haberlerle gündeme gelseler de bir müzakerenin tarafları olmaktan uzaklar. Komisyon kapsamında yürütülmesi ön görülen sürecin, "yasal düzenlemeler" aşamasında yavaşlaması müzakere zemininin bir düzmededen ibaret olduğunu göstermektedir.

DÜNYA 14

BARIŞ ŞEMSİYESİ ALTINDA
FİLİSTİN'E DAYATILAN
TESLİMİYET SALDIRISI

//Nasıl olur da soykırıma izin verilebilir?" sorusu, bu kesimlerin çıkmazını açıkça ortaya koydu. Oysa emperyalizm için temel mesele, ekonomi politikasını sürdürebilmektir; aksi halde kendi düzenini ayakta tutamaz. Silahlı direnişi zorunlu kılan gerçeklik de tam olarak budur.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU

Teslimiyete Giden Yolda Yürüyenlerin İktidarla Sorunu Üzerine

158 gündür grevde olan TPI işçileri Ankara'da taleplerini haykırdı

geçtiğimiz günlerde SGK'ye toplu işten çıkarma bildiriminde bulunacağını açıklamıştı.

Petrol-İş Sendikası, TPI fabrikası önünde işçilerle bir araya gelerek sürece ilişkin bir bilgilendirme toplantısı yapmak istemiş ama işçilerin tepkisiyle karşılaşmıştı. İşçilerin baskısı sonucu Ankara'da eylem kararı alınmıştı.

mak için Ankara'da Çalışma Bakanlığının binasının önüne yürüyerek görüşme yapmak istedi. Polis, Bakanlık binasının önüne barikat çekerek işçilerin kapıya gelmesine engel oldu.

İşçilerin seçtiği üç temsilci, görüşme yapmak için içeri girdi. Bu görüşmede yabancı sermayenin Türkiye'ye yatırım yaparken belli yasal düzenlemelere tabi tutulmasının gerekliliği ve işçilerin beş aydır yaşadığı mağduriyet dile getirildi. Yalnızca Çalışma Bakanlığı değil, Sanayi, Ticaret ve Enerji Bakanlığıyla beraber sürecin araştırılacağını sözü verildi.

İşçilerin grevi sürüyor.

150 günü aşkın süredir grevde olan ve İzmir'den Ankara'ya gelen TPI işçileri, Çalışma Bakanlığı binasının önünde polis tarafından engellendi.

TPI Composites işçileri şirketin iflas başvurusunda bulunmasının ardından,

Beş ayı geçkin bir süredir grevde olan TPI işçileri, ücretlerini ve haklarını al-

Kurtderesi Mahallesindeki tapulu arazilere kepçeyle girdiler

Samandağ'da halkın tarım arazilerine yönelik şirketin saldırıları sürüyor. Kurtderesi Mahallesinde TOKİ için el konulan arazilere iş makineleri bir kez daha jandarma ve polis eşliğinde girdi. Arazilerinin gasbedildiğini belirten mahalle halkı yaşanan duruma isyan etti: "Biz bu topraklarda yaşıyoruz, geçimimizi buradan sağlıyoruz. Burası

bizim tapulu arazimiz. Ama gözümüzün önünde, kolluk kuvvetleri eşliğinde resmen işgal ediliyor. Çaresizliğimizin sonundayız. Ne söylenir bilmiyoruz, içimiz yanıyor, kepçenin her vuruşunda yüreğimiz kanıyor." dedi.

"DEPREMDE GÖRMEDİĞİMİZ POLİS ŞİMDİ KARŞIMIZDA"

kuvveti karşımızda."

MAHKEME KARARLARI HİÇE SAYILIYOR

Mahalle halkı, tapulu arazilerine yapılan bu müdahalenin yasal olmadığını, açılan davaların sürdüğünü ve mahkeme kararlarının beklenmesi gerektiğini vurguladı. Ancak şirketlerin hiçbir kararı tanımadan iş makineleriyle sahaya girdiğini belirten mahalleliler, "Burada hukuksuzluk aleni bir şekilde yaşanıyor. Polis, jandarma, kepçe... Hep birlikte üzerimize geliyorlar" ifadelerini kullandı.

Bölgede daha önce de benzer saldırıların yaşandığına dikkat çeken Kurtderesi halkı, tarım alanlarını ve yaşam alanlarını savunmaya devam edeceklerini söyledi.

Kurtderesi halkı, yaşadıkları çaresizliği şu sözlerle dile getirdi: "Biz koskoca bir depremi atlattık. Orada bile kendi kendimizin yarasını sardık. Ama şimdi hayatımızın en büyük çaresizliğini yaşıyoruz. Buraya bizim için değil, şirketler için gönderilen bir ordu var. Yaklaşık bin kolluk

30 öğrenci işkenceyle gözaltına alındı

Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin, yemekhanede uygulamaya konulan rezervasyon sistemi ve yemek ücretlerine yapılan zamları protesto etmek amacıyla başlattıkları eylemler devam ediyor. 17 Ekim Cuma günü sabah saatlerinde rezervasyon sistemini protesto eden öğrenciler yemekhaneyi işgal etmiş ve yemekleri kendileri dağıtmıştı. Kayyım rektör Güran'ın talimatı üzerine okula giren polis öğrencilere saldırdı. 30 öğrenci işkence ile gözaltına alındı.

Gözaltına alınan öğrencilerden biri yaşadıklarını şöyle anlattı: "Beslenme hakkımız için yaptığımız dördüncü eylemde buraya polis yığıldılar. Rektörlük önüne geldiğimizde bizi ablukaya aldılar. Kayyım rektör, faşist çetelerin kol gezmesine, kadınların taciz edilmesine, uyuşturucu satışına göz yumarken; bugün bizim beslenme hakkımıza saldırmak için çevik kuvveti kampüse yığıldı." Bir başka öğrenci ise polisin orantısız güç kullandığını, yerde sürüklediklerini, hiçbir uyarı yapılmadan gözaltına alındıklarını ifade etti.

KAYYIM REKTÖRDEN AÇIKLAMA

Gözaltı ve işkence sürerken kayyım rektör Güran, sanal medya üzerinden bir açıklama yaptı. Yapılan açıklamada yalnızca bin 157 öğrenciye ücretsiz bir öğün yemek desteği sağlandığı duyuruldu. Ancak üniversitenin 50 bini aşkın öğrencisi olduğu düşünüldüğünde, bu destek toplam öğrenci sayısının yalnızca 50'de birine denk geliyor.

Maoistlerden "Direniş Haftası" eylemleri

Hindistan Komünist Partisi (Maoist)'in ilan ettiği "Direniş Haftası"-nın ardından 15 Ekim Çarşamba günü 4 bölgeyi kapsayan bandh (genel grev)

gerçekleşti. Bu çağrı kapsamında birçok eylem yapıldı. Yapılan eylemlerde bir başkomiser ölürken ajitasyon/propaganda çalışmaları yol kesme eylemiyle sürdü.

8-14 Ekim tarihleri arasında gerçekleşen "Direniş Haftası" kapsamında HKP (Maoist)'e bağlı Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu (PLGA) gerillaları birçok bölgede Kagar Operasyonuna karşı eylemler düzenledi. Jharkhand'ın Batı Singhbhum bölgesinde yer alan Saranda Ormanlarında yapılan eylemlerde 1 Merkezî Yedek Polis Gücü (CRPF) başkomiseri öldü, 2 CRPF polisi ağır yaralandı.

YOL KESME EYLEMİ

HKP (Maoist) 15 Ekim Çarşamba günü için bandh çağrısında bulunmuştu. Jhark-

hand'da yer alan Saranda Ormanlarında Maoistler yol kesme eylemi yaparak trafik akışını durdurdu. Eylem alanına HKP (Maoist) Doğu Bölge Bürosu imzalı pankart asıldı. Pankartta: "15 Ekim 2025'te Bihar, Jharkhand, Kuzey Chhatisgarh, Batı Bengal ve Assam'da, Kagar Operasyonu kapsamında devam eden faşist, acımasız polis baskısı ve devlet terörüne karşı bir günlük badh (genel grev/kapanma)." ifadelerine yer verildi.

Eylemin ardından Manoharpur-Kolbon-ga ana yolu tamamen trafiğe kapatıldı.

POLİTİK
GÜNDEMEMPERYALİZM KÖLELİĞİ
DAYATIYOR, DİRENİŞİ
KUŞATIYOR!

Filistin ve Kürt meseleleri, bölgesel ve emperyal hesaplar tarafından hem hedef hem de araç olarak kullanılmakta; bu durum çözüm olasılığını değil, yeni savaş risklerini doğurmaktadır. Emperyalistlerin rekabeti, bölgeyi sürekli yeniden düzenleme girişimleri ve bölge devletleri arasındaki çıkar çatışmaları; siyasal, ulusal ve toplumsal çelişkilerin derin ve köklü yapısıyla birleşerek kalıcı bir çatışma zemini yaratmaktadır. Filistin ve Kürt meselesi gibi, tüm bölgesel ilişkileri ve çelişkileri belirleyen ezilen ulus sorunları ile bunlara dayalı mücadeleler ise bu zemini daha da derinleştirmekte ve bölgedeki istikrarsızlığı sürekli kılmaktadır.

Hem Filistin hem de Kürt ulusal kurtuluşu bugün, kapsamlı bir emperyalist ve bölgesel gericilik kuşatması altındadır. ABD ve İngiliz emperyalizminin öncülüğünde bölge bütünüyle yeni bir savaş dizaynına göre şekillendirilmekte; bu çıkarlar doğrultusunda ittifaklar kurulmakta ve mevcut olanlar pekiştirilmektedir. Emperyalist güçler arasındaki rekabet keskinleştikçe bölgesel ilişkileri yeniden düzenleme yönündeki müdahaleler ve dayatma eğilimleri de aynı ölçüde hız kazanmaktadır.

Filistin kurtuluş mücadelesi ve özgürlüğü, Siyonist İsrail'in bir ulusu soykırıma uğratan saldırılarıyla adeta yeni bir teslimiyet dayatmasıyla karşı karşıyadır. Gazze'de katliam, yerinden etme ve açlık yoluyla yok etmeye yönelen Siyonist saldırganlık, Trump'ın "Barış Planı" adı altında "durdurularak" Filistin davasının emperyalizmin ve onun işbirlikçi devletlerin denetimine alınmak istenmesiyle birleşmektedir. Hamas ve diğer Filistin direniş güçleriyle Siyonist İsrail arasında onaylanan anlaşma ise "soykırımın durması" karşılığında Filistin'in siyasal olarak köleleştirilmesini hedefleyen bir plan niteliğindedir. Dirençsiz ve direnişsiz bir Filistin davası, Türkiye, Mısır ve Katar gibi devletlerin "kolaylaştırıcı" rolüyle inşa edilmeye çalışılmaktadır.

Bu planın en önemli ayağı, bölgede uzun süredir inşa edilmeye çalışılan ve inanç temelinde safları sıklaştırmayı amaçlayan "Sünni hizalanmayı" gerçekleştirmek; aynı zamanda emperyalizmin

"garnizon devleti" olan Siyonist İsrail'i koruma altına almaktır. Gazze ve genel olarak Filistin, ABD emperyalizminin öncülüğünde kurulacak "Barış Kurulu" (Türkiye, Katar ve Mısır'ın katılımıyla) aracılığıyla askerî ve siyasal bir denetime tabi kılınacaktır. Böylece plan, ABD'nin bölgedeki uşak rejimlerini ortak bir yönelim etrafında daha sıkı biçimde birleştirmeyi hedefleyen bir düzenlemeyi amaçlamaktadır.

Ancak Filistin davasının tarihsel ve politik karakteri ile bunun bölgede yarattığı çelişkilerin niteliği, gerici emperyalist planların uygulanmasını olanaklı kılmamaktadır. Bölge devletlerinin çıkar arayışları ve güç kazanma hesapları, Filistin davasının karmaşıklığı ve direnci karşısında bir uyum değil, tersine daha da derinleşen bir uyumsuzluk yaratacaktır. Filistin bugün, soykırım tehdidi ve doğrudan saldırılar altında, düne kıyasla geçici ama çok daha kapsamlı bir kuşatma ve teslim alma girişimiyle yüz yüzedir. Bir yandan Siyonist İsrail'in yok etme, diğer yandan bölgedeki gerici devletlerin rıza yoluyla köleleştirme ve özgürlüklerden vazgeçirme politikaları arasında sıkıştırılmış durumdadır.

Bölgesel planlamada bir başka sorun da Kürt meselesidir. Özellikle 7 Ekim Aksa Tufanı'ndan sonra, yaygın bir çatışma ve saldırı yoluyla Hindistan'dan Orta Doğu ve Afrika'ya kadar ABD emperyalizminin çıkarlarına karşıtık içeren tüm güçlerin direncini kırmaya odaklanılmıştır. Bölgede bunun vurucu gücü İsrail olmuştur. Temel eksenlerden biri Çin ve Rusya etkisini dağıtmakken, Hint-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru ve Abraham Anlaşmaları'yla ekonomik ve siyasî ilişkileri düzenlemektir.

Bu süreçte Türkiye, Irak, Suriye ve İran'ı kapsayan Kürt ulusal çelişkisini de emperyalist hesapların çıkarlarına uygun hale getirme yönelimi ivme kazanmıştır. Bilhassa Türkiye ve Suriye üzerinde yoğunlaşan Kürt meselesine bir biçim vermek, bu çelişki üzerinden bölge için planlanan ittifak ilişkilerini düzenlemek esas hedef durumundadır. Bugüne dek büyük sözler, açılım iddiaları ve sıklaştıran görüşmeler dışında ciddi bir ilerleme sağlanmadı. Hatta sürecin tıkanmış bile ileri sürülmek-

tedir. Oysa geniş planda direnişlerin, kurtuluş için mücadelelerin sonlandırılması bakımından sürecin devam ettiği ortadadır. Açık ki somut olarak "çözüm," farklı kesimler için bambaşka sonuçlar içermektedir. Egemenler için sürecin tıkanmadığı anlaşılıyor.

Tayyip Erdoğan, yaşanan süreci "Türk, Kürt ve Arap ittifakı"nın sağlanması olarak çerçevelerken PKK ile barışın bir şartı olarak Suriye'deki Kürtlerin silah bırakıp Şam yönetimiyle uzlaşması gerektiğini belirtmiştir. Planlanan "Kürt barışı"nın temel dinamiğinin bölgesel hesaplar olduğu artık gizlenmeyen, aksine açıkça dile getirilen bir olgudur.

Suriye ve Rojava'daki gelişmeler, bu sürecin belirleyici unsuru konumdadır. ABD emperyalizminin himayesinde aralıksız süren müzakereler, faşist diktatörlüğün "Kürt barışı"na odaklandığı temel nokta olarak öne çıkmaktadır. Emperyalizmin bölge planlarının önemli kaldıraçlarından biri, Kürt ulusal direnişinin teslim alınmasıdır; bu aynı zamanda faşist diktatörlük ile emperyalizmin büyük çaplı bir savaşa hazırlık sürecinin aracı olarak işlev görmektedir. Tayyip Erdoğan'ın BM Genel Kurulu vesilesiyle Eylül ayında Trump ile yaptığı görüşme ve ortaya çıkan tablo ise bölgesel politikaların uygulanmasına dair bir irade ve tutum olarak okunmalıdır.

Oluşan bu irade, Kürt barışında kuşkusuz bir motivasyon yaratmıştır. Tom Barrack'ın 10 Mart mutabakatını cari hale getirme çabası, Türkiye'nin Kürt barışında adım atma şartı olarak Rojava'yı öne sürmesiyle eşgüdümlü ilerlemektedir. Meclis açılışında Tayyip Erdoğan ile verilen fotoğraf ve kurulan diyalog, Devlet Bahçeli'nin geçen yıl "Öcalan çağrı yapsın, silahlar bırakılsın" açıklamasına paralel şekilde, "YPG ve SDG'ye çağrı yapılsın, Şam ile birleşme sağlansın" mealinde bazı mutabakatların oluştuğuna dair yeni ve güçlü işaretler sunmaktadır.

Abdullah Öcalan'ın "Hukukî ve siyasî adımlar çağrımın arkasındadır; demokratik müzakere ile süreç ilerleyecektir" çağrısı bu sürece eşlik etmiştir. MHP'nin, Komisyon aracılığıyla Öcalan ile görüşme

yapma çağrısı da süreci besleyen diğer girişimlerdir. Görülmektedir ki Kürt barışında, ABD desteği veya zorlamasıyla sürecin yarattığı gelişmelerin hız kazanması ihtiyacı belirgin bir şekilde hissedilmektedir.

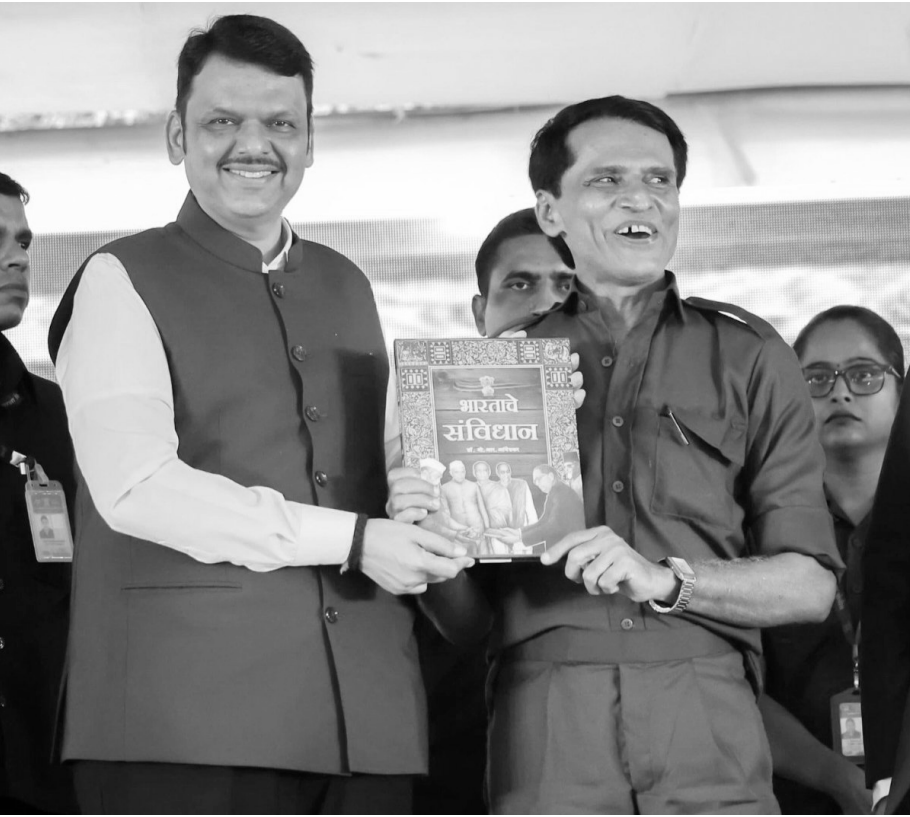
TC, atacağı adımları sürekli olarak farklı şartlara bağlarken adeta koşulsuz, geleceği belirsiz ve fiilen imkânsız bir "demokratik mücadele" kriteriyle tek taraflı bir ilerlemeye yönelmiş görünmektedir. Buna karşılık "Ne biçimde olursa olsun, yeter ki barış olsun" diyen legal demokratik Kürt hareketi çizgisi ise sürecin geliştirilmesine odaklanan bir yönelim içindedir.

Eşit ve demokratik zeminde kurulmayan ilişkiler, "demokratik müzakere" ve "siyasal-hukukî düzenleme" çağrılarını "hoş bir seda" olarak boşlukta bırakmaktadır. Bu durum, Kürt Ulusal Mücadelesinin hareketini zayıflatmakta, kitlesel güvensizlikler oluşturmakta, mücadeleyle basınç oluşturma imkânlarını yok etmektedir. Gelişmenin niteliği ise bölgesel hesaplarda Kürt ulusal kazanımlarının asgari düzeyde tutulması, Türk egemenlerinin siyasal hegemonyasına angaje edilmesi ve oluşacak barışın daha büyük bir haksız savaş hazırlıklarının tamamlanmasını içermektedir.

Tam hak eşitliği ve Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı (Özgürce Ayrılma Hakkı) gibi temel ilkeler; ordusu olmayan bir halkın savunmasız ve çaresiz kalacağı gerçeğiyle birlikte, izlenen süreçte bilinçli biçimde boğuntuya getirilmekte ve gündem dışı bırakılmaktadır. Bu durum, sorunu çözmek yerine derinleştiren; kurtuluşu değil bağımlılığı pekiştiren; ezilenin değil ezenin çıkarına işleyen bir sürecin açık göstergesidir.

Devrimci ve komünist çizgi, faşizmi güçlendirecek; Kürt ulusunun kazanımlarını yok sayacak barış, müzakere ve uzlaşma aldatmacasının karşısında duracaktır. Kurtuluşu örgütlemeye, kitlelere gerçekliği anlatmaya ve faşizm ile politik saflaşmayı içeren karşıtlığı güçlendiren çizgiyi inançla sürdürmek gerekmektedir.

"BU ZALİM KAHKAHA KAGAR'IN BİR PARÇASIDIR" - SANGHARSH

Şimdi anladınız değil mi? Tüm şüpheleriniz sona erdi değil mi? İnsanların destek bekler gibi utanmazca güldüklerini gördükten sonra ne olduğunu kavradınız değil mi? Maharashtra Başbakanı Fadnavis'e sarılmak dışında hiçbir şey eksik değildi. Ortak hedefe ulaşmış olmanın verdiği coşkuyu o çiftin gözlerinde fark ettiniz değil mi? Hükümet ödülü olarak çiçek buketi alırken, gözlerindeki erken Diwali* havai fişeklerini görünce, bu dünyanın karanlığa boğulmasından dolayı endişelenmiş olmalısınız, değil mi?

İşte devrim öyle bir şeydir ki sıradan insanları yüce insanî varlıklara dönüştürür. Er ya da geç, böyle insanlarla bu dünyanın aydınlanacağına dair tam bir güven verir. Ama bu kolay bir süreç değildir. Bu bize, yol boyunca korkutucu olayların yaşanacağını, güvenin sarsılacağını, bunların sadece dışarıdan değil içeriden de olacağını ve sağlam bir yürekle ayakta kalmak gerektiğini hatırlatır. Devrim yolunun ne kadar zorlu olduğunu anlamadan ilerlenemeyeceğini göstermek için bazen tarih, Mallojula Venugopal gibi

aşağılık insanlarla karşılaşma deneyimini önümüze çıkarır.

Mallojula Koteswar Rao'dan başlayarak binlerce ölümsüz devrimci kahramanı duyup, okuyup, yazıp, birlikte çalışıp, onların dokunuşuyla güzel deneyimler yaşamış olan bu ülkenin halkı, bugün bu zehirli gülmeyi görmek zorunda kaldı. Bu belki de kaçınılmazdı. Yarın ya da öbür gün, böyle bir başka kirliliğe sahneye karşılaşılabiriz.

Bir bakıma Venugopal'ın bu kadar açık, utanmaz, iğrenç ve aşağılık bir şekilde teslim olması daha hayırlı oldu. Devrimden dönenler olabilir. Birileri "git" dedi diye değil, yorgunluktan, hastalıktan ya da "artık yeter" diyerek evine dönen olabilir. Kimse buna bir şey demez. Onlar anıldığında, devrime katkıları, gösterdikleri cesaret, yaşadıkları zorluklar ve yaptıkları harika işler akla gelir. Saygıyla hatırlanırlar. Ama Venugopal bu türden biri olmadı ve bu şekilde anılma ayrıcalığına layık değildir. O, sadece yorulup silahını bırakıp eve gitmek istemedi; herkesin silah bırakmasını sağlamak istedi. Bunun için birçok hikâye

anlattı. "Üzüntü dolu bir kalple" halka hikâyeler uydurdu. Devrimci hareketin uzun süredir ilerlemediğinden duyduğu kaygıyı dile getirdi. Onu ileriye taşımak için Parti komitelerinde tartışmalar yaptığını yazdı. Kimsenin onu dinlemediğinden şikâyet etti. Devrimci hareketi korumak için silahlı mücadeleye geçici ara verilmesi gerektiğine inanmalarını sağlamak istedi. Mücadelenin sona erdirilmesinin bile devrime hizmet ettiğini, yeni bir devrimci yolun oluşturulması gerektiğini savundu.

Bunların hiçbirinin doğru olmadığını, başka birinin bunu ispatlamasına gerek kalmadan kendi kendine ortaya koydu. Devrimci harekete, savunabildiği yeni bir yolunun olmadığını pratiğiyle gösterdi. Brahmanik Hindutva faşist hükümet başkanına silahını teslim edip, kendisine verilen görevi yerine getirmenin sevincini yaşarken, kahkahayla gülerek onun yanında durması bir görüntüden ibaret değildir, bu sahne birçok anlam barındırıyor. Sahnede zehirli bir taşkınlık var. Büyük bir tablonun parçası olan çizgiler var. Önceden belirlenmiş stratejik yönler var, anlaşmalar var. Hepsi bir araya gelerek bu sabah (15.10.2025) Gadchiroli'de o eyaletin başbakanı huzurunda Mallojula'nın teslim olma sahnesini oluşturdu. Onun ortaya attığı "silahlı mücadeleye geçici ara verme" sözü, Kagar bastırma stratejisinin bir parçasıdır.

Birileri hâlâ onun devrim için yeni bir teori hazırladığını düşünüyor mu? Maoist harekete yeni bir yol yazdığını sanan var mı? "Devrimci Halka Çağrı" diye yazdığı altı sayfalık metinle, parti kadrosuna yazdığı yirmi iki sayfalık yazılardaki saçma, yalan, ilgisiz cümlelerin, önerilerin, iddiaların arkasında mantıklı en azından dört harf arıyor musunuz? Yirmi yıldır devam eden baskılı ortamda, kuşatma altındaki savaşta sıkışan devrimci hareket için Merkez Politbüro üyesi ve resmî temsilci olarak çözüm aradığına hâlâ inanıyor musunuz?

Devrimci hareketin önünde elbette birçok zorluk var. Tüm bunların "yolun" yanlışlığından kaynaklandığını düşünen aydınlar hep vardı. Maoistlerin değişmesi gerektiğini düşünenler ve istedikleri şekilde değişmediği için onları eleştirenler de eksik olmadı. Bunun için akıllarına gelen şekilde Marks'ı, Lenin'i alıntılayanlara da kimse engel olmadı.

Mallojula Venugopal de Maoist hareketi değiştirmek istedi. Ama hareketi, karşılaştığı zorluklardan çıkarmak için değil; kendiyi birlikte teslim etmek için.

Devrimci hareket de kendi pratiğini, içindeki sorunları gerçek koşullara göre değerlendiriyor. İlerlemenin yollarını arıyor. Son yirmi yıldır, devam eden savaş yüzünden bu iş iyi gitmemiş olabilir. Ama bu, yolun yanlış olduğu anlamına gelmez. Zor durumdan çıkmak için sürekli değerlendirmeler yapılır. Bu tür tartışmalar, arayışlar, çatışmalar olduğu için devrimci inşa canlı ve yaratıcı çalışır. Venugopal önümüzdeki zorlukları ortaya koyan bazı cümleleri alıntılıyıp, bazı tartışmalara değinerek sanki devrimci hareketi iyileştirmek, ileriye götürmek istiyormuş gibi açıklamalar yaptı. Devrimci hareketi tamamen durdurup sonra bir gün yeniden ilerleteceğini söyleyerek gülünç duruma düşmekten de çekinmedi.

Eğer sözlerinde zerre kadar doğruluk olsaydı, bu kadar aşağılık bir teslimiyet için BJP ile el sıkışmazdı. "Geri çekilme" adı altında, böyle bir politik ve ahlaki çöküşe uğradıktan sonra onu halkın hangi kesimi kabul eder? Kim yakınına yaklaşmasına izin verir? Eve dönüp huzurlu bir yaşam sürmek isteseydi biraz haysiyetini korurdu. İnsan olabildiği için biraz olsun onurunu korurdu. Maoist Parti'nin yolunun yanlış olduğunu düşünüyorsa, içeriden değiştirme şansı yoksa dışarı çıkıp alternatif bir yolda mücadele etmeye kalksaydı utanma duygusunu biraz daha korumuş olurdu. Bunların hiçbirini yapmak istemedi.

Hiçbirine ihtiyaç duymadı.

O, Kagar Operasyonunun bir parçası oldu. İşte asıl hikâye bu.

Anlatması acı olan bir durum var: Üzücü olabilir ama açıklanmalı. Nedir bu? En yüce ideallere, değerlere, bilimsel siyasî teorilere ve bunların hepsine eşsiz halk gücünü sağlayan sınıf mücadelesindeki fedakârlıklara adanmış olan Maoist hareketin en üst seviyesinden böyle bir zehirli parazit nasıl sızdı sorusu, insanı dehşete düşürüyor. Ama gerçek bu. Bir kere Çin devrim romanı “Kızıl Kayaları” okuyun. Mallojula Venugopal gibi hain karakterler Çin ve Rus devrimlerinde de yer alır. Detaylardaki farkları veya benzerlikleri aramak için yorulmaya gerek yok. Özet ayındır. Bu kadar şiddetli, acımasız bir toplumu insanî hale getirirken sınıflı toplum sarsılır, savaşın uç biçimlerinde insan bocalar, tereyağı gibi saf insanlar güçlü kalelere bend olur. Bu sınıf savaşında Venugopal gibiler de ortaya çıkar. Bunlar ise en yüce konumdan en aşağılık seviyeye alçalarak düşerler.

1 Ocak 2024’ten itibaren Kagar’ın kayıpları, demokratları ve devrim yanlılarını endişelendirdi. Bunlar hareketin ne kadar kayıp verdiğini düşünerek korkular. Bu kuşatma ve imha savaşında ayakta kalabilecek miyiz diye şüpheye düştüler. Ama devlet böyle düşünmedi; ne olmakta olduğunu gerçeğin içindeki devletten daha iyi kim anlayabilir ki? Bu kadar öldürüp bu kadar saldırmasına rağmen son tarihin yaklaştığını; ama hâlâ hedefe çok uzak olduğunu Amit Shah biliyor. Devrimi, sadece silahlarla, kızıl savaşçıların sayısıyla, hareketin coğrafi yayılımıyla değerlendirmez devlet. O devrimci hareketin gücünü bunlarla ölçmez. Sürekli silahlı saldırılar yapsa da, hava saldırıları düzenlese de, sadece bunlara dayanmaz.

Şehitlerin ardından yas törenlerinde oluşan kalabalıklar, kızıl bayraklı yürüyüşler, “Yaşasın Maoist Parti” nidaları, teorik kavgalar içinde seçilmiş olan uzun süreli silahlı mücadele yolu için ortaya konan teoriler, gerçeğe dayanan kanıtlar ve halkın yaşantısındaki olumlu etkilere bakan Amit Shah devrimci hareketin gücünü sezebilmektedir.

Dışarıdan kaç milyon asker saldırırsa da, Keşmir’den birlik getirilseler de, yüzlerce kişiyi öldürseler de, devrimci hareketin yok edilemeyeceğini devlet biliyor. Devlet, son Maoist’in son nefesini beklemenin boşuna olduğunu biliyor. O bundan çok

daha fazlasının farkında. İçeriden yeni bir savaş başlatılmadıkça, geçilmesi imkânsız olan devrimci merkezin, hayati öneme sahip olan devrim yolunun ve halka ilham veren tarihsel güvenin yok edilemeyeceğini de çok iyi biliyor. İçeriden bir lider “devrim yolu yanlıştır, tüm bu yıllar boyunca yürütülen mücadele aşırıdır, siyaset dışı bir askerî faaliyettir, Parti tamamen orduya dönüşmüştür, halktan kopmuştur, bilgisi yüzeyseldir” gibi savlar sunmadıkça, devrimci hareketi yıkamayacağını biliyor.

Kagar sadece askerî bir savaş değil, baştan beri söylendiği gibi aynı zamanda siyasî, sosyal ve kültürel bir savaştır. Bu da kanıtlanmış oldu.

Devrimci hareketin büyük fedakârlıklarla kazandığı silahlardan biri olan ve ona emanet tüfeği Mallojula Venugopal bugün devlete teslim etti. Ama o, zaten çok önceden devletin silahı olmuştu. Şimdi bizim bilmemiz gereken tek şey bu: Bu nasıl oldu? Gönüllü müydü? Zorla mıydı? Rüşvetle mi? Ne zaman ve nasıl başladı, bugüne nasıl geldi? Bunlar önemli. Bunlardan hangisi olursa olsun, bu devrimci hareket tarihinde benzeri görülmemiş bir ihanettir.

Bu nedenle, Venugopal’ın öne sürdüğü devrimci hareket değerlendirmesi, üretim ilişkileri tartışması, devrimi ilerletmek için silahlı mücadeleye ara verme argümanı özetle Kagar Operasyonu’nun bir parçasıdır. Dışarıdan yürütülen imha savaşıyla içeriden yürütülen “savaş zamanı değil” argümanı birlikte işlemektedir. Yirmi ayda Kagar Operasyonu adlı bu iç savaş, devrimci harekete karşı böylesine çirkin bir iç savaş biçimi almıştır. Bu, kan dökülmesinden, insan öldürülmesinden daha dayanılmaz bir şiddettir. Bu kuşatma savaşının etkisiyle bazı kadrolar ve bazı liderler Mallojula Venugopal ve Takkella Vasudevarao’nun sözlerinden etkilenmiş olabilir. Onların liderliğiyle yollarından sapmış da olabilirler. Zorla teslim alınanlarda polisler gibi bu kişiler de rol oynamış olabilir. Bu da Kagar’ın bir yönüdür.

**Hindistan’da yapılan ışık festivali*

Bu yazı avaninews.com sitesinden alınmıştır. Yeni Demokrasi tarafından çevirisi yapılmıştır.

HKP (Maoist) önderliğini çiğneyen hainler silahlarını devlete teslim etti

Hain Venugopal silahını bırakarak teslim oldu.

HKP (Maoist) önderliğini çiğneyerek teslimiyet çağrısı yapan Venugopal (Kamuoyunda “Sonu” olarak bilinmektedir) 15 Ekim’e kadar Parti üye ve kadrolarından teslimiyet sürecine dahil olmalarını istemişti. HKP (Maoist)’in binlerce militanı ve on binlerce kişiden oluşan tabanından azınlık olarak ifade edebileceğimiz kadar kişi silahını bıraktı.

HKP (Maoist) Merkez Komitesi tarafından daha önce yapılan açıklamada hainlere Partinin silahlarını Halk Kurtuluş Gerilla Ordusuna bırakmaları ve eğer teslim olmak istiyorlarsa silahsız bir biçimde teslim olmaları çağrısı yapılmıştı. Buna rağmen Parti mallarına el koyan hainler silahlarını devlete teslim ettiler.

“HALKIN ÇIKARLARINA İHANET ETMEK BİZİM POLİTİKAMIZ DEĞİL”

Venugopal’ın teslimiyet çağrısına karşı HKP (Maoist) Merkez Komitesi tarafından yapılan açıklamayı bir kez daha hatırlatmakta fayda görüyoruz. Açıklamada öne çıkanlar şu şekildeydi:

“Silahlarımızı düşmana teslim ederek ve sıradan yaşama katılarak halkın çıkarlarına ihanet etmek bizim politikamız değildir. Görevimiz, ülkedeki devrimci hareketi değişen toplumsal duruma uygun olarak ilerletmek için sınıf mücadelesini, Halk Savaşını sürdürmektir.

“(…) Silah bırakıp kamusal yaşamın ana akımına katılma konusunda çeşitli düzeylerdeki parti üyelerinin ve parti komitelerinin görüşlerini, hapishane- de bulunan parti çalışanlarımızın ve liderlerimizin görüşlerini ve devrimci sempatizanların, demokratik, ilerici, sol güçlerin ve örgütlerin görüşlerini toplamak partimizi bölmeye yönelik şeytani bir plandır.

“Yoldaş Sonu’dan bu şeytani planı terk etmesini talep ediyoruz. Kitle örgütlerini, Parti üyelerini, çeşitli düzeylerdeki Parti komitelerini, hapishanedeki parti liderlerini, devrimci sempatizanları, demokratik, ilerici, sol güçleri ve örgütleri bu şeytani planı tersine çevirmeye çağırıyoruz. Yoldaş Sonu, ‘Devrimci Halka

Çağrı’ başlıklı açıklamasında, Hindistan Devrimci Hareketinin yenilgiye uğradığını ve bunun nedeninin Partinin aşırılıkçı taktikler benimsemedeki hataları olduğunu söylemiştir. Eğer Partinin aşırılıkçı taktikler benimsediğini düşünüyorsa, Politbüro üyesi olarak sorumluluğu Parti içinde kalıp bunları düzeltmek için çalışmaktı. Ancak o, bu devrimci yöntemi reddedip ana akıma katılmaya karar vermiştir.

“(…) Silah bırakmak, onları düşmana teslim etmek, düşmana teslim olmak demektir. Geçici bir ateşkes adına silahları düşmana teslim etmek, teslim olmak ve silahlı mücadeleyi durdurmak, devrimci bir partinin revizyonist bir parti haline gelmesi demektir.

“Silahları düşmana teslim etmek, şehitlere ve ülkenin geniş kitlelerine (ezilen sınıflar, ezilen toplumsal gruplar, ezilen milliyetler) ihanet etmek demektir. Bu, apaçık modern revizyonizm ve devrimci ihanettir. Bu nedenle, Parti üyelerinden, her düzeydeki Parti komitelerinden, hapishanedeki Parti üyelerinden, Parti liderlerinden ve devrimci sempatizanlardan, silahları düşmana teslim ederek düşmana teslim olmaya hazırlanan Sonu’nun devrimci ihanetini şiddetle kınamalarını talep ediyoruz. Eğer o ve takipçileri düşmana teslim olmak istiyorlarsa, teslim olabilirler; ancak Partiye ait silahları düşmana teslim etme yetkileri yoktur. İşte bu yüzden onları Partiye teslim etmelerini talep ediyoruz. Eğer dostane bir şekilde teslim etmezlerse, HKGO’ya silahları onlardan zorla alması talimatını veriyoruz. Silahlı mücadeleyi bütünüyle reddedeceği ve teşvik etmeye çalıştığı yol parlamenter bir yol olacağı için silahlı mücadelenin geçici olarak durdurulduğunu ilan etmesi aldatıcı olur. Dolayısıyla bu, Prachanda tarzı yeni revizyonizmdir.

“Bu durumda, kendisinin 'Abhay' adıyla basın açıklaması yapma yetkisi olmadığını bildiririz. Medya temsilcisi Abhay’ın sorumluluğu, Partimizin temel ilkelere, politikalarına ve kararlarına bağlı kalmak, siyasî gelişmeler konusundaki Parti duruşunu iletmek ve halka mücadele çağrıları yapmaktır. Tamamen farklı bir duruş sergileyen kendisinin, Abhay adıyla açıklama yapma yetkisi yoktur.”

EMEKLİ VE ASGARİ ÜCRETİNİN SIRADAN YOKSULLUĞU

2025 yılı, Türkiye’de emekçi sınıfların tarihinin en derin yoksullaşma süreçlerinden birine işaret ediyor. TÜİK’in verilerine göre Eylül 2025’te enflasyon aylık yüzde 3,23, yıllık yüzde 33,29 olarak açıklandı; ancak TÜİK’e alternatif kaynaklar gerçek enflasyonun yüzde 60’ların üzerine çıktığını öne sürüyor. Bu ortamda asgari ücret 22.104 TL olarak sabitlenirken açlık sınırı 27.970 TL, yoksulluk sınırı ise 91.109 TL seviyesine yükseldi. Emekli maaşları ise 16.881 TL ile sefalet düzeyinde kaldı.

DİSK-AR’ın Ekim 2025 raporuna göre, yılın ilk 9 ayında işçilerin toplam alım gücü kaybı 1,3 trilyon TL’yi buldu; her işçinin reel gelirinde 79 bin TL’yi aşan bir erime yaşandı. Bu erozyon, tesadüfi ya da “muhaliflerin” iddia ettiği gibi bir ekonomik “hata” değil; neoliberal politikaların bir sonucudur. Enflasyon ücretleri baskılayanın bir aracıdır. İktidarın “enflasyona ezdirmedik” söylemi ise bir demagojidir. Mehmet Şimşek’in “disiplin programı” adı altında uyguladığı politikalar IMF’nin dünya genelinde dayattığı kemer sıkma politikalarının birebir aynısıdır ve “enflasyonla mücadele” kemer sıkmanın gerekçesi olmaktan ibarettir.

Enflasyona göre belirlenen asgari ücret tartışması bu gerçeği görünür kılmaktadır. Asgari ücret bilindiği gibi, kapitalist üretim ilişkilerinde, emek gücünün yeniden üretim maliyetini karşılayacak minimum seviye olarak tanımlanır.

Türkiye’de 2025’in ilk dokuz ayında asgari ücretin alım gücü, enflasyon karşısında yüzde 30’dan fazla eridi. DİSK-AR raporuna göre 22 bin 104 TL’lik net ücret, Eylül 2025’te açlık sınırının yüzde 79’una geriledi; yani bir işçi ailesi temel gıdalara ulaşamıyor.

Asgari ücrete yapılan yüzde 30 zam, iktidarın IMF’ye verdiği “yüzde 25-30 dolayında zam” sözünü tutmaktan başka bir anlam taşımamaktadır. Vadedilen “beklenen enflasyona göre” zam oranı dahi ihlal edildi; 2025 enflasyonu yüzde 33,5 beklenirken işçiler, açıklanan yüzde 46’lık enflasyonun yükünü omuzlamak zorunda bırakıldı.

Hükümetin Orta Vadeli Program (OVP) ile öngördüğü hedef enflasyon yüzde

21. Ücretleri düşük oranlara sabitlemenin yolu “beklenen” bu oranı tartışmasız kılmak. Bu, ücretleri sermaye lehine yapılandırma girişimidir. 7 Mayıs 2025’te yayımlanan DİSK-AR raporuna göre, “2025’in ilk dört ayında asgari ücret 2.953 TL eridi; bu, bir işçinin dört aylık maaşının yüzde 13’üne denk geliyor.” Raporda ayrıca metal işçilerinin grev isteklerinin — Birleşik Metal-İş’in MESS görüşmelerinde talep ettiği yüzde 58,5 zam — TÜİK’in düşük enflasyon verileriyle gölgelenmeye çalışıldığı belirtiliyor. Bu durum, sendikal hareketin devlet sermayesiyle ilişkisini, sınıfsal eğilimlerini ve iş birlikçi pratiklerini doğrulamaktadır.

Şu tespit de önemlidir: Asgari ücretin yüzde 30 artırılması, hayat pahalılaştıran krizin faturasının doğrudan çalışanlara yüklenmesidir. Seçim sonrasındaki “yumuşama” demagojisi, Temmuz 2025’te ara zam yapılmamasını mümkün kıldı. Bu tutum neoliberal “Şimşek programı” ile örtüşmektedir: reel ücret baskısı artarken talan ve yağma hızlanmakta, emek hareketi parçalanmaktadır. Örneğin, ÖZ İplik-İş Sendikası’nın CRS TEKS-TİL (Cross Jeans) fabrikasında, 9 yıldır sözleşmeli çalışan 800 işçinin geciken maaşlar nedeniyle yaptığı eylemler kısmi kazanımlar elde etmiş olsa da genel erozyonu durduracak düzeyde olamadı.

Emeklilerin yaşadığı yoksulluk, geçici bir ekonomik aksaklık değil, bir politik tercihin sonucudur. 2008’de yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, emekli aylıklarının hesaplanma biçimini köklü biçimde değiştirdi. Bu kanunla birlikte Aylık Bağlama Oranları (ABO) düşürülürken, Güncelleme Katsayısı’ndaki Büyüme Payı yüzde 100’den yüzde 30’a indirildi. Böylece emekliler, ülkenin ekonomik büyümesinden aldıkları payı önemli ölçüde yitirdiler. Bu değişiklik emeklilik sistemini, refah payı dağıtan bir mekanizma olmaktan çıkarıp yoksulluğu kurumsallaştıran bir araca dönüştürdü.

İNTİBAK TALEBİ

Bugün en düşük emekli maaşının açlık sınırının dahi altında kalması emeklilik dönemini adeta bir “hayatta kalma mücadelesine” dönüştürmüştür. Bu durum, “çalışan emekli” sayısını artır-

mıştır; çalışma hayatı sonrasında bile temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ucuz ve güvencesiz işlere yönelmek zorunda kalan çok sayıda “emekli” var. Ayrıca, farklı dönemlerde emekli olanlar arasındaki devasa maaş farkları (intibak adaletsizliği), emperyalistlerin uşağı sermayenin emeklilik fonları üzerindeki keyfi tasarrufunun ve devletin sosyal güvenlik ilkesinden ne kadar uzaklaştığının açık bir göstergesidir. Emeklilerin yoksulluğu artık değişmez bir nitelik taşımaktadır.

Günümüzde çalışanların, özellikle reel ücretin hızla erimesi üzerinden verdiği tepkilerin anlık olması da ciddi kalıcı bir tutuma işaret etmektedir. “Ara zam” ya da “ek zam” talepleri, aslında enflasyon maskesi altında derinleşen sömürüye karşı sınıfsal bir direniş biçimidir ve ne yazık ki geçici, parçalı ve yüzeyseldir.

YAŞLI PROLETARYANIN YOKSULLAŞTIRILMASI

Emeklilik sistemi, kapitalizmde emek gücünün “kullanım değerini” uzatan bir mekanizmadır; ancak Türkiye’de emekliler, adeta “bir rezerv ordu”dur, işsizlik rezervinin bir parçasıdır. En düşük emekli maaşı olan 16.881 TL, asgari ücretin yalnızca yüzde 76’sına denk geliyor. Yoksulluk sınırı karşındaysa emekli maaşı, yüzde 18,5’lik bir sefalet oranına tekabül ediyor. Bu tablo, emekli gelirlerinde yaşanan çöküşün özetidir: Kamu işçisinin toplu sözleşmesi çıkmazda; enflasyon, maaşları yutmaktadır. Emekliler 2025’in ilk dokuz ayında 41,4 milyar TL kaybetmiştir.

Emekli maaşlarındaki erozyon, basit bir ekonomik gerileme değil, yeniden üretim döngüsündeki aksamaların bir parçasıdır. Yaşlı emekçiye yoksullaştırmak, genç işgücünü ucuzlatır; böylece aile içi sömürü de artar. Bu süreç, çürümüş kapitalizmin “keşfi olan” neoliberal ekonominin sistematik işleyişidir.

ASGARİ ÜCRETİN VE FİYATLARIN GERÇEKLİĞİ

2025’in ilk ayında asgari ücret açlık sınırının altına düşmüştür; emekliler ise zaten o sınırın altında yaşamaktadır. Enflasyonun “yüzde 21’e düşeceği” yönündeki vaatlere ise kimse inanmıyor.

Sebze-meyve fiyatları yüzde 91 oranında artarken emekli her ay 3 ila 4 bin TL borç faiziyle kayba uğruyor. Yalnızca ekmek fiyatlarındaki yüzde 40’lık artış, bir emekli ailesine 2025’in ilk çeyreğinde aylık 500 TL ek yük getirmiş durumda. Buna karşılık maaş artışı yüzde 11,54’te kaldı.

GELECEĞİNİ MÜCADELEYE KAZAN

Emeklilik bireysel değil, kolektif bir haktır. Bu hakkın erozyonu, devletin emek karşıtı politikalarının doğrudan sonucudur. DİSK-AR verilerine göre, emeklilerin gelir kaybı 41,4 milyar TL iken memurların kaybı 34,8 milyar TL’ye ulaşmıştır. Ancak emeklilerin grev hakkından yoksun oluşu, onları daha savunmasız ve kırılgan bir konuma itmektedir.

Gerçek bir “enflasyonla mücadele” programı, emekçilerin yaşam standartlarını düşürerek değil; vergide adaletin sağlanması ve servet vergisinin uygulanmasıyla mümkündür. Fakat bu tür adımlar, sermayenin çıkarlarına dokunduğu için mevcut sistemde hayata geçirilmesi neredeyse imkânsızdır. Eğer 2025’te emekçiler için bir umut varsa, bu umut mücadelede yatmaktadır. Bu yıl, ancak işçi ve emekçilerin örgütlü direnişiyle gerçek bir “emek yılı”na dönüşebilir. Mesele, birkaç puanlık zam pazarlığı değildir; mesele, bölüşüm adaletinin yeniden tesis edilmesidir.

Emekliler için: temel ihtiyaçların karşılandığı ve insan onuruna uygun koşullarda bir taban maaş, refah payı ve intibak hakkı.

Çalışanlar için: gerçek enflasyona göre ücret belirlenmesi, vergi adaletsizliğinin giderilmesi ve sendikal özgürlüğün önündeki engellerin kaldırılması.

Emekli ve çalışan kesimlerin gündemleri farklı görünse de, ikisi de aynı tahakküm düzeninin ürünüdür. Bugünün emeklisi, dünün işçisidir; emeklilerin bugünkü sefaleti, çalışanların yarınki sefaletidir. Dolayısıyla bu iki kesimin mücadelesinin birleşmesi tarihsel bir zorunluluktur.

ÜRETEENİN DEĞİL ÇÖKENİN KAZANDIĞI SİSTEM

Türkiye’de son dönemde sıkça öne çıkan gündem başlıklarından biri, sermaye gruplarına yönelik operasyonlardır. Bu operasyonlar, doğrudan sermayenin el değiştirmesiyle sonuçlanmaktadır. Hem siyasetin hem de sermayenin yeniden dizayn edilmesiyle bağlantılı olan bu müdahaleler, devletin doğrudan rol aldığı süreçlerdir. Bu nedenle, söz konusu operasyonlar — daha yerinde bir ifadeyle, sermayeye çökme girişimleri — ayrı bir anlam taşımaktadır.

Evet, Türkiye tarihinde sermayeye çökme girişimlerine farklı örnekler verilebilir. Yaşananlar ilk defa yaşanmamaktadır. AKP döneminin başlangıcı da hatırlanabilir. Uzan grubuna dönük operasyonlar siyasî iktidarın ilk icraatlarından biri olarak kayda geçmiştir. Bu süreç AKP’nin bir anlamda ilk sınavı olmuştu. Siyasetin dizayn edilmesinin arkasında her zaman ekonominin diğer bir ifade ile rantın paylaşımı yatmaktadır. AKP, söz konusu dönemde sermaye desteğini güçlendirmek için rant paylaşımının ilk adımlarını en popülist ve en görünür alanlarda atarak uygulamaya koymuştu.

Sonraki yıllarda bunu toplum mühendisliğinin önemli ayaklarından biri olan basın ve medyaya dönük çökme girişimleri izledi. Hatırlanacaktır; iktidar blokunun o dönemki çökme girişimleri artık iktidarın borazanı olmakla sonuçlanacak basın ve medya ayağına çökme girişimlerine sahne olacaktı. İktidar blokunun ortaklarından Güleciler çökme girişimlerinin bayraktarlığını yapmaktaydı. Kuşkusuz dönemin çökme girişimlerine damgasını vuran şey ya da çökenlerin motivasyonu devlet olanaklarının yani rantın esas olarak birinci kliğin elinde toplanmasıydı. Oysaki iktidar ilişkileri değişmiş haliyle rant paylaşım ilişkileri de değişmeliydi. Dönemin bir diğer özelliği de dünya genelinde yaşanan ucuz kredi bolluğuydu. AKP bir emperyalizm projesi yani uluslararası sermayenin vaftiz edilmiş çocuğuydu. Bağımlılık ilişkisine istikrar kazandırmak gibi bir görevi vardı. Ucuz kredi bolluğu yalnızca bağımlı ekonomileri sıcak paraya boğmuyor, hâkim

sınıflar arası iktidar yani rant kavgasını da kızıştırıyordu.

Ara dönemlerde de yukarıda dikkat çektiğimiz motivasyonun beslediği çökme girişimlerine yani hem siyasetin hem de rant ilişkilerinin dizayn edilmesine birçok defa tanıklık ettik. Bu sürecin tamamında devletin aktif rol oynaması kesinlikle tesadüf değildir. Devletin karakteri bu rolü oynamasına olanak tanımıştır.

Sermayeye çökme girişimlerinin kurlsız işlediği kritik dönemlerden biri kuşkusuz 15 Temmuz “darbe girişiminin” hemen ardından yaşanmıştır. İktidar bloku içindeki güç savaşı pervasızlığı adeta kural haline getirmiştir. Bu dönemin özelliği iktidar blokunun yeni ilişkilerle tahkim edilmesi akabinde tasfiye edilen kliğin elinde bulundurduğu sermaye gruplarına hızla çökmedir. İktidar blokunun yeni ortaklarından MHP süreçte aktif rol alarak rant paylaşımında kendine alan açmıştır. Bu dönem sermayenin el değiştirmesinde devlet dolaysızca müdahil olmuş devasa boyutlarda bir sermayeye çökme süreci yaşanarak iktidar ilişkileri yeniden dizayn edilmiştir. Dönemin önemli özelliklerinden biri de Erdoğan’dan yana tavır koyan kliklerin tam bir kurlsızlık işleterek gözüne kestirdikleri sermaye kesimlerine çökmeleri ya da dize getirmeleridir. Devletin icazet verdiği bu süreç direkt yargı eliyle yürütülmüş, kurlsızlık hukuk eliyle olağanlaştırılmıştır.

Ucuz kredi döneminin sona ermesi Türkiye ekonomisini kendi gerçekleri ile baş başa bırakmakla kalmamış yonetme krizini derinleştirerek hâkim sınıflar arasındaki güç savaşını da kızıştırmıştır. İktidar ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi talebi uluslararası sermayenin tam desteğini alamadığı için Erdoğan’ın temsilcisi olduğu klikler o ya da bu şekilde iktidarda kalmayı başarmışlardır. Kuşkusuz bu seçeneğin hayat bulmasında iç ve dış birçok faktör sıralanabilir. Bununla birlikte iktidar blokunun en önemli özelliği devlet olanaklarını da kullanarak güç ilişkilerini lehine düzenlemeyi başara-

bilmesindedir.

İşte tam da burada iktidar ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi ve aynı anlama gelmek üzere rant paylaşımı bağlamında sermaye gruplarına çökme girişimlerini değerlendirmek gerekmektedir.

İktidar bloku Türkiye ekonomisini düze çıkarmak için çeşitli politikalar hayata geçirmeye çalıştı. Uluslararası sermayeye bağımlı karakteri ülke ekonomisini bırakın düze çıkarmayı nefes alabilmek için çırpınmaktan, geçici çözümler üretmekten başka bir adım atabilme kapasitesine sahip değildir. Egemenler de bu gerçeğin farkında oldukları için ya vergileri artırarak yükü halkın sırtına yıkmakta ya da ülke kapılarını paranın niteliğine bakmadan sonuna kadar açmakta sakınca görmemişlerdir.

Soylu’nun dönemi hatırlanacaktır. Her ne kadar Soylu’nun adı öne çıksa da ilgili döneme damgasını vuran her politikanın arkasında devlet vardır. İktidar bloku ilgili politikaları devlet onay verdiği ölçüde hayata geçirebilmiştir. Varlık barışı hatırlanacaktır. Ekonomiye nefes aldırabilmek adına her türlü para haliyle ilişki meşruiyet kazanmıştır. Mafyanın siyasete direkt müdahil olduğu dönemdir de aynı zamanda. Kuşkusuz bu ilişki her dönem vardı; fakat herkesin gözü önünde siyasetin güvencesine sırtını dayayıp iktidar ilişkilerine müdahale etmeye yeltenmesi dönemin özelliklerinden biri olarak hafızalara kazınmıştır.

İktidar ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi, haliyle rant ilişkilerinin de gözden geçirilmesine olanak sağlamıştır. Kirli ilişkilerin sonlandırılması için değil ama yeniden düzenlenmesi ya da kurlsızlığın bu kadar aleni yapılmasının yarattığı riskler bu ilişkilerin de yeniden düzenlenmesini zorunlu kılmıştır. Mehmet Şimşek’in “rasyonel ekonomik model” diye imlediği şey salt yüksek faiz politikasından vazgeçilmesi değildir. Uluslararası sermayenin temsilcisi olarak o, sermayenin kayıt dışı, kurlsız niteliğinin de kontrol altında tutulmasını talep etmektedir.

İşte tam da bu dönemde hem güç ilişkilerini hem de rant paylaşımını yeniden düzenlemek için bazı sermaye gruplarına çökme girişimleri yaşanmaktadır. Bahar aylarında Pozitifbank’a operasyonla çökmüştü. Yasa dışı bahis ve kara para aklama gibi gerekçeler sıralanarak ilgili sermaye grubu TMSF’ye devredilmişti.

Geçtiğimiz aylarda da önce Can Holding’e, ardından da ASSAN ve Ciner grubuna dönük çökme girişimleri kamuoyuna yansıdı. İlgili sermaye gruplarının potansiyelleri, yani ellerinde bulundukları sermaye göz önüne alındığında rant paylaşımının iktidar bloku içinde yarattığı kriz de anlaşılacaktır.

ASSAN güvenlik sanayi alanında hizmet vermektedir. Bir süredir Bayraktarlar’ın elinde bulunan medyanın da hedefde olduğu bilinmektedir. Güvenlik sanayi alanında AKP ve devletin uzlaşısı ile hızla büyüyen Bayraktarlar’ın çökme girişiminin örgütleyicisi olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz.

En dikkat çekici olanı Ciner grubuna çökme girişi olabilir. Geçmişte iktidarla iş tutan bu grubun AKP ile ilişkilerinin yıprandığı biliniyordu. Muhtemelen rant ilişkilerinin yeniden düzenlenmesinde iktidar bloku ikna edilerek bu grup hedefe konmuştur.

Toparlayacak olursak şunu rahatlıkla ifade edebiliriz sermaye gruplarına çökme girişimleri iktidar bloku ve devlet arasındaki uzlaşya dayanmaktadır. Güç ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi haliyle rant paylaşımı amaçlanmaktadır. İlgili sermaye grupları bir süre önce devletin yol verdiği kirli ilişkilerden nemalanmışlardır. Dahası tüm bu ilişkileri devletin sadece bilgisi değil aynı zamanda talebi doğrultusunda hayata geçirmişlerdir. Hem iktidar bloku içinde yaşanan gerilimler hem de hâkim sınıflar arasında yaşanan çatışma bir şekilde ilgili grupları siyasî iktidarın hedefi haline getirmiştir. Siyasî iktidarın geleceğine dair yaşanan belirsizlikler dahası iç gerilimler güç ilişkilerini de kızıştırmaktadır.

BİR ALİ CENGİZ OYUNU: "ÇÖZÜM KOMİSYONU"

Bahçeli'nin MHP grup toplantısında PKK lideri Abdullah Öcalan'a yönelik "terörsüz Türkiye" için DEM Parti grup toplantısında konuşma yaparak "PKK'nin lağvedildiğini ve silahların bırakıldığını" ilan etmesini salık verdiği çağrısının üzerinden tam 1 yıl geçti. "Umut hakkı" kavramıyla desteklenen bu çağrı, faşist diktatörlüğün iktidar ve muhalefet kanatları tarafından "terörün sona ermesi için bir fırsat" olarak değerlendirilmiş, başını ABD'nin çektiği Batılı emperyalistler tarafından da barışçıl manifestolarla desteklenmişti. Hemen ardından İmralı Heyeti kurulmuş ve yıllar sonra İmralı'nın kapılarına vurulan kilit kısmen gevşetilmişti. Öcalan'ın 27 Şubat'ta PKK'ye kendini feshetme ve silahlı mücadeleyi bırakma çağrısında bulunması ve 12 Mayıs'ta Süleymaniye'de PKK'nin kendini feshettiğini açıklayarak gerillanın silahlarını sembolik bir törenle imha etmesi süreçte kritik rol oynayan gelişmeler oldu.

GÜNEŞİN ALTINDA YENİ BİR ŞEY YOK

PKK'nin bu kararına rağmen gerilla alanlarına yönelik askerî operasyonlar devam

etti. Bununla birlikte "Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu"nın kurulması dışında şu ana kadar KUH'un taleplerini karşılayacak herhangi bir adım atılmış değil. Komisyonun işlevini ve toplantılarda açığa çıkan tutumları önceki yazılarımızda değerlendirmiş, faşist kliklerle KUH'un "çözüm" perspektifinin bağdaşmadığını, bu çelişkili halin tarafların komisyon toplantılarında kullandıkları argümanlara ve tutumlarına yansıdığına dikkat çekmiştik.

Gelinen aşamada bulanmaya devam eden suyun dibini görmek bir hayli zorlaşmıştır. Kürt Ulusal Hareketi ile Türk egemenlerini temsil edenler arasındaki görüşmeler devam etmektedir. Komisyon faaliyeti dışında da bir araya gelen taraflar evlere şenlik haberlerle gündeme gelseler de bir müzakerenin tarafları olmaktan uzaklar. Komisyon kapsamında yürütülmesi ön görülen sürecin, "yasal düzenlemeler" aşamasında yavaşlaması müzakere zemininin bir düzmededen ibaret olduğunu göstermektedir. Bu yavaşlama AKP-MHP bloku tarafından iki temel kaygıya bağlanmaktadır: Birincisi, henüz sürecin başındayken Öcalan'ın çağrılarının

SDG'yi de kapsadığı iddiasının SDG ile HTŞ arasında zuhur eden entegrasyon kriziyle boşa düşmesi ve ikincisi silah bırakmaya dair sahadaki durumun net olarak bilinmemesi. AKP-MHP blokunun bu "kaygıları", "bin yıllık Türk-Kürt kardeşliği"ne duyulan özlemle değil, Türk egemen sınıflarının Kürdistan coğrafyasındaki ilhak ve işgal olanaklarını yitirme olasılığıyla ilgilidir.

AKP-MHP blokunun "çözüm"ün gölgesinde şovenizmi yeniden üretmesi, başını CHP'nin çektiği muhalefet kliğinin şovenizm kampanyasına destek olması DEM Parti'yi komisyonun içerisinde yalnızlaştırmıştır. Kürt ulusal haklarına ve kazanımlarına yönelik "havuç-sopa" siyasetinin yalnızca AKP-MHP blokuna özgü olmadığını, muhalefetteki faşist kliklerin de bu siyasetin bir parçası olduğunu unutmamak gerekir. Nitekim geçtiğimiz günlerde Kobanê Davası'nda Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'a yönelik beraat kararlarına İBB ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün itiraz etmesi muhalefet kliğinin de havuç-sopa siyasetinden azade olmadığını açık etmiştir.

Öte yandan komisyon dışında kalan faşist

partiler de KUH'u kriminalize etmeye çalışarak sopa siyasetine kan taşımaktadırlar. Komisyonun 12. toplantısında PKK'nin 1999'da Türkiye'ye gönderdiği Barış Grubu'nun bir üyesi olan Yüksel Genç'in yaptığı konuşma İYİP'li Turhan Çömez tarafından "İkna Komisyonu"nun 12. toplantısına kim davet edildi biliyor musunuz? PKK'nin dağ kadrosunda 4 yıl aktif teröristlik yapmış biri, Yüksel Genç..." ifadeleriyle hedef gösterildi. Bu bağlamda güneşin altında yeni bir şeyin olmadığını söylemek mümkün.

"TÜRKİYE'NİN FOTOĞRAFI" NDA NE VAR?

1 Ekim'de TBMM'nin yeni yasama yılı ve silesiyle bir açılış resepsiyonu düzenlendi. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un inisiyatifinde düzenlenen resepsiyona Cumhurbaşkanı Erdoğan, DEVA Partisi Başkanı Ali Babacan, Gelecek Partisi Başkanı Ahmet Davutoğlu, İyi Parti Başkanı Musavvat Dervişoğlu ve DEM Parti eş başkanları Tuncer Bakırhan ve Tülay Hatimoğulları katılım sağlamıştı. CHP, TİP ve EMEP gibi partiler ise Erdoğan'ı protesto ederek resepsiyona katılmamıştı. Resepsiyonda Erdoğan

ile muhalefet liderlerinin bir fotoğrafı kamuoyunda tartışmaya yol açtı. Erdoğan'ın ortada oturduğu, etrafında ise diğer liderlerin konumlandığı fotoğraf karesi çeşitli yorumlara sebep oldu. DEM Parti eş başkanlarının Erdoğan'ın yanında yer alması özellikle Türk milliyetçisi kesimlerde tepki çekti. Yine Babacan ve Davutoğlu'nun bu fotoğrafta yer alması "muhalefetin bölünmesi" ve "Erdoğan'a yanaşma" şeklinde yorumlandı.

Öte yandan söz konusu fotoğraf, "CHP'siz muhalefetin birliği" olarak yorumlanmış ve Erdoğan'ın "meşruiyet arayışı"na yorumlanmıştır. CHP kaynaklı tepkiler iktidar kliği tarafından "kıskançlık" olarak değerlendirilmiştir. Resepsiyona katılan muhalefet partileri kendi kitle tabanlarının eleştirileriyle karşı karşıya kalmışlardır. Faşist İyi Parti, DEVA ve Gelecek Partisi'nin tabanı DEM Partili liderlerle aynı karede yer almanın kabul edilemezliği temelinde şovenizmin bilindik halini sergilemişlerdir. Aynı zamanda DEVA ve Gelecek Partilerinin liderleri de CHP listelerinden seçilen vekillere sahip oldukları için "nankörlük", "Erdoğan'a dönüş" gibi ifadelerle eleştirilmiştir. DEM Parti kitesinin eş başkanlara yönelttiği "edilgen duruş" ve "Erdoğan'a hayran bakış" eleştirileri, sürece AKP-MHP blokunun yön vermesi bakımından manidardır.

Söz konusu fotoğraf, "sürecin" başat aktörleri tarafından demokrasi ve barış minvalinde savunulmakta ve buna uygun argümanlar üretilmektedir. Gerçekte ise iktidardaki faşist kliklerle muhalefetteki faşist klikleri ve yine bir bütün faşist kliklerle KUH'u bir arayan getiren saiklerin demokrasi ve barış olmadığının altını çizelim. Fotoğrafta CHP'nin yer alması ise AKP-MHP blokunun arasındaki iktidar mücadelesinin bir sonucudur.

Toparlarsak, "Türkiye'nin fotoğrafı"nda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını bir kez daha gasbetmek için bir araya gelmiş bir avuç kuzgunun hevesli bakışlarının yer aldığı söylenebilir.

ÇATIRDAMA SESLERİ

Sancılı seyreden komisyon toplantılarında DEM Parti'nin gündeminde Öcalan'ın özgürlüğü, "umut hakkı"nın uygulanması, komisyonda dinlenmesi ve İmralı'ya gitmesi için komisyonda bir heyet oluşturulması gibi önemli başlıklar bulunmaktadır. Ancak şimdiye kadar komisyon toplantılarında bu konulara açıklık getirilmemiştir. Öcalan'ın özgürlüğü ve sürece aktif

katılımı meselesinde komisyon üyelerinin birbirini yadsıyan iddiaları faşist kliklerin kendi aralarındaki ve KUH ile faşist klikler arasındaki çelişkilerini daha da derinleştirmektedir. İmralı Heyeti üyesi Pervin Buldan, komisyonun İmralı'ya gitmesiyle ilgili "Grubu bulunan partilerin temsilcilerinden oluşan 5 kişilik heyetin gitmesi planlanıyor. Bize verilen bilgi bu şekilde." açıklamasında bulunmuştur. Ancak CHP'li Murat Emir bu iddiayı "Komisyonun İmralı'ya gitmesi ile ilgili herhangi bir gündem oluşmamıştır. Herhangi bir anlaşma veya tartışma söz konusu değildir." şeklinde yalanlamıştır. Komisyon üyelerinin somut verilere dayanmayan iddialarının hangisinin gerçek olduğu tartışmalıdır. Bu nedenle spekülasyon düzeyindeki açıklamalar sürecin çatırdamakta olduğunun göstergeleri olarak değerlendirmek mümkün.

Komisyon içerisindeki çelişkiler, kitlelerin sürece duyduğu güvensizliği perçinlerken Kürt halkına yönelik zorbalıklar varlığını korumaktadır. Yakın zamanda yaşanan şovenist saldırılara bir yenisi daha eklendi. Öcalan'a umut hakkı ve özgürlük talebiyle Amed'den Ankara'ya yürüyen kadınlar, yürüyüş güzergâhında çeşitli engellemelerle ve polis saldırılarıyla karşı karşıya kaldı, Öcalan'ın posterleri engellenmek istendi. İktidar kliğinin bilgisi dışında olmayan bu gelişmeler, KUH'u dört bir yandan kuşatarak TC'nin T. Kürdistanı'nı yeni ilhak biçimine kayıtsız şartsız razı etme projesinin sahadaki sureti niteliğindedir.

"Çözüm süreci"nin çıkmazları komisyonda, Mecliste, İmralı'da olduğu kadar kitleler arasında da bariz çelişkilerle kendini göstermektedir. Ekonomik krizin ağırlığı altında, azgın bir sömürü ağının içinde geçinmeye çalışan yoksul ve emekçi Kürt kitlelerinin demokrasi, barış ve kardeşlik söylemlerine karşın üzerlerindeki ulusal baskının dozajında bir azalma görülmemektedir. Bununla birlikte Kürt halkının kazanımlarını hedef alan saldırılar da biçim değiştirmektedir. Rojava'da askerî operasyonlarla ortadan kaldırılamayan Kürt kazanımları, cihatçı unsurların desteklenmesi ve teşvikiyle gasbedilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'deki ve Suriye'deki tartışmalar, anlaşmazlıklar, açmazlar, çelişkiler gerçekte Kürt halkının ulusal kazanımlarını hedef almaya devam ediyor. ,

EL ŞARA'NIN MEŞRUIYETİ

Türkiye'deki bu gelişmeler Suriye'deki beklentilerden ayrı yaşanmıyor. Öca-

lan'ın silah bırakma çağrısından beri TC SDG'nin de bu sürece dahil olmasını bekliyor. Tüm örgütlülüğünün dağılmasını koşullayacak, onu saldırılara açık hale getirecek bu beklenti SDG'nin net tavrına çarpmış durumda. Öcalan'ın da bugüne değin SDG'ye yönelik böyle bir çağrı yapmaması TC'nin beklentisinin görüntüye oynamaktan ibaret olduğunu ispatlamaktadır. SDG tüm örgütlülüğünü ve halkı korumanın yolunun silahlı mücadelesi ve etkinliği olduğunun bilincindedir. Karşısındaki gücün de emperyalizm destekli ve bu nedenle "dikkate alınır"; "imhacı", yönetme kabiliyetinden yoksun ve tamamen iş birlikçi bir güç olduğunun farkındadır. Nihayet tüm saldırılara, özellikle de TC'den gelen baskılara karşın SDG çizgisini korudu ve HTŞ ile 10 Mart Anlaşmasından sonra bir kez daha bir araya geldi. Bu bir araya gelişte SDG'ye merkezî ordu içinde yetkin bir konum verilmesi, özellikle Rojava'daki kontrolü devam ettirmesi, enerji kaynaklarının paylaşımında dikkate alınması gibi kimi temel konularda anlaşma yoluna girildiği anlaşılmaktadır. Süreç TC'nin isteklerinin karşılanamayacağını göstermiştir. El Şara uzun bir süredir MİT'in bir unsuru gibi, Erdoğan'a tabi bir vali gibi görülmüş olsa da gerçeğin böyle olmadığı da görüldü. O özellikle ABD ve İngiliz emperyalizmin uşağıdır, tüm karanlık, yoz ve iğrenç geçmişi emperyalizme biatının kaçınılmaz nedeni olarak değerlendirilmelidir.

Şara, en son Moskova'da Putin ile görüştü. Bu görüşmeyle birlikte Şam Hükümetinin "uluslararası meşruiyeti" tamamlanmıştır. Rusya'nın da onayladığı bir iş birlikçi hükümet söz konusudur. Bu görüşmenin bir özelliği buyken, diğer özelliği de Rusya'nın Suriye'deki etkinliğinin sonlanmadığını göstermesidir. Esad sonrası yeni "hükümet" kurulurken ülkeden uzaklaşan Rusya temel sorunların hal yoluna girmesiyle birlikte yeniden dönüş yapmaktadır. Kontrol sağlayacağı alanlar ona yeniden sunulmuş görünüyoruz. Bunun bölgedeki dengelerin yerli yerine oturtulmasıyla doğrudan ilgisi var. Hem İsrail'in güvenceye alınması hem İran'a, onay vereceği bir koşul sunulması bakımından bunlar kaçınılmaz gelişmelerdi.

SALDIRILAR DEVAM EDİYOR

Bölgedeki dengelerin yeniden kurulmasından önce İsrail , sağladığı tam destekle direniş güçlerini imha etmek amaçlı saldırılarını sürdürüyor. Lübnan'da Hizbullah mevzilerine yaptığı

son saldırılar "barış" diye tanımlanan sürecin halk kitlelerine dayanan her türden direniş odağının, örgütlenmenin parçalanmasına, dağıtılmasına ve imhasına dönük bir amaç içerdiğini göstermiştir. Emperyalizm tüm bölgelerde ve özel olarak devrimci nitelikte direnişlerin olduğu ülkelerde "barış" adı altında mücadelesizliği dayatmaktadır, gelişmekte olan bunalım sürecine kitleler sessiz veya biat etmiş olarak girsin istemektedir. "Silah bırakma" çağrılarının veya beklentilerinin lokal ya da özel bir konu olmadığı ortadadır. Hizbullah'a en başından beri dayatılan "silahsızlanma" bugün en olmadık örgütlere karşı da kullanılmaktadır. Silahlı direnişin olanaksızlığının tartışıldığı zamanlardan şimdi "barış" içinde mücadelenin teşvik edildiği zamanlara gelmiş durumdayız. Hizbullah Lübnan'da aldığı büyük darbelere rağmen, çok güçlü bir figür olan Nasrallah'ın alçakça katledilmesine rağmen politik ve direnişçi bir güç olarak varlığını sürdürmektedir. Silah bırakma çağrılarını her şeye rağmen karşılıksız bırakmıştır. Son yoğun saldırı buna duyulan öfkedir. Biliyoruz ki bu öfke sadece direnişlerin varlığından kaynaklanmıyor. Bu öfkenin bir başka önemli nedeni de önümüzdeki sürecin içerdiği gelişkin devrimci durumdur. Hem Orta Doğu'da hem de dünyanın birçok bölgesinde emperyalizmin netememe krizinin derinleşeceğine tanıklık edeceğiz. Bunun farkında olan emperyalizm Siyonizm silahıyla direniş odaklarını imha etmeye devam etmekte. Son saldırganlık bu gerçekliğin ürünüdür.

Kürt ulusal sorunundaki beklentilerin de bu genel gidişattan ayrı düşünülmemesi gerekiyor. Mevcut durumda SDG'nin gücünü koruması, kısmen elde ettiği iktidar olanağını devam ettirmesi görece olumlu bir gelişmedir. Bununla beraber "barış" kavramına odaklı her çalışma, her etkinlik, her anlaşma emperyalizmin yaymaya devam ettiği umutsuzluğun bir parçası olacağından bu olumluluğun olumsuzluk da barındırdığını bilerek düşünmek ve hareket etmek gerekiyor. Hemen her yerde ve benzer her gelişmede emperyalizmin dayattığı mücadelesizliği, iktidar amacından vazgeçmeyi reddetmeyi bilmeliyiz.

Bu gelişmeler Türkiye'deki Kürt ulusal sorunundaki gelişmeleri hiç kuşkusuz etkileyecektir. Böylesi bir atmosferde kitlelerin umutsuzluğa sürüklenmesi olağan bir gelişmedir. Tam da bu nedenle devrimci güçlerin Kürt halkı içerisindeki anti faşist, anti emperyalist çalışmalarının önemi her geçen gün artmaktadır.

DEVİRİMCİ İLERLEME MERKEZİYETÇİLİKLE MÜMKÜNDÜR

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

her eylemi, nihayetinde “devrim öğretisiyle”, yani devrimci hareketin programıyla tanımlıdır ve onunla açıklanabilir.

BİR SONUÇ OLARAK MERKEZİYETÇİLİK

Merkezîyetçilik anlayışı komünist partilerinde temel özelliklerden biridir. Bu temel özellik disiplin ve güven ilkelerinden ayrı değerlendirilemez; merkezîyetçilik, disiplin ve güven ilişkisinde de geçerli olduğunu ileri sürdüğümüz sınıf bilinciyle devrimci bir içerik kazanır. Disiplin ve güven ilkelerinin birbirini besleyen yapıları merkezîyetçilikte tamamlanır. Özetle, disiplinli ve güvene dayalı ilişkilerin toplamı bir örgütsel bünyede merkezîyetçilik olarak yansımaları bulur. Bu durumda disiplinsizlik ve güvensizlik merkezîyetçiliği bozan temel unsurlardır dememiz mümkün. O halde merkezîyetçilik alanındaki temel sorunlarımızı güven ve disiplin tartışmalarıyla anlayabiliriz...

Disiplin ve güven ilişkisi üzerine çok şey söylenebilir. Öncelikle, bu ikisinin birlikteliğinin zorunlu olmadığını; sözünü edeceğimiz ilişkinin öznel bir yön içerdiğini belirtmek gerekir. Yani her disiplin güven içermez, her güven de disiplinle birlikte bulunmaz. Salt görev ya da iş odaklı disiplinli davranışlar olabileceği gibi, belirli veya kurallı bir ilişki içermeyen güven biçimleri de vardır.

Ancak söz konusu olan devrimci bir hareket olduğunda, bu öznel ilişki nesnel bir zorunluluk kazanır. Devrimci bir disiplin ve güven anlayışı, “biri olmadan diğeri olmaz” ilkesine dayanır. Bizde disiplin ve güven, bilinçli olmalıdır; bilinç taşımayan disiplin ve güven, yalnızca “kör disiplin” ya da “kör güven” olarak kalır.

Böylesi bir disiplin ve güven amaca değil, işe odaklanır. Böylece işin kendisi, bütünün bir parçası olmaktan çıkar ve kendi başına bir anlam kazanır. Oysa bir eylem bir toplumsal sorunla ilişkilendirilmiyorsa “devrimci hareketin” bir eylemi olamaz. Devrimci hareketin

Sınıf tavrı, güven ve disiplin arasındaki ilişkinin özünü oluşturur. Sınıfın kurtuluşunu amaçlayan bir harekette disiplin ve güven olmazsa olmazdır. İkisi arasındaki sıkı bağ, özellikle devrimci örgütlerde merkezîyetçiliği zorunlu kılar.

Merkezîyetçilik, neredeyse tüm örgütlerde bütünlüklü hareket etmenin kuralıdır. Elbette her örgütte ve her dönemde aynı derecede ya da aynı işlevlerle ortaya çıkan bir merkezîyetçilikten söz edilemez. Özde aynı amaç güdülse de örgütsel hareketin bütünlüğü ve genişliği, hedeflerinin açıklığı ve koşullardaki pozisyonu merkezîyetçiliğin biçimini etkiler ve dolayısıyla farklılıklara neden olur. Örneğin komünist partisinin sınıfın iktidarını yaratmak için mücadele verdiği koşullar illegal bir karakteri zorunlu kılmışsa merkezîyetçilik daha katı ve sert bir nitelik alır; iktidar bulunduğu koşullarda ise halk kitlelerini örgütlü harekete çekmenin yolu olarak demokrasi daha geniş uygulanır. Bu nitelik, koşullarla, bahsi geçen örgütün hedeflerinin niteliğiyle, kitle çizgisinin aldığı biçimle yakından ilişkilidir.

Merkezîyetçiliğin olmazsa olmaz önemde olduğunu vurgulamak için şunu söylememiz yeterli olacaktır: bir insanın yaşamak için vücudunun bütünlüklü refleksi ne derecede zorunlu ise merkezîyetçilik de bir örgüt için aynı derecede zorunludur. Bir tehlikeden korunmak ya da herhangi bir eylemi gerçekleştirmek için vücut bütünlüğü, organların işlevi, beyin-el-kol-bacak gövde uyumu önemlidir. Bunlar ne derecede ileri seviyede yapılan işte başarının koşulları da o derecede sağlanmış olur. Uyumsuzluk, işlevsizlik, birbirinden habersizlik, farklı güdüler ve niyetler örgütsel işlevi bozar ya da en azından zayıflatır. Bu nedenle

merkezîyetçilik en genel tanımla “biz olmanın” biçimlerini kapsar.

Merkezîyetçilik, devrimci örgüt anlayışının yalnızca bir yönetim biçimi değil, aynı zamanda bir bilinç ve ilişki tarzıdır. Bu yönüyle o, teknik bir örgütlenme kuralından ziyade, sınıf mücadelesinin politik niteliğiyle belirlenen bir zorunluluktur. Devrimci bir örgüt, dağınık inisiyatiflerin toplamı değildir; tersine, ortak bir iradenin ve hedefin somutlaşmış halidir. Bu nedenle merkezîyetçilik, düşüncede ve eylemde bir bütünlük sağlar. Bu bütünlük, bireysel kararların ve yerel pratiklerin bağımsızlığını tümenden ortadan kaldırmaz; fakat onları devrimci programın genel çizgisiyle uyumlu hale getirir. Bu sayede devrimci düşüncenin kitlelere taşınmasının en temel biçimi, sınıf mücadelesinin zorunlu bir aracı olan güce odaklı biçimi gerçekleşir.

Merkezîyetçiliğin sınıf karakteri, onun bir örgütsel ilke olmaktan önce sınıf mücadelesi bağlamında şekillenen bir zorunluluk olmasında belirir. Merkezîyetçiliği yalnızca bir örgütsel ilke olarak ele almak, onun sınıfsal bağlamını görünmez ve anlaşılabilir kılar. Buna genellikle “kendiliğindenci yaklaşım” diyoruz. Sınıf mücadelesinde kendiliğindenci tutum, devrimci iradeyi —dolayısıyla değiştirme yetisini ve var olana, egemen anlayışa karşı uzlaşmaz karşıtlık bilinciyle hareket etme gerekliliğini— öngörmez. Bu da kaçınılmaz olarak burjuva anlayışa tabi olmaya götürür. Oysa devrimci sınıf, yerel ya da uluslararası sermayeye dayalı ilişkilerin ve iktidar biçimlerinin var olduğu aynı zeminde mücadele eden, örgütlü ve bilinçli bir öznedir. Merkezîyetçi yapı, bu sınıfın parçaları arasındaki çıkar birliğini, hedeflerdeki ortaklığı ve kolektif eylemi güvence altına alır. “Sınıf karakteri” demek, yalnızca ekonomik sömür ilişkileriyle sınırlı olmayan; sosyal ilişkilerde, kültürel normlarda ve ideolojik biçimlerde de kendini gösteren bir tutarlılık —yani sınıf bilinci— demektir.

Marksist sınıf kuramı açısından sınıf karakteri, yalnızca ekonomik çıkar birliğiyle değil, bu çıkarların bilinçli temsil edilmesi ve örgütlü bir hareketle somutlaşmasıyla anlam kazanır. Burada merkezîyetçilik devreye girer: sınıfın değişik kesimleri arasında çıkar birliği, hedeflerde ortaklık ve örgütlü eylem ancak disiplinli ve merkezîyetçi bir çerçevede etkili olabilir. Lenin’e göre, pro-letarya partisi, kitle hareketten ayrı, fakat ondan kopuk olmayan; kitleden gelen eleştiriyi alabilen, fakat

karar verildikten sonra fiiliyatta birliğini sürdüren bir yapıdır.

KARAR OLARAK MERKEZİYETÇİLİK

Sınıf bilinci merkezîyetçilik bağlamında alınan kararlarda gerçekleşir. Kararların içeriği hakkındaki analizler —yol ve yöntemlerin, hedeflerin, tespitlerin incelemesi— hangi sınıf bakış açısında olduğunu ve kime hizmet edildiğini anlamamızı sağlar. Bu nedenle kararlar merkezîyetçiliğin anlamını kavramakta özel önemdedir.

Bir kararı güçlü kılan temel özelliklerden biri içerdiği doğru/gerçek bilgidir. İçerdiği bilginin yoğunluğu ve kaynaklarının fazlalığı kararın gücünü belirler. Bu nedenle kararların örgütsel olması onların aynı zamanda güçlü olmasını sağlar. Komünist partilerinde “güven” ve “disiplin” gibi temel ilkelerin dinamiğini de bu sağlar. Çok sayıda inisiyatifin, birçok farklı sürecin ürünü olan karar her bireyin ona tabi olmasını da sağlar ya da sağlamalıdır. Nerede, neye, ne kadar ihtiyaç duyulduğunu bu çoklu inisiyatif ve süreç belirler. Nerede ve hangi amaçlarla çalışacağını bu inisiyatif ve süreçlere bırakmak, tabi olmak komünist partilerinde temeldir.

Lenin, “Örgütlemeye” dair yazılarında, işçi sınıfında devrimci potansiyel olmasına rağmen, bunun kendi başına bilince dönüşmeyeceğini; bilincin dışarıdan, dolayısıyla kararlarla devrimci örgüt tarafından sınıfa taşınması, sınıfın eğitilmesi ve politikleşmesi gerektiğini vurgular. Örgütün merkezîyetçi yapısı, bu öncü rolü mümkün kılar; sınıf içindeki parçalanmayı, yerel pragmatizmi ve ideolojik dağınıklığı önler.

Kararların uygulanmaması, bir şekilde tavsanması, hatta kararlara ilgisizlik açık bir biçimde merkezîyetçiliğin çığnemesidir. Bu gibi her durumda örgütsel bünye nefes alamaz, yani yaşayamaz. Merkezîyetçiliği güçlendiren şey bilgiyi oluşturmayı ve yaymayı içeren raporlar, tartışmalar ve kararlar olduğu kadar bunların pratikleşmesidir. İradeyi zaafa uğratan her davranış merkezîyetçiliği olanaksızlaştırır ve bir tür burjuvalaşma olarak değerlendirilir. Buna karşı katı olmak temel ilkeye tabi olarak zorunludur.

Bütün bu durum demokratik merkezîyetçilik teorisinde açıklanmıştır. Bu ilke nihayetinde kararların uygulanmasını kolektif bir sorumluluk haline getirmeyi sağlar. Böylece disiplin ve güven yalnızca biçimsel değil, sınıfın öz çıkarlarını taşıyan bilinçli bir toplumsal güç olarak örgütün bütününde işler hale gelir.

TAHAKKÜME EVRENSEL İSYAN: GENÇLİK

21. yüzyılın ilk çeyreğinin sonuna yaklaşırken emperyalizmin dünyayı bir ahtapot gibi kuşattığına, saldırı ve sömürü politikalarını doludizgin sürdürdüğüne tanıklık ediyoruz. Bir yandan azami kâr güdüsüyle sömürsünü derinleştiren, diğer yandan nüfuz alanlarını genişletmek amacıyla yerel ve bölgesel savaşların fitilini ateşleyen bu sistem, toplumsal çelişkilerin en keskin biçimde görünür hale geldiği bir evreye girmiştir. Emperyalizmin yüzyılın başında netliğe kavuşan ve zamanla hız kazanan saldırgan karakteri, kendini çoğunlukla işgal ve katliamlarla göstermiş. Nihayet 2008’de emperyalizm tarihinin yeni bir evresinde olduğumuzu gösteren kapsamlı ve derin bir ekonomik krize girilmiştir. Bu krizi 1929 Büyük Buharıyla kıyaslayanlar oldu. Bu elbette haksız bir kıyaslama değildir. Ne var ki kapitalizmin ekonomik barutu bugün o günkü seviyeden çok uzaktadır. Bugün kapitalizmin sırtında çok daha büyük bir çöp yığını bulunmaktadır. Kapitalizmin doymak bilmeyen kâr hırsının, sermaye birikiminde sebep olduğu şişkinlik kâr oranlarının düşmesine neden olmakla kalmamış sermayenin üretim alanından koparak spekülative alanlara yönelmesine yol açması nedeniyle eskisinden çok daha ciddi bir sanal ekonomi yaratmış durumda. Piyasadaki sanal değer (parasal değer) ile gerçek değer (meta değeri) arasındaki uçurum sistemin boşlukta kalmasına neden olacak kadar derinleşmiş durumda. Marks’ın öngördüğü gibi, sermaye kendi iç çelişkileriyle boğuşarak, üretimden uzaklaştıkça spekülative bir nitelik kazanmış ve kendi kaçınılmaz krizini yaratmıştır.

Sermaye genişleyerek dünyanın en ücra noktalarına kadar uzanmış ve kitlelere açlık, yoksulluk ve güvencesizlik dayatmıştır. Özellikle yarı sömürge ülkelerde, neoliberal politikalar eliyle yürütülen özelleştirme, taşeron ve esnek çalışma uygulamaları örgütsüz ve sendikasız bir iş gücü yaratmıştır. Tarım alanlarının çok uluslu şirketlere peşkeş çekilmesi, yarı sömürgelerde tarımın kendine yeterliliğinin ortadan kalkması (üretim kapasitesinin çözülmesi) ve böylece işsizliğin devasa boyutlara ulaşması

şehirlerde güvencesiz çalışmaya hazır geniş kesimler yaratmıştır. Bu zincirin en ağır halkasını gençlik oluşturmaktadır. Dünya Ekonomik Forumu’nun 2025 raporuna göre küresel genç işsizlik oranı yüzde 13 civarındadır. Bu oranın özellikle “gelişmekte olan” (yarı sömürge ülkeler) yoğunlaşması, neoliberalizmin yapısal sonuçlarını açıkça göstermektedir. Emperyalist politikaların bu ülkelerdeki üretim ilişkileriyle birleşerek uygulamaya konması, tam anlamıyla sosyal bir yıkım yaratmıştır. Gençlik, bu yıkımın hem ekonomik hem kültürel olarak en ağır sonuçlarını yaşamaktadır. “Geleceksizlik” gençliğe bir kader gibi sunulmakta; bu yolla apolitik, edilgen bir kuşak hedeflenmektedir.

Gerçekler ise başka bir gelecekten bahsediyor.

Nepal’den Madagaskar’a, Fas’tan Peru’ya, Endonezya’dan Filipinler’e kadar uzanan gençlik hareketleri, krizlerin başka bir sonucunu gözler önüne serdi. “Z Kuşağı” denen yeni nesil, dijital platformları kullanarak örgütleniyor ve sokaklarda adalet, eşitlik ve yaşam standartlarının iyileştirilmesini talep ediyor. Bu hareketler, yüzeyde farklı taleplerle kendini gösterse de özünde emperyalist sistemin ve yereldeki feodal yapıların yarattığı kronik krizlere bir tepkidir.

Nepal’de yaşananlar bunun en çarpıcı örneği oldu. Eylül 2025’te hükümetin sanal medyaya erişimi kesmesi gençliğin öfkelerini tetikledi ve beş gün içinde başbakan istifa etmek zorunda kaldı. Madagaskar’da kronik su ve elektrik kesintilerinden bıkan gençler, lüks teleferik projelerine ve yolsuzluklara karşı sokaklara döküldü. Fas’ta “GenZ 212 Hareketi”, sağlık ve eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesini talep ederken Peru’da Z Kuşağı eylemleri Cumhurbaşkanı’nın görevden alınmasını sağlayarak somut bir politik etki yarattı. Benzer hareketler Bangladeş, Sırbistan, Kenya, Endonezya, Filipinler ve Timor Leste’de de yükseldi.

Gençlerin talepleri çoğunlukla somut ve hayati: adil bir eğitim ve sağlık sistemi, iş imkânı, yolsuzluğun engellenmesi ve

kamu kaynaklarının eşit dağılımı. Bu taleplerin arkasında, emperyalist finans ve ticaret ilişkilerinin, bu ülkelerdeki gençlerin yaşam koşullarını doğrudan etkilediği gerçeği var. Örneğin Madagaskar’da pahalı teleferik projeleri ve zengin elitlerin İsviçre’deki lüks yaşamı halkın yoksulluğu ile keskin bir tezat oluşturuyor. Nepal’de ise aşağılık revizyonistlerin, siyasî bağlantılara sahip elitlerin zenginleşmesi, işsiz gençlerdeki adaletsizlik duygusunu körüklüyor.

İsyanların ortak özelliği taleplerin yerelde kalmaması, önce bölgesel, sonra da dünya çapında yayılması ve emperyalist-kapitalist sistemin çıkarlarının gençlerin yaşam standartlarını baltalayan politikalara karşı gelişmesidir. Sanal medya sayesinde artık yerel bir protesto uluslararası kamuoyunun dikkatini hızla çekebiliyor. Bu durum gençliğin, sadece yerel değil dünya çapında kapitalist düzeni de sorguladığını ortaya koyuyor.

Sanal medya, şu an için bu hareketlerin en güçlü araçlarından biri. Bu araç gençlerin sesini dünya çapında duyurmasını sağlıyor. Nepal’deki “kısmi başarı”, diğer ülkelerdeki gençlere ilham verirken Madagaskar’daki direniş, askerî ve siyasî baskılara rağmen gençliğin örgütlenme kapasitesinin gücünü gösterdi. Fas’ta ve Peru’daki somut kazanımlar, bu isyanların yalnızca gösteri değil, politik etki yaratma kapasitesine sahip olduğunu gösteriyor.

Yine söylenebileceklerden biri de, bu kuşağın —özellikle sanal medyanın sunduğu bağlantı gücünden yararlanarak— önceki kuşakların siyasî yapılar aracılığıyla gerçekleştirmeye çalıştığı değişimi artık doğrudan kendilerinin talep edebileceğini fark etmiş olmasıdır. Bu protestoları Z Kuşağı’na özgü ya da tamamen yeni bir olgu olarak görmek, tarihsel süreci göz ardı etmek olur. Kapitalist-emperyalist sisteme ve onun uşaklarına karşı sokağa çıkan gençlik hareketleri geçmişte de farklı biçimlerde olsa bile, benzer talepler etrafında örgütlenmişti: adalet, eşitlik ve sömürüye karşı direniş. Dolayısıyla bugün yaşananlar, gençliğin değişim

talebinde bir kopuştan çok, tarihsel bir sürekliliğin yeni biçimler altında yeniden ifadesidir. Dönemler değişse de, eşitsizlikler ve sömürü var oldukça bu talepler ve kitlelerin eyleme geçme iradesi de var olmaya devam edecektir.

Günümüz gençliği, henüz örgütlü bir devrimci hareketin öznesi seviyesine gelmese de yaşanan krizler onu bu yönde itmektedir. Nepal’den Fas’a, Peru’dan Filipinler’e uzanan gençlik ayaklanmaları, bu tarihsel dönüşümün erken belirtileridir. Z Kuşağı olarak adlandırılan gençlik dijital ağlar içinde büyümüş olsa da, sistemin maddi ve ideolojik tahakkümünü en çıplak biçimiyle yaşamaktadır. Bu nedenle onların öfkesi yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda varoluşsaldır. Sistemin tüm tahakküm araçlarına en fazla maruz kalan kesim olmaları, genç kitlelerin öfkesinin derinliğini ve yıkıcılığını açıklamaktadır.

Emperyalist yağma ve saldırı düzeni gençliği geleceksizlikle kuşatmaya çalışsa da, her kriz aynı zamanda yeni bir bilinç sıçramasının potansiyelini taşımaktadır. Gençlik hareketleri, yerel koşullara göre farklı biçimler olsa da ortak bir öz taşıyor: emeğin üretkenliğinin arttığı koşullarda özgürlük ve eşitlik talebi. Komünist ve devrimci çıkışın sembolü her dönemde genç kuşakların yaktığı kıvılcımla alevlenmiştir. Büyük Proleter Kültür Devrimi, ’68 Gençlik Hareketi, ülkemizdeki ’71 devrimci çıkışı ve benzeri süreçlerde gençliğin enerjisi, ihtilalci kimliğiyle sahneye çıkmaktan hiçbir zaman çekinmemiştir.

Bugün genç kitlelerin tahakküm ve baskıcı politikalarla karşı ortaya koyduğu öfkeyi sahiplenmek gerekmektedir. Çünkü bu öfkenin yıkıcı ve devrimci içeriği, devrim mücadelesinin zayıfladığı her dönemde bir manivela işlevi görmektedir. Son tahlilde, 21. yüzyılın gençliği emperyalizmin tahakkümüne karşı yalnızca etkin bir ses değil, aynı zamanda potansiyel bir tarihsel öznedir. Bu özne, Marks’ın deyişiyle “kendi zincirlerinden başka kaybedeceği bir şeyi olmayan” işçi sınıfının ve geniş halk kitleleri içinde özgün sorunlar yaşayan bir kuşağın temsilcisidir.

Teslimiyete Giden Yolda Yürüyüş

Filistin’de ABD başkanı Trump’ın gerici bölge devletleri üzerinden dayattığı ve herkesin gözleri önünde, pervasızca süren soykırımın bitmesi karşılığında sağlanan “barış” olanağı bilindik bir gerçeği bir kez daha apaçık gösterdi: Egemenler hiçbir koşulda ezilenden yana ya da emperyalizme biat etmeyen bir devlet, bir iktidar odağı istememekte. Olası “düzen dışı” iktidarlara, hatta iktidar hedefi güden her odağı ya imha etmekte ya da kuşatarak tam biat etmeye zorlamaktadır. Bu türden büyük bir saldırının altındaki Filistin’de, daha çok Hamas’ın gücüne ve perspektifine indirgenen, daha çok bu örgütle açıklanan direniş yeni bir uçurumun eşiğine kadar itilmiş durumda. Hamas’ın bir direniş gücü olmaktan vazgeçmesi, hatta bir direniş gücü olma potansiyelini kaybetmesi, iktidar olma amacını terk etmesi karşılığında soykırım “şimdilik” durduruldu. Soykırımın barış anlaşmasıyla engellendiği ileri sürülmekte. Pratik karşılığı olan bu iddianın gerisinde ne olduğunu görmek zorundayız. Asıl oyun arka planda devam etmektedir çünkü.

Bu sürece yalnızca Hamas değil, diğer direniş güçleri de dahil edildi; bu güçler, Siyonist İsrail’in saldırılarını “geçici” durdurması karşılığında direniş mevzilerini boşaltmak, bölgede “barış” güçlerinin yerleşmesine onay vermek, insanî yardımların koşullarını hazırlamak, Gazze’nin kuzeyinde bulunmamak gibi dayatmaları içeren bir anlaşmaya, belki de pratik değeri olmayacağı tespitiyle onay verdiklerini açıkladılar. Filistin’de neredeyse hiçbir anlaşmanın tutarlı bir biçimde gerçekleştirilememesi bu yaklaşımı doğruluyor olabilir. Henüz netleşmemiş olmakla birlikte Siyonizm’in direniş örgütlerinden gelen açıklamalara göre hareket etmeyeceği, işgali dayatmaya devam edeceği öngörülebilir. Burada sorun bu işgalin büyük oranda Siyonist ordu ile değil; ama uluslararası güvenlik unsurlarıyla devam etmesi biçiminde çözülmek isteniyor olmasıdır. Direniş açık biçimde uluslararası bir tahakkümle sıkıştırılmış durumdadır. Trump’ın hem bölgedeki gerici, iş birlikçi devletlere hem de kardeş devlet liderlerine sunduğu “çözümün” özü sonuç olarak bunu amaçlıyor. Sürece “vali” olarak atanmak istenen Tony Blair’in kişiliği ve yakın tarihte oynadığı meşum rol de bu niyeti açık etmiştir.

Filistin direnişine bu saldırı ve ortaya konan emperyalist amaç gözlerimizin önünde cereyan etti. Trump bu bakımdan pek dürüst davrandı. Ne kendilerine uşaklık edenlerden sakındı alaylarını ne de halklardan çekindi savururken tehditlerini.

Kimileri bu barışa alkış tuttu, kimileri yaratıcılarına minnetini sundu kimileri ise kaçınılmaz sonun ancak bu sayede engellenebildiğini savundu. Oysa gözlerimizin önünde yaşanan bir soykırımdan, bir ulusun kendi kaderini tayin etme sorunundan çok daha fazlasıdır. Elbette hem soykırım hem ulusun devlet hakkı belirleyici derecede önemli sorunlardır. Ancak bu süreçte halklara verilen mesaj bundan daha fazlasıdır: “İktidar sadece bizimdir”, “İktidarı ele geçirmek hevesinde olmayın!” Söylenen budur. Bunun salt bir komünist harekete, işçi sınıfının kurtuluşunu dolayısıyla sömürüye dayalı kapitalist sistemin paramparça edilmesine karşı olmadığını aynı zamanda çürümüş aynı sistemin dışına çıkma eğilimi gösteren her harekete karşı da söylendiğine tanıklık ediyoruz. Hamas, İslamî Cihad, Husiler, El Fetih vb. böyle güçlerdir.

İktidar ya da devlet nasıl bir olanak ve güçtür ki günümüzün emperyalist ve faşist tüm liberal unsurları bu derecede açık bir sözü açık bir eylemle, barış gibi aşırı bir retorikle dayatmaktadır?

Bu soruyu özellikle soruyoruz. Çünkü günümüzün en temel sorunlarından biri budur. Bugün Hindistan’da, dün Nepal’da, daha önce Peru’da komünistlere karşı tamamen bu içerikte saldırıldı. Kimisinde tamamen başarılı olundu, kimisinde kısmen, Hindistan’da ise mücadelenin sürdüğünü, komünist çizginin gücünü koruduğunu söyleyebiliriz; aşağılık çağrı kısa bir süre önce benimsenmiş kararlılıkla reddediliyor ve ezilenlerin iktidarını yaratma azmi sürüyor. Kürt ulusal mücadelelerine karşı da aynı saldırı sürüyor; burada hareket dayatılan eşiği (uçuruma açılan eşik) geçmiş görünüyor.

Bu saldırılar sadece “dışarıdan” gerçekleşmiyor tabii ki, dışarıdan gelen hemen her burjuva saldırının neredeyse her zaman içerde de bir karşılığı olduğunu, devrimci hareketin tüm tarihini inceleyen herkes rahatlıkla görebilir. Komünist

partisinin sürekli ilerlemesi, ileriye doğru düşünce ve hamle geliştirmesi onun varlığını sürdürmesinin temel koşullarından biridir, bu olmadığında gerileme, yenilme, tasfiye söz konusu olur. İktidar hedefinden vazgeçmemek “Marksist hareketin teorik ve politik gelişimi” sürecinde birçok kez tartışma konusu olmuş ve ancak keskin mücadeleler sonucunda hareket ilerleme başarısı gösterebilmiştir. Kautsky’den bu yana onlarca revizyonistin temel saldırı konusu iktidar olmuştur, dememiz mümkündür. Egemenler, hatta tüm burjuvazi ezilenlerden, özellikle işçi sınıfı temelli iktidar hedefi gütmelerini, devleti kendi usta ellerine bırakmalarını istemekteler. İşçi sınıfı adına politik mücadele yürüten burjuva anlayışlı kesimler de bu konuda mahir olanın burjuvazi olduğunu, dolayısıyla ondan öğrenerek ve onların iktidarı bırakmasını umarak beklemek gerektiğini savundular.

Bu anlayışla karşı karşıya gelmek ve tam bir açıklıkla mücadele yürütmek zorunlu bir görevdir.

Bu gerçeklik açıkça gözlemlendi. Bazıları bu barış önerilerine alkış tuttu; bazılarıya “kaçınılmaz sonun bu barışla ertelendiğini” savundu. Ancak bu sürecin verdiği mesaj, göz ardı ettiğimizden çok daha güçlüdür: “İktidar yalnızca bizimdir; iktidarı ele geçirme hevesi içine girmeyin!” denilmektedir. Bu, yalnızca komünist hareketlere değil, kapitalist sistemin sınırlarını aşma eğilimi gösteren her direniş hareketine yönelik bir kestirme tehdittir. Hamas, İslamî Cihad, Husiler, El-Fetih gibi hareketler bu tehdide muhatap olmuşlardır. İktidar ya da devlet, egemenler için korkulan ya da denetim altına alınması gereken bir olanaktır; bu yüzden barış gibi retorikler, “teslimiyet” biçimlerini meşrulaştırmak için kullanılmaktadır. Bu soruyu özellikle soruyoruz: Bu gücün niteliği nedir ki liberal ve faşist hiçbir unsur, ezilenlerin iktidara gelmesini istememektedir? Çünkü günümüzün en temel sorunlarından biri budur.

Hindistan’da, Nepal’de, Peru’da veya Kürt ulusal mücadelelerinde karşımıza çıkan saldırılar, bu anlayışın farklı coğrafyalarda benzer biçimlerde işlediğini göstermektedir. Bazı ülkelerde liberal güçler daha doğrudan baskı kurarken

bazı yerlerde yumuşak güç, diplomasi, medya mekanizmaları ya da sınırlandırıcı anlaşmalar devreye girer. Her durumda, direnenler iktidar hedefinden vazgeçmediği sürece “barış” teklifleri egemenin kuralları çerçevesinde sunulur; bu kurallar, ezilenin kendi kaderini belirleme hakkını sınırlar.

İktidar hedefine sırt dönmemek, Marksist hareket teorik ve politik gelişimini sürdürmek açısından gereklidir. Bu mücadele, yalnızca teoriyle kalmamalı; somut stratejilerle, kitle hareketleriyle, ideolojik netlikle ve uluslararası devrimci bağlarla desteklenmelidir.

Barış veya ateşkes anlaşmalarının sıklıkla gündeme geldiği bir dönemde geçtiğimiz herkesin malumu. Bunun belli başlı sebepleri olmak zorunda. Barış politikalarının çeşitli emperyalist ve hatta faşist devletlerin güçlü bir argümanı haline gelmesi hiç şüphesiz bu devletlerde temsil edilen sınıfların —ki bunlar egemen sınıflardır, mevcut dünya düzeninin kurucuları ve sürdürücüleridir— belirli çıkarlarının bir gereğidir. Biz burada iki esaslı neden görüyoruz. Bunlardan birincisi dünya ekonomik düzeninin içinden çıkamadığı ve artık etkisi ve boyutu çok daha güçlü biçimde artacak krizin içerdiği pazar mücadelesine dayanan uzlaşmaz karşıtlık ve dolayısıyla savaş olasılığına hazırlık ve ikincisi de, bununla bağlantılı olarak kendi saflarını sağlama alma, pürüzsüz hale getirme çalışmaları. Bu iki neden “barış” argümanını emperyalistlerin ve uşakları niteliğindeki iş birlikçilerinin temel retorik kavramlarından biri haline getirmiş durumda. Nobel Barış Ödülü’ne adaylığını dayatan Trump ve ödülün verildiği Maria Machado bu tespitimizin somut kanıtlarıdır. Emperyalist ve faşist iki “ünlü” karakter barış için cesaretli adımlarıyla övülmekteler. Oysa yanı başımızda yaşanan açık bir soykırıma destekleri ortada olan iki “siyasî liderden” söz ediyoruz.

İki faşist liderin barışsever olarak takdim edildiği koşullarda kitleleri sürecin niteliği hakkında uyarmak, bilgilendirmek özel bir önem taşır. Bu bakımdan her “barış” ya da “ateşkes” gündeminde tarafların ne sunduğuna özel olarak bakmak ve anlaşma metinlerine sinen anlayışları deşifre etmek gerekir. Son Filistin Barış Anlaşması bunun için örnek alınabilir. Bu metinde kesin olan iki

Ezilenlerin İktidarla Sorunu Üzerine

şey var: Direnişin iktidar hedefini yok etmek ve iktidarın egemen emperyalist ve Siyonist anlayışta olmasını garantiye almak. Bu iki temel argüman bu anlayışın özüdür. Hamas ve diğer direniş örgütleri bu iki hedefe açıktan onay vermediler; ne var ki direnme olanaklarının sınırlarından hareketle anlaşma önünde bir engel olmayacaklarını da açıkladılar. Direniş örgütlerinin kararı hem stratejik hem de taktik bakımdan çok tartışmalı olacaktır ve hiç kuşkusuz bu sürecin iki eğilim içerdiğini hep bilmek gerekecek direnişi sürdürmek ve mevcut egemenliğe boyun eğmek. Bugün bunlardan ikincisinin öne çıktığını söyleyebiliriz. Buna rağmen her şeyin sonuna gelindiğini ise söyleyemeyiz. Bu iki eğilim varlığını sürdürecektir ve koşullara göre biri diğerinin yerine alabilecektir. Bu tür mücadelelerin düz bir yolda ilerlemediğini, çok karmaşık ve dolambaçlı hatlar içerdiğini tarihsel olarak biliyoruz. Bugün üstünlük teslimiyet eğiliminde; ama yarın emperyalizmin yönetme yeteneklerinin büyük zaafa girdiği koşullarda direniş umulmadık derecede gelişebilir ve hatta gelişecektir.

Direnin iktidar bilincini güçlendirme Emperyalizme, faşizme ve özel olarak işgallere karşı direniş hareketleri içinde iktidar bilincinin silikleştirilmesi yaygın bir ideolojik saldırı niteliğinde. Dünyanın hemen her yerinde teslimiyet bu ideolojik saldırıyla dayatılmakta. Barış içinde bir arada yaşama, demokrasinin evrenselliğine tabi olmak, temel insan haklarına ve insanca yaşama inanmak ve siyasete bunları gerçekleştirme doğrultusunda katılmak gerektiği anlayışı ileri sürülmekte. Ezilenlerde iktidar bilincinin engellenmesini içeren bu argümanların hepsi salt “idea” olarak caziptir. Fikir düzleminde, ütöpik hevesler çerçevesinde bu argümanları sahiplenene “saf iyi” denebilir; fakat pratik açıdan bunların hiçbir “iyiliğin” karşılığı değildir. Hiçbiri, sınıf eşitsizliğini giderecek, çözüme kavuşturacak nite-likler değildir. Dolayısıyla ezilenler için iktidar olanağını reddeden her anlayış burjuvazinin göz yumduğu, önünü açtığı, yer yer desteklediği anlayışlardır. Elbette bu mutlak bir destek vs. değildir, olmaz. Burjuvazinin de kendi içinde çatışmalar, paylaşım kavgaları söz konusudur. Bu nedenle demokrasi, insan hakları, barış, insanca yaşamak gibi genel kavramların sahiplenilmesinde

yer yer problemler de yaşanmaktadır. İnsan haklarından yola çıkan bir kendiliğinden hareket iktidarla uzlaşmaz seviyede karşı karşıya gelebilir. Öyle ki bu karşı karşıya gelişler iktidar savaşına da yol açabilir. Bu nedenle açıklamaya çalıştığımız “iktidar bilincinde silikleşme” durumu baştan bilinçli olmak üzere “devrimci iktidar” hedefi için geçerlidir. Bu hedefi gerçekleştirmek ya da bu düzeydeki iktidar bilincini korumak yalnızca saldırılara tepki vermekle gerçekleşmez; bu saldırılara karşı “bizim devlet anlayışımız”, “halk için devlet”, “halk kitlelerinin kendilerini yönettikleri iktidar biçimleri” gibi kavramların ideolojik olarak tartışmalı ve saldırı bu yolla karşılanmalıdır. Nihayetinde amaç bilinci yaratmakla sınırlı değildir, amaç bu bilinci gerçekleştirmektir. Eğitim çalışmalarıyla, propagandayla, ideolojik çalışmalarla, kitle çizgisiyle bu bilinci yayılabilir ve hayata geçirilebilir.

Sözünü ettiğimiz saldırının amacını kavradığımız durumda bu görevlerin önemi ve büyüklüğü daha net anlaşılabilecektir. Suriye Kürdistanı’nda Türkiye’deki barış sürecine koşut olarak yapılan tartışmalar birçoğumuz için, özellikle demokratik düşünce yapısında olanlar için çoğunlukla “absürt” olarak değerlendirilmektedir. Çünkü silahlarını bırakmalarını istedikleri SDG’lilerin karşısında HTŞ gibi hemen herkesin, düne kadar “terörist” dediği, halk düşmanı, saldırgan bir örgütlenme var. Bugün “El Şara” olarak takdim edilen “terörist Colani”ye itaat etmeleri beklenen Kürtlerin kendilerini korumak ve gelecekleri hakkında söz sahibi olmak üzere iktidar gücüne paydaş olmaları gerektiği birçoğumuz için tartışılmaz derecede açıktır. Oysa hem bölge devletleri hem Suriye’de iktidara yerleştirilmiş bulunan iş birliği güçler bu çok açık, “tamamen demokratik” tutumu reddediyor. Üstelik bu reddediş bugüne özel değildir, daha önce Beşar Esad yönetiminde de aynı tutum sergilendi. Sadece gericisi ve iş birliği bölge devletleri ve ikiyüzlü Batılı emperyalistler değil Rusya da bu tutumu destekledi. Rojava’da özyönetim, halka dayalı kooperatifler, kadın örgütlenmeleri, uluslararası dayanışma ağları gibi iktidar deneyimleri resmî olarak tanınmadı ve nihayetinde dağıtılmak istendi. Suriye’deki Kürt Ulusal Hareketi her ne kadar fiilen bu oluşumları koruduysa da egemen düzene kabul ettirmek yolunda ilerleyemedi.

Yani birilerine ve bir dönem özel değil, genel bir tutumdan söz ettiğimiz açık. Burada tekrar edelim: Bu mutlak bir tutum değildir, egemenlerin çıkarlarına göre değişir bir tutumdan söz ettiğimiz net olmalıdır. Kürt sorunu özel olarak bu tutumla karşılaşmaktadır. Bugün değil veya son dönem değil sadece, neredeyse başından beri Kürt ulusal sorunu bu tutumla karşı karşıyadır. Burada özel bir Kürt düşmanlığından söz edilemez elbette. Burada özel bir Orta Doğu’yu yönetme sorunu, Kürtlerin dört ayrı devletin, dolayısıyla Orta Doğu’daki gericisi statüyü bozma potansiyelinden söz edilebilir. Emperyalizm bu bakımdan hem Kürtlerin dört ayrı parçada da Özgürce Ayrılma Hakkını hem de Filistinlilerin kurtuluş mücadelesini “terörize” etmeyi, esas olarak desteklememeyi seçtiler. Ezilenlerin iktidar bilincine yönelik saldırının ulusal sorunlarda da karşımıza çıkması bazen anlaşılabilir görülebilir ya da “tutarsızlık” olarak değerlendirilebilir. Oysa özel olarak bu iki konuda mesele anlaşılırdır. Kürtlerin dört farklı devlete bağlı olarak yaşadığı ulusal sorunlar ve Filistinlilerin bir emperyalizm stratejisi olarak gerçekleşmiş İsrail devleti ile yaşadıkları sorun egemen dünya düzeninin istikrarı ile ilgilidir ve dolayısıyla ezenlerin iktidarı için bir problemdir. Hem Kürtlerde hem de Filistinlilerde iktidar bilinci bu nedenle ısrarla ve güçlü biçimde reddedilmektedir.

Bunun genelde de yaşandığı ileri sürülebilir. En güçlü örneklerden biri Güney Afrika’da yaşanan “barış” sürecidir. Kürt Ulusal Hareketinin de yoğun ilgi gösterdiği Güney Afrika’da apartheid rejiminin alt edilmesi gerçekten de bir “barış anlaşması” ile gerçekleşti. Bu açıdan bakıldığında ülkede ciddi bir gelişme, iktidar biçiminde ciddi bir değişim yaşandığı kuşkusuzdur. Fakat, daha derin bir ele alış buradaki barışın illegal koşullarda oluşmuş yerel iktidarların yok edilmesi pahasına gerçekleştiğini gösterir. Barış anlaşmasıyla iktidara gelen ANC, devlet aygıtını yönetirken yolsuzluk, kaynakların emperyalist ilişkilere açılması, toprak reformuna yönelmemesi, halka hizmette eksiklik gibi durumlardan sonra “iktidarı halkın çıkarına kullanmadığı” için arkasındaki büyük desteği hızla kaybetti. ANC’nin bu süreci onun iktidar hegemonyasındaki çatlaklarına işaret etmektedir. İktidarda

rejim değişikliği yaşanmakla birlikte emperyalizmle uyumlu, ona entegre olan bir iktidar rejimi inşa edildi. Ezilenlerin iktidarına bu yolla engel olundu. Ezilenlere bu yolla “iktidar olamazsınız” dendi. Bu yolun yürütücüsü ANC ise 2024’te bir heves girdiği parlamentoda çoğunluğu tamamen kaybetti.

Bu vakalar, iktidar hedefine sahip olmanın yalnızca “güç ele geçirme” anlamı taşımadığını; halkla organik bağ, ideolojik meşruiyet, alternatif iktidar biçimleri inşa etme yetisi ve devlet uygulamalarıyla tutarlılık gerektirdiğini gösterir. Sınıfın iktidarını yaratmak ve geliştirmek emperyalizmin, faşizmin, her türden gericiliğin ve bunlarla iş birliği halindeki her ihanetin gerçek korkusudur. Yaşamakta olduğumuz “barış” deneyimlerinin içerdiği temel fikir de budur. Ezilenlerin mücadelesinde tam da bu süreçte böyle bir kambur oluşmaktadır. Bu kambur yürüyüşü bozar, ileriye görmemizi engeller. Kavgamızın buna karşı özellikle gelişmesi gerektiğini görmeliyiz...

Sonuç olarak yinelemeliyiz: iktidar, ezilenler için salt bir araç değil — aynı zamanda bir zorunluluktur. Egemenlerin “barış” ve “uzlaşma” retorığı, çoğu zaman direniş hareketini iktidar hedefinden uzaklaştırmak, onu denetim altına almak ya da onu pasifize etmek için kullanılır. Bu retorikler altında yatan gerçek şudur: Egemenler, kendi kuralları dışına çıkan, kendine ait bir iktidar biçimi öneren hareketleri asla istemezler. Bu, iktidar hedefinden vazgeçmenin bir nedeni olabilir mi? Aksine, direnişin iktidarsızlığı, egemen paradigmanın devamını kolaylaştırır. Filistin’de barışa onay veren direniş hareketlerinin henüz iktidar bilincini koruduklarını biliyoruz. Direniş yenilse de sonlanmadı. Kürt ulusal direnişi Suriye’de henüz iktidarını terk etmedi ve tutunmak için yol arıyor. Ne var ki bunlar çok daha ileri için, proleter kurtuluş için yeterli olmayacaklar. Bu yüzden, iktidar hedefinden kaçınmak, emperyalist kapitalist düzenin, onun tüm bağışık yönetimlerinin normlarını kabul etmek anlamına gelir. Bu yüzden ezilenlerin iktidarı, teorik bir sav değil — eylemin, örgütlenmenin ve devrimci hatların vazgeçilmez bileşenidir. Barışın retorığıyla değil; halkın kendi ayakları üzerinde yükselen bir iktidar pratiğiyle harlandığı sınavlarda başarı gösterebiliriz.

BARIŞ ŞEMSİYESİ ALTINDA FİLİSTİN'E DAYATILAN TESLİMİYET SALDIRISI

7 Ekim Aksa Tufanı'nın ardından Gazze'ye yönelik başlatılan açık işgal ve soykırım saldırıları ikinci yılına girerken Trump tarafından ortaya atılan "Gazze Barış Planı" ile şimdilik son buldu. Bugüne dek ABD emperyalizminin güçlü desteğiyle Siyonist İsrail tarafından sürdürülen bu soykırım, Orta Doğu'daki tarihsel ve kapsamlı direnişi imha etmeyi, aynı zamanda emperyalizmin çöken hegemonyasını yeniden tesis etmeyi amaçlıyordu. Bu "restorasyon", tüm emperyalistlerin ortak hedefini yansıtan özel bir girişimdir: Halklara dayanan her türden direnişin veya genel olarak mücadelenin başarısızlığa mahkûm olduğunu ilan etme girişimi. Kuşkusuz bu süreç, "ortak amaç" kadar çıkar çatışmalarını da içermekte ve henüz başlangıç aşamasındadır; dolayısıyla böyle devam etmesi beklenmemelidir. Hamas, FHKC, İslami Cihat ve diğer direniş güçlerinin de kabul ettiği Barış Planı, Katar, Mısır ve Türkiye'nin arabuluculuğunda 9 Ekim'de imzalanmış; 10

Ekim'de ise İsrail Kabinesi'nde yapılan oylamada onaylanan "ateşkes" ile birlikte resmîyet kazanmıştır.

Trump tarafından, ilk olarak BM Genel Kurul sürecinde dillendirilen ve Siyonist saldırganlığın başbakanı Binyamin Netanyahu ile Beyaz Saray'daki görüşmelerde son biçimini alan "Gazze Barış Planı", ateşkes ve insani çözüm önerisi olarak sunulsa da temelde bunun tam tersi bir içeriğe sahiptir. Planın altında yatan siyasî mantık ve stratejik hedefler ne ateşkesle, ne barışla ne de insanî koşulların yaratılmasıyla uyumludur. Somut olarak hedeflenen, Filistin ulusal direnişinin—tarihsel olarak ve her tür saldırı ile ihanete rağmen kırılmamış iradesinin—çözülmesidir; özellikle silahlı mücadelenin tasfiye edilmesi amaçlanmaktadır. Bu, açıkça bir emperyalist mühendislik planıdır. Tüm dünya halklarına yönelik ağır bir saldırganlık içeren bu plan hiç kuşkusuz başarısız kalacaktır. Biliyoruz ki Filistin'i yenilgiye mahkûm

ederek dünya halklarının kurtuluş arayışını sonlandırabileceğini hesaplamak, emperyalizmin gerçekleşmesi olanaksız bir hayalinden ibarettir.

Uzun vadede Siyonist yayılcılığa ve Davut Koridoru planının önündeki engellerin kaldırılmasına, ABD açısından ise bölgedeki politikalarına hizmet eden bu planda "barış" kavramı bir örtü; işgalin yeni biçimini gizleyen ideolojik bir maskedir. Nitekim BM Genel Kurulu sürerken bütün Arap devletleri ile Türkiye'yi bir masa etrafında toplayan Trump, uşaklarından bu plana tam sadakat beklediğini açıkladı.

Daha anlaşılır olması için "barış planı" olarak sunulan 20 maddelik deklarasyonun bazı öğelerine bakmak yeterli olacaktır.

Trump, kendisinin Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesi gerektiğini ileri sürerken, sonlandırdığını iddia ettiği

"en büyük savaş" olan Gazze'deki olası barıştan da söz etmişti. Nobel Ödülü'nü alan ise Trump değil, onun sadık dostlarından; Maduro düşmanı, faşist lider María Corina Machado oldu. "Sözde birleştirici" ve "cesaretiyle ilham verici" olarak sunulan Machado, yukarıda değindiğimiz amacın bir başka hizmetkârından ibarettir.

ABD tarafından sunulan —ancak Siyonizm'in, emperyalizm tarafından belirlenmiş çıkarlarını yansıtan— plan, Hamas başta olmak üzere diğer direniş örgütleriyle yapılan çeşitli müzakereler sonucu kısmen değişti. Buna karşın amaç aynen korundu. Sunulan ilk taslaktaki 20 madde arasında, iki yıldır süren soykırım saldırısı bağlamında; direniş güçleri tarafından esir alınanların ve İsrail'in yasadışı şekilde esir tuttuğu Filistinlilerin takası, erzak ve ilaç yardımı, sınır kapılarının açılması; altyapı ile birlikte hastane ve fırınların onarılması gibi insanî yardıma ilişkin adımlar yer alıyordu.

Ancak bunlardan sonraki maddelerde, Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkı çiğnenerek sunulan çözüm önerilerinin başında Gazze'ye teknokrat bir Filistin Komitesi ve Barış Kurulu öncülüğünde yönetim atanması geliyor; ayrıca Hamas ve diğer tüm silahlı direniş güçlerinin tasfiye edilmesi, tünellerin ve silah üretim tesislerinin yıkılması şartı koşuluyor. Müzakereler öncesinde FHKC tarafından yapılan ve "bu plan, direnişe ve Filistin halkına teslim olma formülünü dayatmayı amaçlayan kapsamlı bir siyasî ve güvenlik programıdır" diyen açıklama, sürecin özeti niteliğindedir.

Özetle, Trump–Netanyahu planı biçimsel olarak bir ateşkes düzenlemesi gibi görünse de özü itibarıyla üç temel hedef taşımaktadır: direnişin askerî gücünü tasfiye etmek; Gazze üzerinde Siyonist kontrolünü uluslararası bir "istikrar gücü" aracılığıyla sürdürmek; ve İsrail'in bölgedeki güvenlik hegemonyasına, diplomatik meşruiyet sağlayarak güçlü bir zırh kazandırmak.

Gerek ulusal gerek sınıf perspektifli silahlı direniş güçleri uzun zamandır emperyalistlerin sistemli tasfiye saldırılarıyla karşı karşıyadır. "Silahlı mücadele dönemlerinin miadını doldurduğu" yönündeki ideolojik bombardıman, kimi örgütlerin tasfiyesini amaçlayan fiili saldırılarla birleşerek direnişi etkisizleştirmeye çalışmaktadır. Esas amaç, silahlı direniş güçlerini tasfiye ederek halkın öz savunma ve saldırı gücünü ortadan kaldırmak ve emperyalist politikaları rahatça uygulamaktır. Elbette ulusal ya da sınıf eksenli silahlı direniş hareketleri, kendi somut ve öznel koşulları içinde bu genel politikanın çeşitli biçimlerine maruz kalmaktadır. Yakın zamanda benzer örneklerini PKK ve Hindistan'da HKP (Maoist)'e yönelik tasfiye saldırılarında da görmekteyiz. Elbette savaş, içerisinde taktiksel olarak ateşkes süreçlerini de kapsar, ancak özellikle son çeyrek asırlık zaman diliminde silahlı direniş güçlerine artarak dayatılan "barış" ve "ateşkes" baskıları egemenler açısından bir taktik hamle değil, direniş güçlerini tasfiye etmeyi hedefleyen stratejik hamleler olmaktadır.

Siyonizm, ABD ve AB emperyalistlerinin her türlü desteğini arkasına alarak özellikle 7 Ekim 2023 sonrasında kapsamlı bir saldırıya dönüştürdüğü işgal ve soykırım politikasıyla, Filistinli direniş güçlerini ulusal haklarını ve bağımsızlıklarını dünden daha kararlı biçimde silahlı direnişle savunmak zorunda bıraktı. Yaklaşık iki yıldır süren Gazze'ye yönelik açık işgal ve soykırım süreci boyunca direniş, is-

rail Siyonizmi'ne ciddi darbeler indirdi. Ancak bu süreç, Gazzelilerin —direniş güçleri de dahil olmak üzere— büyük yıkımlar ve ağır kayıplar yaşadığı bir dönemi beraberinde getirdi. Yetmiş bin kişinin katledildiği, Gazze'nin deyim yerindeyse bir enkaz yığınına dönüştüğü; insanî yardımların dahi engellenerek Gazzelilerin açlığa ve ölüme mahkûm edildiği bir süreç yaşandı. Öte yandan, yıkılmaz duvar olarak propaganda edilen Demir Kubbe ile çevrili Siyonist İsrail'in yenilmezlik pelerini bu süreçte gerek direniş güçlerinin saldırılarında gerek İran ve Yemen'in füzelerinin altında paralandı. Teknolojik üstünlüğe gölge düşüren bu gerçeklik emperyalizm için değişmek zorundaydı. Söz konusu barış bu gölgeyi kaldırma amacı da güdüyor.

Soykırım düzeyindeki saldırıya karşı süren direniş, uluslararası alanda toplumsal bir meşruiyet kazandı. Siyonist İsrail'in en güçlü müttefikleri ve destekçileri, bu meşruiyet karşısında Filistin'i tanıma açıklamaları yapmak zorunda kaldılar. Elbette bu, ikiyüzlü bir tavırdan öteye gitmedi. Siyonist İsrail'i kabul etmeye ve Filistin Direnişini reddetmeye dayalı bu ikiyüzlülük, soykırıma karşı artan toplumsal muhalefeti geçiştirmeyi hedeflerken, iş birliği Filistin örgütlerine de alan açmayı amaçlıyordu. Nitekim "barış" planının en açık ve utanmaz savunucuları bu iş birliği unsurları oldu. Gerçek direniş güçleri ise aynı süreçte bu unsurlar tarafından ısrarla yalnız bırakıldı.

Direnişin tek ve gerçek savunucuları, halkların kurtuluşu için mücadele edenler oldu. Çok sayıda ülkede, özellikle direnişi selamlayan gösteriler bu mücadelenin bir parçası olarak gerçekleşti. Kuşkusuz Siyonizm'in saldırılarını protesto eden; fakat direnişle arasına mesafe koyan gösteriler de azımsanamayacak ölçüdeydi. Sumud Filosu bunlardan biriydi ve özellikle öne çıkarıldı. Bu protestoların temel açmazı, düşmanın gerçekliğini kavrayamamaları ya da bilinçli biçimde görmezden gelmeleriydi. "Herkesi" ortak bir tavırdan birleşmeye çağıran bu çevreler, barışı, insani değerleri, özgürlüğü ve yaşam hakkını herkesin ortak kaygısı olarak sunarken, soykırım gerçekliği karşısında aslında afallayan bir tutum sergilediler.

"Nasıl olur da soykırıma izin verilebilir?" sorusu, bu kesimlerin çıkmazını açıkça ortaya koydu. Oysa emperyalizm için temel mesele, ekonomi politikasını sürdürülebilmektir; aksi halde kendi düzenini ayakta tutamaz. Silahlı direnişi zorunlu kılan gerçeklik de tam olarak budur.

Bu bağlamda, özellikle sivil kayıpların artması ve Gazze'nin insansızlaştırılması saldırısı, direniş güçlerini—ulusal haklarından ve bağımsızlıklarından ödün vermeden—sivillere yönelik bir soluklanma ve korunma hamlesi uygulamaya zorladı. Ancak bunun yalnızca tek taraflı bir süreç olduğunu söylemek doğru olmaz. Direnişin yarattığı karşı tepki, İsrail Siyonistlerini de sıkıştırdı. Gazze işgali ve Siyonizm'in soykırım politikaları, İsrail egemenlerinin meşruiyetini dünden daha fazla sorgulatır hale getirdi; bu durum hem uluslararası arenada hem de iç siyasette çeşitli baskılanmalara yol açtı. Elbette taraflar ateşkes görüşmelerine otururken kısa ve uzun vadeli planlarla masaya geliyor ve kendi hedefleri doğrultusunda sonuç almaya çalışıyorlar. "Trump Planı" da bu çerçevede şekillendi.

DİRENİŞ ÖRGÜTLERİNİN YAKLAŞIMI VE MÜZAKERELER

Beyaz Saray'da gerçekleşen ve "Barış Planı"na son şeklini veren Trump–Netanyahu görüşmesinin ardından, kararı merakla beklenen Hamas, FHKC ve İslami Cihat'ın da aralarında bulunduğu diğer direniş güçleriyle yaptığı görüşmenin sonrasında ilk açıklamasını 6 Ekim'de yaptı. Hamas tarafından yapılan bu ilk açıklama şu şekildeydi: "Gazze Şeridi'ndeki kararlı halkımıza karşı yürütülen saldırı ve imha savaşını durdurmak amacıyla, ulusal sorumluluk ve halkımızın temel hakları ve yüce çıkarlarına duyulan endişe temelinde, İslami Direniş Hareketi 'Hamas', ABD Başkanı Donald Trump'ın planıyla başa çıkmak için liderlik kurumlarıyla derinlemesine istişarelerde bulunmuş, Filistinli güçler ve gruplarla kapsamlı istişarelerde bulunmuş ve arabulucular ve dostlarıyla istişarelerde bulunmuştur. Hareket, kapsamlı bir incelemenin ardından kararını verdi ve arabulucu kardeşlere şu yanıtı sundu: Hamas, Arap, İslami ve uluslararası çabaların yanı sıra ABD Başkanı Donald Trump'ın Gazze Şeridi'ndeki savaşın sona erdirilmesi, esir değişimi, yardımların derhal ulaştırılması, Gazze Şeridi'nin işgalinin ve Filistin halkının buradan çıkarılmasının reddedilmesi çağrısında bulunmasını takdir etmektedir. Bu bağlamda, düşmanlıkların sona erdirilmesi ve Gazze Şeridi'nden tamamen çekilmenin sağlanması amacıyla, Trump'ın teklifinde yer alan takas formülüne göre, sahadaki koşulların sağlanması koşuluyla hem yaşayan hem de ölü tüm İsrailli esirlerin serbest bırakılması konusunda mutabakata vardığımızı duyuruyoruz. Bu bağlamda, bu anlaşmanın ayrıntılarını görüşmek üzere arabulucular aracılığıyla

derhal müzakerelere başlamaya hazır olduğumuzu teyit ediyoruz." Hamas'ın ardından İslami Cihat ve FHKC de yaptıkları açıklamayla kararı tanıdıklarını ve ortaklaştıklarını deklare ettiler.

Bu süreç aynı zamanda Mısır'da gerçekleşen müzakerelerin ilk adımı oldu ve tarafların Mısır'daki görüşmeleriyle ateşkes sağlandı. Direniş güçlerinin açıklamalarına bakıldığında, özünde bir yandan uluslararası baskıyı dengeleme, diğer yandan ise direniş hareketinin stratejik mevzilerini ve halkı korumaya dönük ikili bir pozisyon bulunduğu görülür. Direniş güçleri, stratejik mevzilerini ve halkı korumakla; emperyalizmin ve Siyonizm'in tasfiye planlarına karşı ilkesel direnişi sürdürmek arasında zorlu bir denge kurmak zorundadır. Bu anlamda genel yaklaşım, ulusal bağımsızlık ve hakları korumaya dönük bir irade beyanı taşısa da; özellikle ABD—özelde Trump—ve ABD uşağı, Siyonizm'in etkili iş birliği olarak görülen Türkiye, Mısır ve Katar gibi arabulucu ülkelerin "ateşkes süreci"nde üstlendikleri misyon ciddi sorunlar barındırmaktadır. Bu çelişki, yukarıda bahsedilen dengeyi kurmada önemli güçlükler yaratabilir. Filistin ulusal direnişini "Barış Planı" ve "Ateşkes" süreciyle birlikte zorlu bir dönem beklemektedir. ABD emperyalizmi ve Siyonist İsrail'in bu planla "bükemediği eli öpmeye" niyetli olmadığı açıktır. Amaçları savaşla yıpratma, diplomasiyle teslim alma ve direnişi doğrudan yenemediği yerde barış masasında eritme politikasıdır. Filistin ulusunun kendi kaderini tayin hakkı tanınmadığı ve Siyonist güçler bölgeden çekilmediği koşullarda bu barış planının uygulanabilirliği gerçekçi değildir. Bu koşullar gerçekleşmediği sürece barış planı yalnızca direnişin tasfiyesi için yazılmış yeni bir senaryodan ibaret kalacaktır.

Bugün Filistin'de, özellikle de Gazze'de, asıl sınav ulusal bağımsızlığı korumak ve teslimiyet ile tasfiye saldırılarına karşı direniş hattında ısrar etmektir. Direniş, uluslararası denetimli "barış" söylemi içinde erirse, Filistin özgürlük mücadelesi emperyalist diplomasinin tuzağına düşer. Direniş güçlerinin kimi çelişkili fakat kararlı açıklamaları, bu hattın teslim olmayacağını ve tasfiye edilemeyeceğini göstermektedir. Ancak bu iradenin kalıcılığı, yalnızca askerî direnişe değil, aynı zamanda ulusal bağımsızlık iradesinin korunmasına da bağlıdır. Bugün Filistin ulusal direnişi, "Barış Planı" adı altında dayatılan yeni boyunduruklara karşı direnmenin tarihsel eşliğindedir.

TEKNOLOJİ VE BİLİMSEL GELİŞİM ARASINDAKİ İLİŞKİ

İnsan toplumunun tüm bilgisi, ilk çağlardan bu yana pratik yaşam, üretim ve gözlemler aracılığıyla edinildi; nesiller boyunca aktarılacak suretiyle birikimli bir yapı kazandı. Bu bilgilerden yola çıkarak yeni pratiklere ve gözlemlere öncülük edecek teoriler geliştirildi. Her bilgi, diğer bilgi öbeğiyle bir örüntü oluşturdu ve toplumsal gelişim için bir basamak işlevi gördü; yeni pratiklerden ise yeni bilgiler elde edildi. Bilgi edinme ve bilme eylemi, insanın doğaya zorunlu müdahalesini mümkün kıldı ve insan toplumunun gelişimi büyük ölçüde bu beceri üzerinden sağlandı. Toplumsal ve pratik beceriyi silikleştiren, yok sayan ya da gelişmedeki belirleyici unsur olarak görmeyen her tür idealist yorumun aksine, insan toplumunun geleceği hâlâ bu becerilerin üzerine örülüyor.

Ancak her bilgi toplumsal ilerlemeye hizmet etmez. İlerlemeyi sağlayacak ve insanın doğanın gizemlerine daha fazla ışık tutmasını mümkün kılacak bilgiler, gerçeklerle ve diğer bilgilerle uyumlu, yani test edilebilir ve doğru olanlardır. Bu nedenle bilgilerin doğruluğu ve gerçekle uyumu esastır. Tarihsel olarak toplumsal bilginin temel yöntemi, yanlışlamaya, hatalı bilgilerden arın-

maya ve yanlış etkisiz hâle getirmeye dayanmıştır.

Bilim, yalnızca merak değildir; aynı zamanda gerçeği görmek ve anlamak için, açık bir insan bilincinin doğayı keşfetme arzusuyla yürüttüğü, gerçekle uyumlu bir çabadır. Bilimin amacı, sistematik biçimde çevreye ve kendimize ilişkin bilgimizi geliştirmek ve bu bilgileri işleyerek giz perdesini daha fazla aralamaktır. Bilimin ortaya çıkardığı bazı bilgiler, dönemin toplumsal yapısı için yıkıcı sonuçlar doğurabilir veya doğru bilinenlerin yanlış olduğunu açığa çıkarabilir. Bu nedenle insanlık tarihi boyunca bilim, edindiği bilgilerin toplumsal yaşama katkıda bulunabilmesi için sürekli bir mücadele vermek zorunda kalmıştır. Çünkü o genellikle yerleşik yargıların ve dogmaların karşısında var olmuş, kaynağı kendisi olduğu halde zamanla yanlışlanan bilgilerin saldırısına da maruz kalmıştır.

Gerçeğin ve gerçeğin bir yansıması olan doğru bilginin savunulması; bu bilgilerin toplumsal ilerlemeyi destekleyecek şekilde işlenmesi, bilimin zorunlu bir ödevidir.

Bilimsel çalışmalar, maddi gerçeği açığa

çıkarma hedefi taşımakla birlikte, ortaya çıkan her zaman gerçeğin bütünlüklü bir tarifi olmayabilir. Zira doğa, bir ilişkiler yumağıdır; her an bunların bir kısmı çözülürken yenileri mayalanır. Bu hareket ve değişim sürecinde bilim, ortaya çıkardığı kanunlar aracılığıyla doğanın davranışına dair bir soyutlama veya yakınsama yapar.

Bu soyutlamalar, belirli dönemlerde oldukça başarılı biçimde işlerken zamanla daha gelişkin ve kapsamlı yaklaşımlara ihtiyaç duyulabilir. Bilimsel teoriler, gerçeğe uygun ve tutarlı oldukları sürece, yeni bilimsel çalışmalara ışık tutar ve gerçeğin farklı yönlerinin açığa çıkmasını sağlar. Daha gelişkin ve etkin modeller oluşturulduğunda ise eski model terk edilir; yeni model, eski teorinin açtığı yoldan yararlanarak ve onun üzerine inşa edilerek geliştirilir. Başka bir deyişle, yeni, eskinin üzerine inşa edilir.

Bir teorinin yerine başka bir teorinin gelmesi, eski teorinin bilimsel olmadığı anlamına gelmez. Örneğin Thomas Young'ın çift yarık deneyiyle ışığın dalga teorisini ispatladığını düşündüğü model bilimsel bir teoriydi. Bu teori, sınanabilir ve somut gözlemlerden yola çıkarak oluşturulmuş, bilimsel

bir çabadır. Sadece birkaç on yıl sonra kuantum ve görellilik teorilerinin ortaya çıkışı, ışığın dalga teorisine dayanan bu temel anlayış sayesinde mümkün olmuştur. Yeni teoriler, dalga teorisine kıyasla daha gelişkin ve gerçekle daha uyumlu modeller sunar; ancak Thomas Young'un teorisi, eksik olmasına rağmen bilimseldir.

Özetle gelecek, geçmişten uzanan basamaklar üzerinde ilerler ve bilimsel bilgi bu basamakları birikimli olarak değerlendirir.

BİLİMİN ÖNÜNDEKİ TARİHSEL ZORLUKLAR

Toplumsal ilerleme ve gelişim için önemli bir faaliyet olan bilimsel çalışmaların sistematik biçimde başlaması 15. yüzyıla denk gelir. Deniz ticaretinin gelişimi, birçok buluşun ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu ilerleme yalnızca ticaret alanıyla sınırlı kalmamış, farklı disiplinleri de etkilemiştir. Özellikle astronomide gözlem olanaklarının artması ve ileri gözlem araçlarının geliştirilmesi, dönemin toplumsal yapısında kalıcı izler bırakmıştır. 15. yüzyıl aynı zamanda, ticaretin yaygınlaştığı ve tüccarların büyük sermaye birikimleri gerçekleştiren

tirdiği bir dönemdir. Bu sermaye, siyasî ve ekonomik nüfuz elde etmek için kullanılmış; ekonomik olarak güçlenen tüccarlar, siyasî etki kazanmak amacıyla kilise ile çatışmıştır. Toplumsal çatırdamayı beraberinde getiren bu süreç, Rönesans ve Reform hareketleriyle tarihsel süreçler olarak anılır. Oluşan bu boşluk ve kısmi gevşeme, eskiye göre bazı fikirlerin daha açık biçimde dile getirilebilmesini ve bu alanlarda çalışmalar yapılabilmesini mümkün kılmıştır.

Skolastik dönemin yapısı ve hâkim dinî öğretilerle çelişen birçok buluş gerçekleştirilmiş olsa da bu süreç ilk etapta dogmalarla açık bir çatışma şeklinde gelişmemiştir. Kopernik gibi bilim insanlarının çalışmaları, bilim için yeni bir dönemin başlangıcını işaret etmiştir. Kopernik, dünya merkezli evren anlayışına karşı, gezegenlerin kendi eksenlerinde döndüğünü ve evrenin merkezinin güneş olduğunu öne sürmüştür. Bu teori eksik olsa da Rönesans dönemi bilimsel çalışmalarının işaret fişegini oluşturmuş ve kiliseye karşı gerçeğin savunulmasında toplumsal mücadelenin önemli bir dayanağı olmuştur.

Skolastik dönem, değişmezlik ve tartışılmazlık üzerine kuruluydu. Bugünün Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağında bazı biçimsel farklılıklar olsa da o dönemin de kültür, sosyal yapı ve siyasî dünya görüşü idealist ve metafizik durağanlığa dayanıyordu. Bu nedenle o dönemin tabiat anlayışı da değişmezlik ve hareketsizlik esaslıydı. Kopernik ise bu anlayışa ilk darbeyi, istemeden de olsa vurmuştu. Matematiksel gözlemler ve gök hareketlerini inceleyerek güneş merkezli bir sistemin daha doğru sonuçlar verdiğini fark eden Kopernik, bunu yaparken dönemin hâkim dinî inançlarına ve Kilise öğretilerine karşı açık bir meydan okuma amacı gütmüyordu; bilimsel olarak doğru olanı savunmak zorunda kaldı ve bu nedenle devrim niteliğindeki bulgusu, “o istemese de” bilimi destekleyen toplumsal bir etki yarattı.

Bilim, bu dönemde tüm değişmez sabitlere karşı mücadele etmek zorundaydı. Gerçeği açığa çıkarma çabası uğruna birçok bilim insanı hayatını kaybetti. 18. yüzyıla kadar fizik alanında mutlak ve değişmezlik içeren metafizik yöntemler tam olarak alt edilemese de biyoloji ve fosil bilimi alanındaki çalışmalar bilimsel alanda idealizme büyük darbeler vurdu. Ayrıca, eski toplumun çatırdayan yapısının yarattığı boşluk, bilim için

birçok alanda gelişme fırsatı sundu ve ürünleri sosyo-ekonomik değişime katkı sağladı.

Kapitalizmin aşırı üretime dayalı ve rekabetçi yapısı, teknik gelişimi öne çıkarmış ve bilimsel çalışmalara görece serbest bir ortam sağlamıştır. Bu durum, bilimsel sıçramayı ve yöntem tartışmalarını da beraberinde getirmiştir. Bilimsel yöntem sayesinde, tabiatın davranışı anlaşılabilir hale gelmiş ve tutarlı teoriler oluşturmak mümkün olmuştur. 20. yüzyılda bu yaklaşım geniş bir çevrede benimsenmiş, bilim daha fazla gizemi aydınlatmaya başlamış ve üretilen teknolojik ürünler çeşitlenmiştir. Son yüzyıl ise on binlerce yıllık insanlık tarihinde benzeri görülmemiş bir hızla teknik gelişim dönemine sahne olmuştur.

Bilim faaliyetleri, yalnızca merak giderme çabası değildir. Bilim, toplumsal üretim ve insan-doğa mücadelesinin toplum lehine gelişmesinde önemli bir araçtır. Günümüzde bu durum, günlük hayatımızda kullandığımız teknolojiler aracılığıyla daha somut biçimde görülmektedir.

Örneğin, enerji verimliliği yüksek LCD televizyonlar, günümüzde yaygın olarak kullanılsa da eski televizyonların çalışmasını sağlayan katot tüpleri, elektron fiziğinin ürünüdür. Yeni televizyon modelleri ise optik ve elektromanyetizma alanındaki çalışmaların birikimiyle geliştirilmiştir. Bilgisayarlarımız, yoğun madde fiziği ve kuantum fiziği gibi alanlarda yapılan bilimsel araştırmaların sonucudur.

Günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen internet ve ilk sunucusu WWW (World Wide Web), Cern'deki fizikçilerin veri paylaşımını kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. Kullandığımız GPS cihazları, çalışma prensibini Einstein'ın görelilik teorilerine borçludur. Hastanelerde kullanılan modern tanı cihazlarının neredeyse tamamı ise kuantum fiziği prensipleri temel alınarak üretilmiştir.

Bu örnekler, teknolojinin doğrudan bilimsel çalışmaların bir ürünü olduğunu göstermektedir. Günlük yaşamı kolaylaştıran ve artık varlığı düşünülmesi bile güç olan birçok araç, bilimsel araştırmaların sağladığı bilgi birikimi ışığında ortaya çıkmıştır.

TEKNOLOJİ VE BİLİMSEL GELİŞİM ARASINDAKİ BAĞ

Bilim geliştikçe, ürünleri de çeşitlenir.

Bu ürünler, daha sonra deney ve gözlemi kolaylaştıran araçlara dönüşerek yeniden bilimsel gelişime hizmet eder. Bu açıdan teknolojinin kendisi de bilimsel faaliyetlerin yürütüldüğü bir alan haline gelir; bu alana “uygulamalı bilim” denir. Ancak unutulmamalıdır ki uygulamalı bilim, pozitif bilimlerdeki gelişime büyük ölçüde bağımlıdır.

Doğa bilimlerinde yaşanan kriz ve açmazlar, uygulamalı bilim alanlarında da sınırlamalar yaratacaktır. Örneğin bir televizyon geliştirmeye odaklanan bir çalışma, fizik alanındaki mevcut birikimden yola çıkarak çeşitli modeller üretebilir; fakat bu çalışmalar, elektromanyetizma ve katı hal fiziği gibi temel sınırları aşamaz. Başka bir deyişle, teknoloji ancak bilimin sunduğu altyapı ve sınırlar içinde gelişebilir.

Bilimsel araştırmalar, insan toplumunun merakına, çevresine ve ihtiyaçlarına göre şekillenir. Teknoloji alanında daralmalar yaşansa bile, çözüm üretmek için doğa bilimlerine başvurulur ve bu alanlar, yeni keşiflerin önünü açar. Sonuç olarak bilim ve teknoloji birbirini besleyen, gelişimi ve uygulamayı karşılıklı olarak şekillendiren iki alan olarak anlaşılmalıdır.

TEKNOLOJİNİN SINIRLILIĞI: BİLİM, İHTİYAÇLAR VE TOPLUMSAL YARARLILIK

Burada temel sorun, teknolojinin tek başına ne ölçüde toplumsal gelişime hizmet edebileceği ve ürettiği ihtiyaçların ne oranda toplumsal ilerlemeyi besleyeceğidir. Yani teknolojinin yarattığı ihtiyaçların her durumda toplumsal çıkarlara uygun olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle bilimin yalnızca teknolojik gelişime endekslenmesinin sonuçları her zaman yararlı olarak nitelendirilemez.

Bunun en çarpıcı örneklerinden biri ağır silah teknolojileridir. Nükleer fiziğin en tartışmalı uygulamalarından biri, büyük ölçekli nükleer silah üretimidir. Kitlesel imha silahları üretmeyi hedefleyen bir mühendislik sahasının ihtiyaçlarına göre şekillenen bilimsel çalışmaların toplumsal yararı savunulabilir mi? Elbette nükleer fiziğin tek uygulama alanı bu değildir; enerji üretimi, tıp ve endüstri gibi çok sayıda “barışçıl” uygulama da mevcuttur. Ancak nükleer enerji faaliyetlerine ve nükleer silah üretimini mümkün kılacak çalışmalara ayrılan bütçeyle, aynı bilimin tıp veya düşük maliyetli barınma çözümleri geliştirilmesine ayrılacak kaynaklar arasındaki

fark çoğu zaman dikkate değerdir. Bu bütçe tercihleri, bilimin hangi amaçlar için yönlendirildiğini ve teknolojinin toplumsal fayda üretme kapasitesinin nasıl sınırlandığını gösterir.

Çoğu bilimsel araştırma alanı, büyük bütçe ve kaynak gerektirir. Bu bütçelerin ve olanakların sağlanması ise çoğunlukla üniversiteler aracılığıyla devletler tarafından belirlenir. Hangi alanlara öncelik verileceği, hangi alanlarda çalışmaların çeşitlenip hangilerinin sınırlandırılacağı, sistemin ihtiyaçları doğrultusunda şekillenir. Örneğin yapay zekâ alanında rekabet artarsa bu alana daha fazla bütçe ayrılır; sağlık alanında yürütülen çalışmalara destek sınırlanabilir; toplum bilimleri alanında ise yürütülen çalışmaların mevcut sistemin yararına sonuçlar verip vermeyeceği test edilir.

Bir bilimsel projeye başlarken proje planlanır, bir jüri tarafından değerlendirilir ve ancak sistemin belirlediği standartlar karşılandığında söz konusu proje için bütçe ayrılır. Bu standartlar, sistemin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenir. Dolayısıyla rastgele bir konuyu seçip yalnızca bilimsel merakı karşılamak için bütçe ve kaynak beklemek boşunadır. Mevcut sistemin aleyhine olan, yüksek maliyetli projelerin destek bulması ise imkânsıza yakındır.

Kapitalizmle birlikte bilim üzerindeki baskının kalktığı ve özgür düşüncenin önü açıldığı iddia edilse de gerçekte bilim, kapitalizm tarafından yeni bir kafese hapsedilmek istenmiş ve bu büyük ölçüde başarılmıştır. Bu durum, bilimin yalnızca ürünlerini geliştirmeye ve teknolojik ilerlemeyi hızlandırmaya odaklanan bir anlayışla sınırlandırılmasına yol açmıştır.

Bilimi yalnızca teknik gelişimle sınırlandıran bu sistem, birçok alanda krizin de kaynağı olmuştur. Günümüzde doğa bilimlerinde çözilemeyen ciddi sorunların yakın gelecekte aşılması güç görünmektedir. Büyük laboratuvarların tümü, emperyalist tekellerin ihtiyaçlarını önceliklendirmek zorunda kalmakta, yetişen bilim insanları da sistemin ihtiyaçlarına göre şekillenmekte ve çalışma alanları daralmaktadır.

Bilimin toplumsal gelişim ve ilerlemeye hizmet etmesinin yolu, insan toplumunun gerçek ihtiyaçlarına göre yönlendirilmesinden geçer. Sistemin ihtiyaçlarına göre yalnızca teknik gelişime odaklanan bilim anlayışı ise krize sürüklenmekten kaçamayacaktır.

EMPERYALİST SİSTEMDE İNSANÎ YARDIMLAR TARAFSIZ OLUR MU?

İki yıldır İsrail tarafından sürdürülen soykırım, emperyalizmin ortak bir operasyonudur. Her emperyalist güç tarafından silahlandırılan, finanse edilen ve savunulan İsrail hükûmeti, tüm dünyanın gözleri önünde toplu katliam, etnik temizlik ve kasten aç bırakma harekâtı yürütmüş, buna karşı belli başlı devletler eleştiriyi yetinmiş, en ileri tavır olarak ise Filistin'i tanıma kararı almışlardır.

20 bini çocuk olmak üzere en az 67 bin Filistinli öldürülmüş ve tüm nüfus birçok kez yerinden edilmiştir. Emperyalistler, Orta Doğu'yu kontrol altına alma çabalarının merkezî bir bileşeni olarak soykırımı desteklediler. Soykırımı verdikleri destekler pazarda hâkimiyet, enerji kaynaklarını ve yolunu ele geçirmek, işgücü ve jeostratejik nüfuz elde etmek için her türlü yolu kullanabildiklerini göstermiştir.

Emperyalist devletler, hükûmetler ve onların ideolojik aygıtı medya, İsrail'in Gazze'ye saldırısını meşrulaştırırken, Filistinlilerin direnişini "terörizm" olarak lanse etmekten çekinmedi. Filistin halkının direnişi modern askerî donanımlı ve yüksek teknolojik kapasiteye

sahip, hedef odaklı istihbarat yetenekleri gelişmiş olan İsrail ordusuna diz çökmediğini dünyaya göstermiştir ve bu haklı direniş İsrail'in hukuk-kural tanımaz saldırıları karşısındaki cesaretiyle, fedakârlığıyla sadece emperyalist sistem ve Siyonist uşaklarının kirli planlarını alt üst etmemiş, dünya halklarında küresel bir etki yaratarak dünyanın neredeyse her köşesinde geniş halk yığınları tarafından sahiplenilen bir dava yaratmıştır. Yükselen eylemlilikler emperyalizmin gericiliğini ve soykırımın dahi meşru gördüğünü güçlü biçimde teşhir etmektedir. İsrail devletinin varlığını sürdürebilmesi için ihtiyaç duyduğu meşruiyet ve destek bu eylemlerin hedeflerinden biridir. Siyonizm'in meşruiyeti bu süreçte ciddi bir biçimde zedelenmiştir.

Bu gelişmelerin sonunda dünyanın birçok ülkesinde insanî yardım kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve kuruluş amacına ters de olsa hatta BM bile Gazze'deki Filistin halkına yardım için faaliyetlere giriştiler. İçlerinde iyi niyetli, demokrat, hatta devrimci kurum ve bireylerin olduğu bu yardım aktivitelerinin sınıfsal olarak nerede durduğu, hangi sınıflara hizmet ettiği, kimler, hangi hükûmet

ve devletler tarafından desteklendiğini analiz etmek ve ortaya çıkarmak tartışılmaz bir önem taşımaktadır. Özellikle Sumud Filosundan Siyonist İsrail'in soykırımını sona erdireceği, Gazze'de yaşam mücadelesi veren Filistin halkına özgürlük getireceği beklentisi, hatta bu anlayış ve filo yüklenen böylesi bir misyonun dünya kamuoyu, hatta devrimci ve sol örgütler tarafından kabul görmesi özellikle tartışılması gereken bir konudur.

İnsanî yardım kavramının temel normlarına bakacak olursak: Yoksulluk, kuraklık, hastalık ve savaş gibi sebeplerle oluşan insanî krizlerle mücadelede ilk akla gelen şey hiç kuşkusuz, mağduriyetlerin giderilmesi ve ihtiyaç içindeki insanlara yardımların bir an önce ulaştırılmasıdır. Onlarca yıldır edinilen tecrübe, teknik ve hukuki anlamda olgunlaşmış bir insanî yardım sektörünü ve bu sektörde somutlaşan insanî yardım ilkelerini ortaya çıkarmıştır. Bunlar insancılık (Humanity), yansızlık (Neutrality), tarafsızlık (Impartiality) ve bağımsızlıktır (Independence).

Buna göre insancılık bağlamında; dini, dili, milliyeti, siyasî görüşü ve sosyo-

ekonomik konumu ne olursa olsun mağdur durumda olanları ayrımcılığa maruz bırakmadan, acil ihtiyaçlarının giderilmesinin öncelikli olması gerektiği belirlenmiştir. Yansızlık ise, yardımların ulaştırılmasında hiçbir siyasî, ekonomik, askerî yapılanmaya eklenmeden bağımsız hareket edilmesidir. Tarafsızlık ve bağımsızlık ilkeleri de eğer insanî kriz bir savaş bölgesinde ise çatışan aktörlerin hiçbirisiyle politik olarak yakınlık kurulmaması adına belirlenmiş kriterlerdir.

Savaş mağduru sivillere veya abluka sebebiyle bilinçli olarak aç bırakılan insanlara yapılan yardımlar "tarafsız" bir şekilde yürütülebilir mi? Üstelik bu yardımlar savaş veya krizi sonlandırmak yerine, bunlara sebep olan emperyalistlerin ve uşaklarının politik ve stratejik ajandalarına hizmet edecek bir durum almış ise tarafsızlık ne derece insancıl olacaktır? Yani bir taraf sürekli savaş ve insanî kriz üretmeye devam ederken, yardım kuruluşlarının "tarafsız" bir şekilde sadece yardım taşımaları ne derece insanî olacaktır? Buradan çıkarılacak sonuç, insanî yardım ilkelerinin genişletilmesi ve en önemlisi kabul edilmesidir. Yani yardım meselesi

sadece mağdur olanlara gıda ve diğer acil ihtiyaç malzemesi taşımak değil, o insanları açlık ve yoksulluğa sürükleyen koşulları yani emperyalist saldırganlık ve savaşları ortadan kaldırmak için mücadele etmektir.

İnsanî yardım meselesinin kriterlerine kabaca baktıktan sonra, Filistin'deki soykırımın ve Gazze'de açlık, sefalet ve bebek cenazelerinin bile neredeyse gölgesinde kaldığı son dönemde öne çıkan Sumud Filosu'na değinmek yerinde olacaktır.

Uluslararası Özgürlük Filosu Koalisyonu, 2008 yılından bu yana Gazze'deki insanlık dışı ablukayı kaldırmak ve İsrail'in işgalini sonlandırmak amacıyla hareket eden uluslararası bir çatı platformdur. Koalisyon bünyesinde 12 ülkeden farklı kurumu ve birçok farklı ülkeden bireysel aktivisti barındırmaktadır. Bu ülkeler Türkiye, Güney Afrika, Malezya, Avustralya, Yeni Zelanda, Almanya, Norveç, İspanya, İsveç, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve Brezilya'dır. Koalisyon on binlerce Avrupalının, dünya kamuoyunun doğrudan desteğini aldı. Tekne grupları ile konvoy oluşturarak Gazze'ye yapmaya çalıştıkları birkaç insanî yardım girişimini tüm dünyaya fazlasıyla abartarak sundular. Kurulduğu ilk dönemde Gazze'de yaşayan iki milyon Filistinliye en fazla birkaç gün yetecek gıda ve diğer malzemeleri taşıma eylemleri dünya kamuoyunda büyük ilgi uyandırdı. Gerçekten iyi niyetli, Filistin direnişinin haklılığını savunan ve ablukanın ortadan kaldırılması için mücadele eden kişileri dışında bırakırsak bu eylemlerin çoğu katılımcısı, örneğin popülaritelerini artırmak isteyen bazı sanatçılar, propaganda yapmak isteyen bazı siyasetçiler ve üye kazanmak isteyen bazı sivil toplum örgütü aktivistleri 3-5 günlük seyir rotasını 5 haftada tamamlayarak, "Gazze'ye yardım" amacına ulaşamayan eylemlerinden sonra, kendi isimlerini duyurma amaçlarına erişmiş oldular.

Özgürlük Filosu Koalisyonu'nun (Freedom Flotilla Coalition, FFC) son girişimi ağustos ayı sonunda başladı, 46 ülkeden katılan 50 gemiden oluşan Küresel Sumud Filosu konvoyu çeşitli noktalardan yola çıkarak Gazze Şeridi'ndeki ablukayı kırmak, insanî yardım koridoru açmak ve Filistin halkına yönelik soykırımı sona erdirmek amacıyla hareket etmiştir. Girişim, Özgürlük Filosu Koalisyonu, March to Gaza ile Kuzey Afrika'dan Sumud Magreb ve Malezya'dan Nusan-tara filoları tarafından ortak organize

edildi. Bağımsız olduğunu, sıradan insanlardan oluştuğunu, hiçbir hükümet veya siyasî parti ile bağlantısı olmadığını beyan eden koalisyonun Yönetim Kurulu'nda tanınmış aktivistlerin yanı sıra Malezya Dışişleri Bakanlığı'nın Orta Doğu Özel Temsilcisi, Cezayirli bir politikacı, parlamento danışmanı bulunmaktadır. Filoda yer alan gemilerin bir bölümünün bazı devletler ve politikacılar tarafından desteklendiği bilinmektedir. Filo ile birlikte seyahat edenler arasında İtalyan 5 Yıldız Hareketi senatörleri, Yeşiller milletvekilleri ve Demokratik Parti milletvekilleri, Türk milletvekilleri, İrlandalı bir politikacı ve Amerikalı bir diplomat da vardı. Kendi ülkelerinde diğer ulus ve azınlıkları yok sayan, bunlara yönelik baskı, zulüm ve katliamların onandığı programlara sahip olan Saadet ve Gelecek Partisi milletvekillerinin Filistin Halkının Ulusal Mücadelesini destekleme, ablukayı kırma amacıyla filoda bulunması ibretlik bir harekettir. Bu milletvekili ve bazı Türkiyeli katılımcılar faşist ve cihatçı kimlikleriyle bilinmekte, Kürt ve Alevi düşmanlığı yapmaktadır.

Sonuç olarak Gazze'ye bir gram bile yardım ulaşmadı; ama Batı medyası ile burjuva-feodal Türk medyası haftalarca, Gazze'deki mücadeleyi esas alan haberleri bir kenara iterek çoğunlukla her biri ortalama 20 tonluk gemiden oluşan 50 civarındaki SUMUD teknesinde bulunan aktivistlerin mağduriyetini anlatan ve magazin arayan haberler yaptılar. Özellikle İsrail askerlerinin gözaltına aldığı Türkiyelilerin birkaç saatlik, en fazla bir günlük mahrumiyetlerini, yıllardır en barbarca saldırıların, bombaların altında, açlık, susuzluk ve ölümle cebelleşen Filistin halkından hiç de utanmadan, kahramanlık hikâyeleri anlatmaları dikkatleri çekti. Bu bakımdan aktivist olarak ünlü Greta Thunberg'in kendi mağduriyetini küçümseyen ve dikkatleri Filistinlilere, soykırıma çeken konuşması söz konusu rezilliği teşhirde etkin bir örnek oldu... Hatta bir aktivistin İsrail askerleri tarafından birkaç saat gözaltında tutulduktan sonra, serbest bırakılıp uçağa bindirildiğinde, hostesin "uçak tıka basa yemek dolu" demesi karşısındaki sevincini, Türk çayını ne kadar özlediğini anlattığı video utanç verici ve hatta "insanlığın bitti an" olarak kazındı hafızalara. Diğer birçok katılımcı sanki direnişe aktif katılmışlar, aylarca Filistin halkının acılarını, yaşamlarını paylaşmışlar gibi basın açıklamaları, söyleşiler yaptılar. Bu söyleşilerde Filistin halkının açlığı, yoksulluğu, katledilen çocuk ve bebekler yoktu. Ballandırılarak anlatılan

kendileri ve yaşadıkları birkaç saatlik mağduriyeti.

Bu son derece olumsuz örneklerden bahsetmek bu tür oluşumları, yardım kampanyalarını yok saymak, önemsizleştirmek anlamına gelmemelidir, hele de içlerinde gerçekten iyi niyetli aktivistler faaliyet gösteriyorsa. Ama yapılması gereken, Özgürlük Filosu Koalisyonu'nun sınıfsal niteliğinin, örgütsel ve siyasal durumunun, hangi burjuva çevreler tarafından desteklendiğinin tespit edilmesidir. Böylesi bir bakış ve buna uygun geliştirilecek pratik, soykırımın ancak bu şekilde durdurulabilir olduğu beklentisini, Filistin direnişini güçlendirecek ve zafere ulaştıracak yegâne çıkış yolu olacağı inancını ve kafa karışıklığını yok edecektir.

Avrupalı emperyalistler iki yıldır soykırıma sessiz kaldılar, daha doğrusu destek sundular. Dünyanın sayısız bölgesinde, şehrinde gösterilen tepki, bu riyakâr devlet ve hükümetleri, kendileri istemediği halde, pratikte Filistin direnişine hiçbir katkısı olmayacağı çok iyi bilinen bazı tutumlara itti. İsrail ile her türlü politik, ekonomik, militarist ilişkiyi sürdürenler, soykırımın barbarlığı karşısında, kendi sisteminin cani sorumluluğunu gizlemek için yalanlara başvurdular. Sumud Filosunu korumak için donanma gemilerini yollayan emperyalist devletlerin "hümanizmi" büyük bir yalan ve aldatmacadır. Halkların Filistin direnişini sahiplenmesi ve sloganlarla güçlü bir tavır geliştirmeleri bu tavrın yayılmasını sağladı. Sahte hümanizmaya aldanmamak bu bakımdan özellikle önemlidir. Gerçekler daima görünenin arkasındadır; görünen akisini düşündürtebilir ama her zaman bir arkaya bakmak gerekir... örneğin Gazze'ye insanî yardım ulaştırmak için Sumud Filosuna Türkiye'den katılmak isteyenler, Saray iktidarının ilk zamanlarda izin vermemesi nedeniyle Avrupa limanlarından dahil oldu.

Öte yandan, iktidarın İsrail'le ticari ilişkilerin protesto edilmesinin ardından dile getirdiği "İlişkileri kestik, gemilerin geçişine izin vermiyoruz" yönündeki söylemler gerçeği yansıtmamaktadır. Türkiye'de Mersin ve İskenderun limanlarından halen İsrail'e giden gemilerin geçişine izin verilmektedir. Türkiye'den yaklaşık 100 kişi, farklı ülkelerdeki limanlara giderek filooya katılmıştır; ancak Türkiye limanlarından hiçbir gemi hareket etmemiştir.

Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Burjuvazi, iyi niyetlerle başlatılan yardım girişimlerinin ve kampanyalarının liderlik, örgütsel ve siyasal düzeydeki ağırlık merkezini; halkların mücadelesinin öncü rolünden uzaklaştırarak kendi burjuva hükümetlerinin, siyasal güçlerinin ve kurumlarının alması gereken bir pozisyona dönüştürmektedir.

Örneğin, İsrail'in ablukası altındaki Gazze halkına yalnızca gıda kolisi ya da inşaat malzemesi türünden yardımlar ulaştırmak, oradaki sorunun çözümüne katkı sağlamadığı gibi, "tarafsızlık" iddiası da dolaylı biçimde Siyonist İsrail'in ve efendilerinin işine yaramaktadır. Kısacası, tek başına Gazze gerçeği bile Batılı yardım kuruluşlarının apolitik "hümanizm" anlayışının etkisini sorgulamak için yeterlidir. Bu açıdan bakıldığında, insanî yardımların savaşlar ve emperyalist politikalar ortadan kaldırılmadan sürdürülebilir olmadığı açıktır.

Buradan çıkarılacak sonuç şudur: Ne pahasına olursa olsun bu insani yardım kampanyalarının hümanizmasına kapılmamak; savaş karşısında sömürenlerle herhangi bir iş birliğini kategorik olarak reddederek onların ideolojik tuzaklarından kaçınmaktır. Filistin halkıyla dayanışmanın ve mücadelesini ilerletmenin yolu, işgal, katliam ve soykırımı besleyen; ona itibar ve meşruiyet kazandıran kaynakları hedef alarak, İsrail Siyonizmi'nin bölgesel ve uluslararası tüm uzantılarına ve iş birlikçilerine karşı açık ve etkin bir mücadele yürütmektir.

Çünkü Filistin'de yükselen direniş yalnızca bir halkın özgürlüğü için verilen mücadele değildir; insanlığın ortak kurtuluş davasına dönüşmüştür. Bu nedenle tüm komünist, devrimci, anti emperyalist ve işgal karşıtı güçler Filistin Ulusal Kurtuluş Mücadelesini desteklemeli ve bedeli ne olursa olsun direnişin bir parçası olmalıdır. Bu, her ülkede kendi devletlerinin savaş politikalarına, emperyalizme ve sermayeye karşı mücadele etmekle; insanlığı boğan bu düzeni yıkmak için örgütlü eyleme geçmekle mümkün olacaktır.

Özgürlük, emperyalizme karşı savaşıarak, sömürüye ve işgale direnerek ve sermaye düzenini tarihin çöplüğüne atarak kazanılabilir. Bugün gerçek enternasyonalizm, yalnızca "Filistin özgürdür" demekle sınırlı değildir; işçi ve emekçilerin sosyalizm mücadelesini büyüterek Filistin'in kurtuluşuyla buluşturmakla mümkündür.

YASAKLARIN ARDINDAKİ SES: AFGAN KADINLARIN MÜCADELESİ

Afganistan'daki Taliban yönetimi, fırsat bulduğu her anda yaptığı gibi, bir kez daha şaşırtıcı olmayan yasaklarla gündeme geldi. İnternetin yasaklanması ve üniversitelerde kadınlar tarafından yazılmış kitapların müfredattan çıkarılması, Taliban rejiminin halk düşmanı, özellikle de kadın düşmanı yüzünü bir kez daha ortaya koydu.

Geri bıraktırılmış ülkelerde gerici iktidarlar, meşruiyetlerini pekiştirmenin başlıca aracı olarak baskı politikalarını kullanırlar. Bunun temel nedeni, bu ülkelerdeki sosyoekonomik koşulların halkın rızasını ekonomik düzeyde sağlamaya elverişli olmamasıdır. Kitlelerin rızasını kazanmanın yolu, onları çaresiz bırakmak ve güce itaati dayatmaktan geçer. Bu koşullar altında baskı, gerici iktidarların temel idarî yöntemi haline gelir. Toplumu korku yoluyla denetim altında tutmak, giderek azalan rızayı zorbalıkla telafi etmenin aracıdır. Ne zaman ekonomik ya da siyasî bir sıkışma yaşansa, bu iktidarlar baskıyı artırarak ayakta kalmaya çalışırlar.

Afganistan'da baskı, benzer koşullardaki ülkelerde olduğu gibi, artık süreklileşmiş ve kurumsal bir nitelik kazanmıştır. Kuşkusuz Afganistan'ın kendine özgü bir toplumsal yapısı, tarihsel süreci ve iktidar ilişkileri vardır; bu unsurlar, uygulanan baskı politikalarının sürekliliğinde ve toplumsal meşruiyetinde belirleyici rol oynamaktadır. Afganistan'da geleneksel baskının odağında özellikle kadınlar yer almaktadır. Taliban yönetimi, kadın düşmanı politikalarıyla kadınların tüm temel haklarını adım adım ortadan kaldırarak; onları kamusal yaşamdan dışlayarak tarihsel olarak hapsedildikleri ikinci sınıf konumda tutmaktadır.

"Ahlak" ve "namus" kavramları, erkek egemen yapının ideolojik meşruiyet aracı haline getirilmiş; bu söylemler, dayatılan yasakların başlıca gerekçesi olarak kullanılmaktadır. Kadın, toplumdan ve üretimden koparılacak eve, aile esaretine kapatılmakta; bağımsız bir özne olma olanağından yoksun bırakılmaktadır. Böylece kadınların eğitim, çalışma ve siyasî yaşama katılım hakları sistemli biçimde gasbedilmekte, özgürlük mücadelesi bastırılmaktadır.

Afganistan'daki bu tablo, yalnızca bir

"kadın sorunu" değil, aynı zamanda bir toplumsal kölelik rejiminin inşasıdır. Kadınların direnişi, bu karanlığı aşmanın en güçlü potansiyelidir.

TALİBAN'IN KADINLARA YÖNELİK BASKISI DERİNLEŞİYOR

Taliban, Ağustos 2021'de Afganistan'da yönetimi ele geçirdiğinden bu yana, kadınlara çoğu mesleği yasaklayarak ve yardım sektörü dahil olmak üzere ücretli istihdamı ciddi biçimde kısıtlayarak ağır baskılar uyguluyor. Bu politikalar, daha önce yaklaşık 60 bin kadına iş olanağı sağlayan güzellik salonları da dahil olmak üzere, kadınların ev dışında çalışabildiği birçok işletmenin fiilen kapanmasına yol açtı.

Afganistan'daki ağır ekonomik krizle birleşen bu durum, kadınların resmî istihdama erişimini neredeyse imkânsız hale getirdi. Taliban'ın iktidara gelmesinden önce bile kadınların iş gücüne katılım oranı yalnızca yüzde 19 idi; bugün ise bunun yüzde 5'e kadar düştüğü tahmin ediliyor. Halkın sadece yüzde 16'sının günlük maddi ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabildiği, yüzde 22'sinin ise temel ihtiyaçlarını güçlükle de olsa karşılayabildiği bir ülkede bu tablo, daha fazla ailenin aşırı yoksulluğa sürüklenmesine yol açıyor.

Buna rağmen Afgan kadınları, geçimlerini sağlamak ve iradelerini ortaya koymak için olağanüstü bir direnç ve yaratıcılık gösteriyor. Evlerinden mikro işletmeler yürütmekten çevrim içi ticaret yapmaya, hatta "cinsiyet apartheid"inin uluslararası hukukta suç olarak tanınması için kampanyalar örgütlemeye kadar birçok alanda Taliban'ın baskısına karşı direnişin ön saflarında yer alıyorlar.

İNTERNET YASAĞI KADINLARIN SESİNİ KISIYOR

Taliban, ülkedeki internet kısıtlamalarının amacının "ahlaksızlığı önlemek" olduğunu iddia ediyor. Oysa Afganistan'da "ahlak" kavramı, uzun süredir kadınlara karşı bir baskı aracı olarak kullanılmaktadır — tıpkı diğer yarı feodal ülkelerde olduğu gibi. Geleneksel olarak ailelerinin haysiyet ve onurunun taşıyıcısı sayılan kadınlar, yalnızca erkeklerle kurdukları ilişkiler üzerinden

tanımlanıyor: bir erkeğin annesi, kız kardeşi, eşi ya da kızı olarak.

Bu tanımlar bize oldukça tanıdık. Erkek egemenliğin hüküm sürdüğü toplumlarda kadınlar her zaman ikinci planda kalıyor. Erkek egemenliği, yüzyıllardır farklı biçimlere bürünse de özünde aynı kalıyor: kadının yaşamı, bedeni ve sözü üzerinde denetim kurmak. "Ahlak" gibi kavramlar bu denetimin en kullanışlı araçlarından biri haline getiriliyor. Kadınların davranışları denetlenirken erkeklerin tahakkümü meşrulaştırılıyor; erkeklik, koruma, sahiplenme ve kontrol etme üzerinden tanımlanıyor. Böylece kadınlar sürekli bir vesayet altında yaşamaya zorlanıyor.

Taliban gibi gerici rejimler bu düzenin en uç örneklerini temsil etse de erkek egemenliğin mantığı evrenseldir. Kadınların kamusal alandan dışlanması, seslerinin bastırılması ya da bedenlerinin tartışma konusu edilmesi, dünyanın her yerinde aynı köklü ataerkil zihniyetin ürünüdür. İnternet yasağı da Taliban'ın kadınları kontrol etmesinin bir başka yoludur. İktidara gelişinden bu yana Taliban, sokaklardan üniversitelere ve iş yerlerine kadar tüm fiziksel direniş alanlarını ciddi biçimde kısıtladı. İnternet ise, kadınlara yönelik cinsiyetçi ve ayrımcı politikaların kamuoyuna duyurulabildiği nadir alanlardan biridir. Bu alanın kısıtlanması, kadınların kendilerine yönelen şiddeti, tacizi ve hak gasplarını belgeleyip dünyaya seslenmelerinin önünü kesmeyi amaçlıyor.

Ayrıca internet, Taliban'ın altıncı sınıftan sonra kız çocukları ve kadınlara yönelik eğitim yasağını aşmak için bir öğrenme alanı işlevi görüyordu. Bu nedenle internet aracılığıyla mümkün olan çevrim içi sınıfların ortadan kalkması, pek çok genç kadın için büyük bir yıkım anlamına geliyor. Çevrim içi eğitim sağlayan kuruluşlar, kız öğrencilerin öğrenmeye ve dünyaya bağlanma imkânlarını tamamen yitirmelerinden endişe ediyor.

Afgan kadınlar, çalışma yaşamından dışlandıkları gibi eğitimden de sistemli biçimde yoksun bırakılıyor; böylece tamamen erkeğin egemen olduğu aile kurumuna hapsedilmeleri amaçlanıyor. Taliban'ın "ahlaksızlığı önleme" iddiasıyla internet erişimini kısıtlaması, ger-

çekte doğrudan kadınlara verilmiş bir gözdağıdır. Kadınların yazdığı kitapların üniversite müfredatlarından çıkarılması, onların düşünsel üretimlerinin bile tehdit olarak görülmesinin açık göstergesidir. Bu yasaklar, kadınların yalnızca kamusal alandan değil, sembolik ve entelektüel alandan da silinmesine yöneliktir.

Kadınların kendi emekleriyle üretim yapabilmeleri, ekonomik bağımsızlık kazanmaları ya da bir erkeğe bağlı olmadan yaşam kurabilmeleri rejim tarafından sistemli biçimde engelleniyor. Bu, sadece bir ahlak veya gelenek meselesi değil, doğrudan patriyarkal tahakkümün yeniden inşasıdır. Taliban rejimi, kadınların özgürleşmesini toplumun "düzenine" yönelik bir tehdit olarak görmektedir.

Afganistan Cinsiyet Endeksi'nin verileri bu tabloyu sayısal olarak da doğruluyor: Afganistan sağlık, eğitim, finansal katılım ve karar alma alanlarında kadın ve erkekler arasında yüzde 76'lık bir eşitsizlikle dünyanın en geniş ikinci cinsiyet uçurumuna sahiptir. Endeks ayrıca, Afgan kadınlarının seçim yapma ve fırsatlara erişme potansiyellerinin yalnızca yüzde 17'sini gerçekleştirebildiğini gösterirken; bu oranın dünya genelinde ortalama yüzde 60,7'ye ulaştığını ortaya koymaktadır. Bu fark, Afgan kadınlarının içinde bulunduğu çok katmanlı eşitsizliğin boyutlarını çarpıcı biçimde gözler önüne sermektedir. Afgan kadınları, erkek egemen karanlığa boyun eğmek yerine dayanışmayı, üretimi ve bilgiyi bir direniş aracına dönüştürüyor. Yaratılan her küçük alternatif, erkek egemenliğin inşa ettiği duvarlarda bir çatlak açıyor. Bu çatlaklardan sızan ışık, yalnızca Afganistan'daki kadınlara değil, tüm dünyada özgürlük için mücadele eden kadınlara da umut veriyor.

Taliban'ın baskı rejimi, kadınların yaşamdan ve özgürlükten vazgeçmeyeceğini her yeni yasakla bir kez daha kanıtıyor. Her baskı ve yasak, kadınların direnişe daha sıkı sarılmasını sağlıyor. Yeni alternatifler üreten kadınlar, susturulamayacaklarını ve teslim alınamayacaklarını gösteriyor. Afgan kadınlarının mücadelesi bir kez daha hatırlatıyor: hiçbir yasak ve baskı, özgürlük arayışını ortadan kaldıramaz; aksine onu güçlendirir.

KÖK SALMIŞ BİR HAREKET YENİLMEZDİR

Yaşadığımız ülkede ve benzer ülkelerde faşizm her zaman diridir. Sadece dozajı “anın” ihtiyacına göre artar ya da azalır. Feodal artıkların ve kompradorların devamlılığını sağlamak, düzendeki aksamaları düzeltmek, kitleleri sisteme razı etmek için devletin elindeki temel güç faşizmdir. Faşist uygulamalar ve baskılar arttıkça kitlelerin örgütlenme isteği ve kendini ifade çabası o derecede geriler; bununla birlikte düzen dışı arayışı da aynı derecede etkilenir. Devrimci hareket, kendi somut gerçekliğinde bu saldırılara göğüs germez ve zamana uygun taktikler geliştirmezse geri düşer. Devrimci duruşta yaşanacak geri düşüşler ona bağlı olan birçok alanı da geri düşürecektir. Devrimci mücadelenin beslediği ve ondan beslenen bütün hak arama mücadelelerinin alanları bu somut duruma uyum sağlayamamanın ceremesini çekecektir.

ZORLUKLAR ÇALIŞMANIN DİNAMİĞİDİR

İçinden geçtiğimiz süreç kitle örgütlerinin genel durumunu ve gidişatını bu bakış açısından değerlendirmemizi gerektiriyor. Kuşkusuz çeşitli sosyal gelişmeler de kitlelerin örgütlenme biçimlerini etkilemiştir. Örneğin “yöre dernekleri” eskisi kadar revaçta değildir. Büyük şehirlere göç eden, köyden henüz gelmiş köylülerin birlikteliği bugün, eskisi kadar yoğun ve bir ihtiyaç değildir. Köyle bağları tamamen kopmamış olsa da bu kesimin şehir yaşamına, dolayısıyla şehir kültürüne daha yatkın olmaya başladıkları gözlemlenebilir. Bunun yerini biraz daha mahalle veya iş yeri birlikteliği almış durumda. Mahalle ya da iş yeri birlikteliklerinin “yöre dernekleri” ile kıyaslandığında daha lokal ve daha dar işlevlere sahip olduğunu görüyoruz. Elbette bu, yöneticilerinin niteliğinden de bağımsız bir sonuç değildir. Örnek verirken fabrika yerine iş yeri dedik. Çünkü Türkiye’de gerçek anlamda fabrika sayısı, dolayısıyla fabrika işçisi sayısı diğer kesimlerle kıyaslandığında azdır. Küçük ve orta büyüklükte olan ve aile iş yerlerinin sayısı daha fazladır. Sosyal gelişmelerin etkisi dışında devletin devrimci ve demokratik mücadeleye yönelik ağır ve sürekli saldırıları da içinden

geçtiğimiz sürecin dağınıklığında, örgütsüzlüğünde belirleyici etkenlerden biridir. Buna özellikle üniversiteleri örnek verebiliriz. Üniversitelerde örgütlülük neredeyse tüm tarihi boyunca güçlü olmuştur. Çok geniş öğrenci kitleleri doğrudan örgütlülüğe katılmamış olsa da üniversitelerde temel sorunlarda ortaklaşma, derslerde, yurtlarda devam eden sürekli birliktelik örgütlenmenin dinamiklerini daima canlı tutmuştur. Bugün ise üniversitelerde bu sosyal ilişkilerin zeminine büyük darbeler vurulmuştur. Çok geniş birliktelikler artık söz konusu değil; ortak sorunlar üniversitelerin birer ticarethaneye dönüştürülmesinden ötürü parçalanmıştır, hak mücadeleleri doğrudan eğitim hakkına saldırının nedeni haline gelmiştir. Mücadele içindeysen eğitim hakkın elinden alınabilmektedir. Buna sürekli izlenme, denetlenmeyi de eklediğimizde üniversitelerdeki örgütsüzlüğün temel nedenini kabaca da olsa ortaya sermiş oluruz. Üniversitelerdeki bu tablo rahatlıkla genelleştirilebilir. Bu koşullar, faşizmle mücadeleyi sıradan bir “hak mücadelesine” indirgeyerek, kitlelerin çelişkileri kavrama ve yönetmedeki yetersizliğini önemsizleştirerek dolayısıyla önderlik görevini yok sayarak hareket edenleri de teşvik eden koşullardır. Devrimci hareketin gerilediği bu koşullarda her zaman yetersiz kalmaya mahkûm kendiliğindenci anlayışlar güçlü görünür.

Devrimci mücadele halihazırda onlarca reformist/revizyonist hareket ve anlayışla kuşatılmışken bir yandan da faşizmin saldırılarıyla başa çıkmak zorundadır. Faşizmin işçi-köylü ve her türden öteki olana karşı giriştiği saldırılar kitleleri belli bir zamanda ve oranda geriye götürebilir. Bu, geride duran kitlelerin öfkesi yok olmayacağından doğru taktiklerle, somut koşulların er geç onları ileriye sıçratmasıyla daima değişme potansiyeli taşır. Bunun gerçekleşmesi elbette her durumda özgün olacaktır. Bu, o süreci yönetecek olan partinin hazırlık durumuna ve kitlelerin öznel ve nesnel koşullarına bağlı olarak gelişir. Çünkü halk hareketinin etki alanı ona önderlik edecek hareketin, olası fırtına karşısında toprağa ne kadar kök saldığına bağlı olacaktır. Bu önderlik

misyonu olan hareket, bütün hak arama mücadelesi alanlarına sirayet etmiş olmalıdır ki kitleleri kendi çelişkileri doğrultusunda ama aynı amaca doğru harekete geçirebilsin. Bu çalışma alanlarından biri de DKÖ’lerdir.

ÖZENLİ ÇALIŞMA ZORUNLULUĞU

DKÖ (demokratik kitle örgütleri) çalışmaları kendi içinde bir planlama ve titizlik barındırmalıdır. Kitleler topyekûn aynı sebeple devrim sürecine kanalize edilemeyebilir. Farklı çelişkilerle hayatlarını ağır aksak idame ettirmeye çalışan geniş kitlelerin çelişkilerine doğru hamlelerle ve doğru çalışma alanlarından dokunmak gerekir. Bu noktada DKÖ’lerin özel bir yeri vardır. Bu çelişkiler inanç, ulus, cinsiyet ya da ekoloji sorunlarıyla ilgili olabilir. Bunların hepsine aynı tarzda, taktik ve yollarla yaklaşılması süreçlerin objektif olarak, kendi çelişkileri içinde kavranmadığını gösterir. Bu da kitle ilişkilerinde sekterliğe neden olur. Hayata temeli sınıf çelişkisi olmak üzere toplumsal çelişkileri üzerinden bakamayan, toplumsal çelişki kavramında ve dolayısıyla teorisinden bihaber geniş kitleleri kendi bireysel ya da grupsal sorunları doğrultusunda harekete geçirmek kaçınılmaz olarak yine sınıf mücadelesine hizmet edecektir. Bunu buradan okuyamayan sınıf hareketleri, bu kitlelerin güvenini hiçbir zaman tam anlamıyla kazanamayacaklardır.

Mücadele alanlarını birbirine karıştırmak ve her yolun doğrusunun farklı olduğu bilincine varamamak somut durumda verilen mücadeleyi içinden çıkılmaz bir hale sokacaktır. Çalışma alanları birbirini besleyen ama asla birbiri üzerine gölge düşürmeyen yerde olmalıdır ki kitlelerle birlikte yeni ve güçlü bir mevzi daha oluşturulmuş olsun. Bu da faşizmin saldırılarının daha geniş yerlere bölünmesi, gücünün tek bir noktadan çıkarılması anlamına gelir. Bu da en çok mücadelenin işine gelir ve rüzgârın yönünü şimdilik değiştirmese de önüne setler oluşturmak için ilk adımı atmaya vesile olur.

Bizim DKÖ çalışmalarımız sadece bir çelişkiyi yakalayıp sıfırdan yeni bir oluşum oluşturmakla değil, var olan

kitle örgütlerine sirayet ederek orayı Maoist anlayışla işlemeyi hedeflemelidir. Alevi çelişkisine dokunmak için bu çelişkinin özüne inilmeli, içindeki ilerici olan anlayışlar sahiplenilmeli, geri olanlara ise doğrudan bir cephe açmadan çelişkilerin kendi iç çelişkileri sunularak ileri olan adım adım sabırla işlenmelidir. Ulus çelişkisi olan kişilere doğrudan "Bütün çelişkilerin anası sınıf çelişkisidir. Ekonomik çelişki bütün çelişkilerin anasıdır." diyerek sekter yaklaşılmalı, sürekli bir tümdengelim kullanılmadan taktik olarak tümevarım da kullanılmalıdır. Ekonomik çelişkilerden türeyen bütün çelişkilere mensup insanlar illaki vardır.

Bu kitlelere topyekûn bir sınıf temelini dayatmak, bilinç taşımadıkları için örgütlenmelerine ket vurmaktan başka işe yaramayacaktır.

YENİLENEREK İLERLEYEBİLİRİZ

Dünya değişmektedir. Sınıf mücadelesi veren kurumların bu değişime ayak uydurması ve aynı hızda taktiksel manevralar geliştirmesi şarttır. İlkeleri baz alarak yapılacak bütün pratikler ve atılacak bütün adımlar yeniyi çağırmalı, genç kitleleri çelişkileriyle birlikte ilerletebilmelidir. Geleneksel bakış açısıyla günü yorumlamak ve aynı bakışla günümüzün gençlerini mücadeleye çağırarak karanlıkta gölge aramakla aynı şeyi ifade eder. İkisinin de olma ihtimali oldukça düşüktür. Biz devrim güzergâhında herkesi aynı yerde örgütlemeyi değil çoğunluğu aynı güzergâhta yürütebilmeyi amaçlamalıyız. Kitlelerin hak mücadelelerini doğru şekilde koordine eden ve kendi siyasi güzergâhında yürütebilen hareketler dünya devrim tarihinde iz bırakan hareketler olmuşlardır. O halde biz de bu mücadelenin sınıfsal bir yanından tutanlar olarak herkesin aynı derecede rol alamayacağı bir oyunda olduğumuzu bilmeli, rolleri kişilere ve çelişkilere denk gelecek şekilde planlamalı, mevzi sayısını olabildiğince artırmalı ve faşizmin saldırılarına her alanda başarılı bir şekilde karşılık verebilmeliyiz. Bir yönüyle başarının ilk adımlarından biri de bu olacaktır.

M. Kemal Alpınar (Parti Militanı): Mustafa Kemal Alpınar 1959 yılında Afyon'da doğdu. Faaliyetleriyle Afyon Sandıklı'da tüm anti faşist gençliği hareketlendirdi. Alpınar, 18 Ekim 1979'da 40-50 kişilik faşist bir grubun saldırısında alçakça katledildi.

Cuma Polat (Parti Militanı): Cuma Polat 5 Mart 1960'ta Urfa'nın Siverek ilçesinde doğdu. Lise öğrenim dönemi bittiğinde Parti saflarında profesyonel faaliyete katıldı. Siverek bölgesindeki çalışmaları TC'nin yanı sıra Bucak çetelerini de rahatsız etti. Polat, Bucak çetelerine karşı silahlı mücadelenin ilk örgütleyicilerinden biri olduğu için çetenin hedefi haline geldi. Polat 22 Ekim 1979 tarihinde Bucak çeteleri tarafından pusuya düşürülerek katledildi.

Hasan Yaşar (Parti Militanı): İzmit-Gebze arasındaki otobanda otoban yapım şantiyesi olan Bahattin Gören firmasında puantör olarak çalışan Yaşar 700 işçinin çalıştığı bu şantiyede sürdürdüğü faaliyeti sonucu işçi temsilcisi seçildi. İş yerinde, sürdürdüğü faaliyetin yanında Kocaeli bölgesindeki yarı legal ajitasyon propaganda faaliyetlerinin de içinde yer alıyordu. Çalıştığı şantiyede 24 Ekim 1979 tarihinde muhasebeden maaşını almaya gittikten bir saat sonra "Hasan tren kazasında ölmüştür" haberi geldi. Hasan Yaşar, muhasebe odasında başına vurulan darbelerle katledilip 20 metre uzaklıktaki tren yoluna atılmıştı.

Aziz Gözetmen (Parti Militanı): Siverek Lisesi'nde toprak ağalarının istekleri doğrultusunda alçakça katliamlar yapan DDKD'li (Devrimci Doğu Kültür Derneği) sosyal faşistler 4 Kasım 1979'da Viranşehir'de Aziz Gözetmen'i katletti.

Yaşar Yiğit (Parti İleri Militanı): Öğrencilik yıllarında devrimci mücadele ile tanışan Yaşar Yiğit 1977 yılında mücadelesini Proletarya Partisi saflarında sürdürmeye başladı. Alçakgönüllülüğü, fedakârlığı ve çalışkanlığı ile Gülsuyu halkının yüreğine taht kurmuştu. Yaşar Yiğit 30 Ekim 1980 tarihinde yoldaşlarıyla birlikte bomba eğitimi yaptıkları bir sırada elinde bombanın patlaması sonucu ölümsüzleşti.

Ahmet Yılmaz (Parti Militanı): Rize doğumlu olan Ahmet Yılmaz Proletarya Partisi ile 1970'lerin ortalarında tanıştı. Kardeşi Erdinç Yılmaz ile beraber Rize'nin Fındıklı ilçesine geçerken

TC'nin kontra güçleri tarafından hedef gözetilerek yaptığı saldırıda yoldaşı ve kardeşi Erdinç Yılmaz ile beraber 2 Kasım 1980 yılında katledildi.

Erdinç Yılmaz (Parti Militanı): Kardeşi ve yoldaşı Ahmet Yılmaz ile beraber 2 Kasım 1980 yılında faşist saldırıda katledildi.

Tekin Çakmak (Parti Militanı): Dersim'in Hozat ilçesine bağlı Tavuklar köyünde 1959'da doğan Tekin Çakmak, 30 Ekim 1983 tarihinde Hozat Incığa köyü kırsalında TC güçleriyle girdiği çatışmada ölümsüzleşti.

Huriye Çıtak (Komsomol Üyesi): Örgüt lülüğe gençlik faaliyeti içinde başladı. 1989 yılında gerillaya katıldı. Bir savaşçı olarak halkla bağlarını kısa sürede geliştirdi. 28 Ekim 1991'de Huriye Çıtak şehit düştüğünde askerler bir kuyu kazıp gömmek istemişse de köylüler buna karşı koyup onu kendi elleriyle yıkayıp toprağa verdiler.

Mehmet Yeşil (Parti İleri Militanı): 1960'ta Dersim'in Ovacık ilçesine bağlı Balıkan köyünde doğdu. 1986 yılında gözaltına alınan ve her türlü işkenceye rağmen işkencehanelerden başı dik çıkan Mehmet Yeşil'in gözaltı sürecinde çenesi ve beş kaburgası kırılmıştı. İşkencehanelerden olduğu gibi hapishaneden de başı dik çıkan Yeşil, 1993 yılında PKK gerillaları tarafından üç yakınıyla birlikte kaçırıldı. Mehmet Yeşil'le birlikte kaçırılan üç kişi gece kaçmayı başarırken Mehmet Yeşil, 24 Ekim 1993'te devrimci ahlak ve ilkelere sığmayan yöntemlerle işkencede katledildi.

Özgür Kemal Karabulut (Parti Aday Üyesi): Küçük yaşlardan itibaren devrimci mücadeleye sıcak bakan bir ortamda yetişmişti. 1989 yılında Proletarya Partisi düşünceleri ile tanıştı. Kısa bir sürede Komsomol içinde örgütlendi. O, her türlü tembelliğe, hantallığa vurdumduymazlığa karşı kararlı bir duruş, tasfiyeciliğe karşı Marksist-Leninist-Maoist tavrın temsilcisidir. Karabulut, 20 Ekim 1997'de bir görevi yerine getirirken Amasya'nın Taşova ilçesinde alçakça ihbar edilerek bir yoldaşı ile birlikte kuşatıldı. Düşmanın "teslim ol" çağrılarına silahıyla yanıt verdi ve çıkan çatışmada şehit düştü. Karabulut'un ihbarcısı Halk Ordusu tarafından Karabulut'un kendi silahıyla cezalandırılarak yerine getirildi.

Ercan Eser (Parti Militanı): 20 Şubat 1973 yılında Dersim Mazgirt'te dünya-

ya geldi. Eser, 22 Ekim 1998 tarihinde İstanbul Kağıthane yolu üzerinde asfalt kamyonunun içinde bulunduğu minibüse arkadan çarpması sonucu hayatını kaybetti.

TURÜŞMEK ŞEHİTLERİ

2 Kasım 2004 günü Dersim, Türüşmek köyüne bağlı Robaik mezarında Halk Ordusu ve MKP gerillalarının olduğu çatışmada Parti Üyesi **Muharrem Yiğitsoy** ölümsüzleşmiş, **Aşkın Günel**, **Cafer Kara** ve bir MKP gerillası yaralandı. Yaraları asgari düzeyde tıbbi bilgi gerektirdiği için gerillalar yaraya müdahale edememiş ve bir bölgeye sığınıp operasyonun bitmesini bekledi. Fakat 1 hafta geçmesine rağmen operasyon bitmedi ve artık yaralılara müdahale edilmesi gerekmektedir

Çatışmayı göz önüne alarak sığınılan yerden çıkıldı. Fakat Aşkın Günel ve Cafer Kara, bacaklarından yaralı oldukları için gerilla birliğini yavaşlattıklarını düşünerek diğer gerillalara onları yavaşlattıklarını ve bırakmaları gerektiğini iletilmişlerdir. Tartışmalar sonucu askerî durumun bunu gerektirdiği düşünülerek Aşkın Günel ve Cafer Kara orada bırakıldı. Parti Üyesi Aşkın Günel ve Parti İleri Militanı Cafer Kara Türüşmek köyü kırsalında TC askerleriyle son merimlerine kadar çatışarak, bir binbaşığı etkisiz hale getirerek ölümsüzleştiler.

ŞAHVERDİ ŞEHİTLERİ

Cengiz İçli (Parti Üyesi): Yaşamının 16 yılını Proletarya Partisi saflarında örgütlü mücadele yürüterek geçirdi. 1999 yılında lisede okurken Komsomol saflarında örgütlenen İçli, uzun süre Komsomol MK üyeliği yaptı. 4 Eylül 2013 tarihinde gerillaya katıldı. Cengiz İçli görev aldığı alanlarda gerilla grubunun siyasi komiserliğini yaptı. 21 Ekim 2015 tarihinde Dersim'in Ovacık ilçesindeki Mercan Şahverdi köyü kırsalında Hakan Çakır ve Özgüç Yalçın'la birlikte ölümsüzleşti.

Özgüç Yalçın (Parti Militanı): Proletarya Partisi ile 2010 yılının sonlarında ilişkilendi. Ankara'da faaliyet yürüten Özgüç Yalçın 7 Temmuz 2011 tarihinde Hakan Çakır ile beraber gerillaya katıldı. Yalçın'ın en belirgin özelliklerinden birisi yoldaşlık sevgisidir. Yoldaşlarıyla tartışsa dahi haklı ya da haksız olduğuna bakmaksızın, gönlünü almasını bilirdi.

Hakan Çakır (Parti İleri Militanı): Erzincan'da, henüz lise yıllarındayken Proletarya Partisi ile ilişkilendi ve

Komsomol saflarında faaliyet yürüttü. Bu dönemde Erzincan'da yapılan bir operasyon sırasında tutuklandı. Hapishaneden çıktıktan sonra Komsomol saflarındaki faaliyetine devam etti. Komsomol Aday Üyesi olan Hakan Çakır, 7 Temmuz 2011 tarihinde Özgüç Yalçın ile beraber gerillaya katıldı.

Cumhur Sinan Oktulmuş (Parti Üyesi): Cumhur Sinan Oktulmuş 20 Ağustos 1983'te Mersin'in Tarsus ilçesinde Arap milliyetine mensup bir emekçi ailenin çocuğu olarak doğdu. Henüz ortaokul yıllarında Komsomol ile tanıştı ve faaliyetlerine dahil oldu. 2005-2006 yılında Komsomolun gerillaya katılım kampanyasına yanıt olmuş ve 2006 yılında katılım gösterdi. Sessiz ve derinden bir gözlemci özelliğiyle ciddi bir kavrayışa ve analiz yeteneğine sahip olan gerillanın Deniz'i, 2009 yılında Parti üyesi oldu. 2011 yılında Beşler'in şehit düşmesinden sonra artan sorumluluğu omuzlamaktan geri durmamış ve bu tarihten 2017'ye kadar Bölge Komutanlığı görevini yürüttü.

Oktulmuş savaş alanında güçlü deneyim ve birikimi ile devletin birçok saldırısını boşa çıkarmayı başarmış, özellikle 2015 ve 2020 yılları arasında gerilla alanında verilen kayıplar karşısında namlusunu daha sıcak tutmuş, sınıf öfkelerini daha fazla bileylemiştir. Oktulmuş 2016'da Partide boy veren hizipçi anlayışın Proletarya Partisini, çizgisini ve kadrolarını yıpratmak her türlü saldırısı karşısında, Partisine, çizgisine ve yoldaşlarına karşı güvenini ve bağlılığını pekiştirerek çıktı. Oktulmuş 30 Ekim 2020'de Dersim Aliboğazı'na yönelik başlayan ve 10 gün süren operasyonda yoldaşı Ferdi Tosun ile birlikte ölümsüzleşti.

Ferdi Tosun (Parti İleri Militanı): Ferdi Tosun 1993'te Tokat'ın Erbaa ilçesine bağlı Sokutaş köyünde emekçi bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Ferdi Tosun'un köyde daha çocuk yaşta başlayan işçiliği, göç ettikleri İstanbul'da da devam etti. Sarıgazi Yenidoğan'da işçilik yaptığı dönemde Proletarya Partisi ile ilişkilendi. 2014 yılı temmuz ayında gerillaya katıldı. Burada "Muharrem" ismini alan Ferdi Tosun, gerillada mütevazı kişiliği ve çocukluktan gelen emekçiliğiyle öne çıkıyordu.

Hüseyin Peken (Parti Taraftarı): Hüseyin Peken 3 Ocak 1956 yılında Bingöl'ün Adaklı ilçesine bağlı Demiroluk (Tap) köyünde doğdu. Peken her türden saldırılara karşı Partisinin yanında yer aldı. 3 Kasım 2021'de İsviçre'de yaşamını yitirdi.

Gazze Bienali: KARANLIKTA ŞARKI SÖYLEMEK MÜMKÜN MÜ?

Bir halk her gün yoğun saldırılar altında varlık mücadelesi verirken sanat neye yarar? Bir kentin yıkıntılarından alınan kesitlerle kurulan bir sergi, izleyicisine estetik deneyim sunabilir mi? Bu hazzın meşruiyeti nedir? Sanat, acıyı temsil etmenin ötesine geçip soykırıma, işgale, direnişe katılabilir mi? Bir sergiye gitmek, gerçekten de direnen bir halkla dayanışmak anlamına gelebilir mi?

House of Taswir'in Gazze Bienali sanatçılarıyla birlikte küratörlüğünü üstlendiği, elliden fazla Filistinli ve uluslararası sanatçının işini bir araya getiren Gazze Bienali bu soruları yeniden gündeme getiriyor. Bienal, sanatın bugünkü siyasal anlamı üzerine yürütülmesi gereken tartışmalara fiili bir zemin sunuyor.

Modern dünyada sanat çoğu zaman güvenli bir mesafeye hapsedilmiştir. Müze duvarları, bienal katalogları, küratöryel söylemler izleyiciyi "düşünen ama dokunmayan" bir konuma yerleştirir. Özellikle serginin konusu bir halkın yaşadığı yıkım, işgal ya da soykırım olduğunda bu mesafe daha da belirginleşir. Görsel imgeler çoğaldıkça acı sıradanlaşır; her yeni fotoğraf bir öncekini siler. Susan Sontag'ın belirttiği gibi, acının görüntüsü çoğu zaman onu anlamaktan çok "tüketmeye" hizmet eder. Böylece sanat, egemenlerin elinde yalnızca temsili değil, hafızayı da biçimlendirme aracına dönüşür. Görünür kılınacak deneyimlerle görünmez bırakılacak olanlar arasında bir hiyerarşi kurulur. Çelişkiler sterilize edilir; duygusal bir boşalmanın estetiğine indirgenir. Estetik haz, düzenin sarsılmadan sürmesinin aracına dönüşür.

Oysa Marksist sanat anlayışı tam da bu çelişkileri görünür kılandır. Devrimci sanat, ezenle ezilen arasındaki çatışmanın, sınıf mücadelesi tarihinin bir yansımasıdır. Bu anlayışta sanat, bireyin toplumsal varlığının bir parçası; onun dünyayı anlamlandırma ve dönüştürme çabasının bir biçimidir. Sanatın gücü, egemenlerin neyin görüleceği, neyin duyulacağı üzerindeki tahakkümünü kırmasındadır. Düzeni

"doğal" gösteren estetik uzlaşmayı bozmalı; algıda, duyu, düşüncede bir kesinti yaratmalıdır. Dolayısıyla sanatın işlevi, güzel olanı temsil etmekten çok, bu temsilin ardındaki iktidar ilişkilerini açığa çıkarmak olmalıdır.

Kapitalist-emperyalist sistem, halkların en derin acılarını bile birer seyir nesnesine dönüştürmüştür. Soykırımın görüntüleri ekranlarda dolaşır; yıkıntıların, cenazelerin, ağlayan çocukların imgeleri her gün yeniden karşımıza çıkar. Fakat bu görüntüler çoğu zaman eyleme değil, duygusal tüketime hizmet eder. Dijital çağın seyircisi acıya tekrar tekrar tanık olur ama dokunmaz; duygulanır ama harekete geçmez. Böylece acı, sistemin yeniden üretiminin bir parçasına dönüşür.

Devrimci sanatın görevi, tam da bu edilgenliği parçalamak; izleyiciyi "seyirci" olmaktan çıkararak eylemin bir öznesine dönüştürmektir.

Mao Zedong'un sözleri hatırlatıcıdır: "Sanat için sanat diye bir şey yoktur. Sınıfların üstünde duran, siyasetten bağımsız bir sanat yoktur." Sanat, her zaman bir sınıfın çıkarlarını, bir dünya görüşünü yansıtır. Tarafsızlık iddiası bile egemen ideolojinin bir biçimidir. Lenin'in dediği gibi, sanat "kimin hizmetinde" olduğuna göre değer kazanır; çünkü sanat, yalnızca güzeli değil, kimin için güzel olanı ifade eder. Egemen sınıfların sanatı, düzenin sürekliliğini, ayrıcalıkların görünmezliğini, sömürünün olağanlığını estetize eder. Devrimci sanat ise sömürülenlerin dünyasını, çelişkilerin çıplak gerçekliğini, insanca bir yaşam özlemini görünür kılar.

Devrimci sanat, biçim ile içeriğin, siyaset ile estetiğin birliğini yalnızca düşünsel bir düzeyde değil, toplumsal bir eylem olarak kurar. Onun güzelliği, düzenin huzurunu korumakta değil, o huzurun ardındaki şiddeti ifşa etmekte yatar. Brecht'in tiyatrosunda olduğu gibi, seyircinin "duygulanıp unutmaması" değil, düşünmesini ve harekete geçmesini amaçlar. Devrimci sanatçı, halkın acısını temsil ederken o acının

içinden konuşur, halkın bir parçasıdır.

Gazze Bienali bu anlayışın güncel bir örneğini sunuyor. 2024'te Gazzeli sanatçılar, Ramallah'taki Al Risan Dağı'nda bulunan Forbidden Museum iş birliğiyle, kuşatma altındaki bir kumsalda Bienal'in ilk etkinliğini başlattı. O günden bu yana, dünyanın farklı sanat kurumları Bienal Pavyonları aracılığıyla diasporik dayanışmayı görünür kılıyor. Ancak Gazze'de süren kuşatma nedeniyle Gazzeli sanatçılar çoğu zaman seyahat edemiyor ve eserlerini fiziksel olarak ulaştırıyor. İstanbul Pavyonu, buna yanıt olarak ortak üretim, hayalet yazarlık, tele-söyleşiler ve kolektif enstalasyonlar aracılığıyla sergi pratiğini yeniden tasarlıyor.

Bienalde, onlarca Filistinli sanatçının mevcut imkânsızlıklar içinde direnişin bir parçası olarak tarif ettikleri yaratım süreçlerine dair anlatılar yer alıyor. Video portreler, cep telefonu diyalogları, duvar yazıları, düşünürler masası gibi farklı formatlardaki ürünler, direnişin çok biçimli estetiğini oluşturuyor. Sergi film gösterimleri, şiir akşamları ve çevrimiçi buluşmalarla destekleniyor.

Elbette bu tür bir girişim, sanat dünyasının mevcut çerçevelerini zorlamak zorunda. Bienaller genellikle sermaye, devlet ve kültürel diplomasiyle iç içe geçmiş kurumlardır. Gazze Bienali ise bunun tam tersine, kurumsal çerçeveyi yıkan bir direniş estetiği önerdiğini söylüyor. "Dostluğun Ekonomisi" olarak tanımladığı modelde, finansman hükümetler veya vakıflardan değil; dostluklardan, kişisel ilişkilerden, sanatçıların ve galerilerin doğrudan desteğinden sağlanıyor. Bienal ekibine göre, bu "öngörülemez jestlerden özerk bir destek ağı doğuyor; özel ilişkiler efendisi olmayan, güven ve dayanışmayla işleyen bir ekonomi."

Bu model, yokluklar içinde üretmeye devam eden bir halkın yaratıcılığını görünür kılıyor. Sanatçılar, tele-söyleşilerde üretim koşullarını anlatıyor: Bir kadın ressam, 7 Ekim sonrası sürgünde hiçbir boyaya ulaşamadığı için kırmızı biberlerin rengini kullanarak yaptığı resimleri paylaşıyor. Mao'nun dediği gibi, "halkın kendisi yaratıcıdır." Sanatçı, o yaratıcılığın yalnızca bir aracıdır. Gazze Bienali, yıkımın ortasında bile üretme ısrarının, halkın yaratıcılığının direnişin biçimlerinden biri olduğunu gösteriyor.

Brecht'in sözünü hatırlayalım: "Karanlık zamanlarda da şarkı söylenecek — ama karanlıktan söz eden şarkılar." Daha birçok detaya dair tartışmak, onlarca sorunun izini sürmek mümkün; ancak Gazze Bienali, tam da bu türden bir şarkının izini sürüyor. Yıkımın ortasında, kuşatma ve yokluk koşullarında üretilen her eser, halkın kolektif yaratıcılığının ve özgürce yaşama iradesinin bir yansımasına dönüşüyor. Sanat burada yalnızca acıya tanıklık etmekle kalmıyor; o acının içinden doğan dayanışmayı, direnişi ve yeniden kurma iradesini dile getiriyor. Bienal, 17 Kasım 2025'e dek İstanbul'daki Depo'da ziyaret edilebilir.

HAKAN TOSUN MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAK!

Istanbul'un Esenyurt ilçesinde 10 Ekim'de evine giderken saldırıya uğrayan ve 13 Ekim'de hayatını kaybeden gazeteci, ekolojist ve yönetmen Hakan Tosun Kağıthane'de bulunan Nurtepe Cemevi'nde yapılan törenin ardından Sarıyer'de bulunan Ayazağa Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Birçok ilde yapılan eylemlerde de meslektaşları "Hakan Tosun'a Ne Oldu?" diye sorarak cinayetin aydınlatılmasını istedi. Eylemlerde Hakan Tosun'un mücadeleci gazeteci kimliğine sahip çıkarak kamerasını yere düşürmeme sözü verildi.

Hakan Tosun'un cenaze töreni için Nurtepe Metro Durağı'nda bir araya gelen yüzlerce kişi sloganlarla cemevine yürüyüşe geçti. Cenazeye ekoloji ve çevre örgütleri, basın örgütleri, siyasi parti ve kurum temsilcilerinin yanı sıra yüzlerce kişi katıldı. Yürüyüşün ardından cemevinde tören düzenlendi. Törende Hakan Tosun'un bir röportajında mesleğiyle ilgili anlatımı dinletildi.

"HAKAN TOSUN'UN HESABINI SORACAĞIZ"

Hakan Tosun'un kardeşi Öznur Tosun şunları söyledi: "Ne denir ne söylenir bilemiyorum. Hüznün, onur, gurur... Bütün duygular karmakarışık olmuş. Dağlar, denizler, güneş, doğa hepsi tepkisini gösteriyor bugün. Sanki hepsi teşekkür ve minnetlerini sunuyor bize. Biz onunla gurur duyuyoruz, onur duyuyoruz. O her zaman vicdan, merhamet, her canlı için şefkat gösteren bir insandı. Biz onun hesabını, adaletini bu dünyada soracağız ama bunu yapınlar bunun vebalini öbür dünyada verebilecekler mi?"

Katledilen gazeteci Metin Göktepe'nin ablası Meryem Göktepe ise "Bugün Hakan'a kamerasının, düzgün duruşunun takipçisi olacağımızın sözünü vermek istiyorum. Metin gibi Hakan da şüpheli bir ölüme kurban gitmedi. Güle güle Hakan! Yolun açık olsun! Metin'e, Berkin'e ve Ali İsmail'e selam söyle" dedi.

Ekoloji aktivistlerinden Aslı Kahraman, "Başın sağ olsun ikizdere. Başın sağ olsun Kazdağları'ndaki yaban hayatı, başın sağ olsun Taşova. Başın sağ olsun Türkiye. Kediler, köpekler, kuşlar, kurtlar, derenin feryadı. Hakan Tosun'un hesabını soracağız, kavuşmak ve buluşmak üzere" diye konuştu.

Hakan Tosun, cenaze töreninin ardından Ayazağa Mezarlığı'na götürülerek toprağa verildi.

GERÇEĞİN ÜSTÜ ÖRTÜLÜYOR

12 farklı kameradan elde edilen görüntülerde Tosun'un, saldırganlardan biri tarafından apartman önünde darp edildiği, saldırganın olay yerinden uzaklaştıktan 45 dakika sonra geri dönerek bu kez iki kişiyle birlikte yeniden saldırdığı görülüyor.

Daha önce kamuoyuna yansıyan görüntülerin kırılmış olduğu yönündeki iddialar da yeni kayıtlarla doğrulandı. İncelenen 300 dakikalık görüntülerin

kırılmamış hali, olayın seyrini açıkça gösterdi. Polis, kamera kayıt cihazının çalındığı iddialarına karşın söz konusu cihazın kayıt yapmadığını öne sürdü.

Saldırığı gerçekleştiren iki kişinin ifadelerinde yer alan birçok unsurun görüntülerle uyuşmadığı da ortaya çıktı. Kamera kayıtlarında saldırganların olay yerinde bulunma süreleri ve hareketleri, verdikleri beyanları yalanladı.

Kamera kayıtlarını aldığı iddiasıyla gözaltına alınan üç kişiden ikisi adli kontrole serbest bırakıldı. Motosikletle olay yerinde bulunduğu öne sürülen bir kişi de serbest bırakıldı. Tosun'un eşyaları ise hastaneden ailesine teslim edildi.

Yeni kayıtlar, Tosun'un saldırıya uğramadan önce takip edilip edilmediği, olayın neden 45 dakikalık bir arayla iki kez yaşandığı ve kamera kayıtlarının neden kırıldığı sorularını gündeme taşıdı. Gazeteci Hakan Tosun'un katledilmesine dair soruşturmanın hâlâ aydınlatılmayan noktaları kamuoyunda tepkilere yol açıyor.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU, OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemokrasi1

yeni_demokrasi3

yenedemokrasigazetesi

yenedemokrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemokrasigazetesi@gmail.com